

ZAKON

O TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA

(„Službene novine Federacije BiH“ broj 85/08)

GLAVA I. OPĆE ODREDBE

Član 1. Predmet Zakona

Ovim Zakonom uređuju se:

- a) vrijednosni papiri;
- b) emisija vrijednosnih papira;
- c) poslovi sa vrijednosnim papirima i ovlaštene učesnici na tržištu vrijednosnih papira;
- d) berza i drugo uređeno javno tržište;
- e) obaveze i ovlaštenja Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- f) strukovno udruženje ovlaštenih učesnika na tržištu vrijednosnih papira;
- g) osiguranja i zabrane u vezi sa poslovima sa vrijednosnim papirima;
- h) objavljivanje i izvještavanje;
- i) ovlaštenja Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komisija) u provođenju ovog Zakona.

Član 2. Značenje pojedinih izraza

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) "**Vrijednosni papir**", u smislu ovog Zakona, prenosiva je isprava u nematerijaliziranom obliku - elektronskom zapisu, emitirana u seriji na osnovu koje se ostvaruju prava prema emitentu i vrši prijenos prava, u skladu sa zakonom i odlukom o emisiji;
- b) "**Finansijski derivati**", u smislu ovog Zakona, izvedeni su finansijski instrumenti čija vrijednost zavisi od cijene predmeta ugovora, čija su vrsta, količina, kvalitet i druga svojstva standardizirani i kojima se ovlašteno prometuje;

c) "**Klasa vrijednosnog papira**" označava sve vrijednosne papire iste vrste iz kojih proističu ista prava i obaveze;

d) "**Emitent**" je pravno lice koje na osnovu zakona može emitirati vrijednosne papire u cilju prikupljanja sredstava i koji prema vlasnicima vrijednosnih papira ima obaveze naznačene u vrijednosnom papiru;

e) "**Emisija vrijednosnih papira**" označava emitiranje vrijednosnih papira javnom i zatvorenom ponudom u Bosni i Hercegovini i inozemstvu, s ciljem njihove prodaje prvim kupcima;

f) "**Emisija vrijednosnih papira javnom ponudom**" je emisija u kojoj se prodaja vrijednosnih papira vrši na osnovu javnog poziva upućenog neodređenom broju lica putem sredstava javnog informiranja;

g) "**Emisija vrijednosnih papira zatvorenom ponudom**" je emisija u kojoj se poziv za upis i uplatu vrijednosnih papira upućuje unaprijed poznatim kupcima: institucionalnim investitorima ili dioničarima ili zaposlenicima emitenta ili do 20 lica koja imaju status vanjskih investitora;

h) "**Investitor**" je domaće ili strano pravno ili fizičko lice koje slobodna sredstva investira u kupovinu vrijednosnih papira;

i) "**Institucionalni investitor**" je domaće ili strano pravno lice koje posluje kao investicijski fond, penzioni fond, banka, osiguravajuće ili reosiguravajuće društvo ili drugo pravno lice koje na osnovu svoje registrirane poslovne djelatnosti može procijeniti značaj buduće investicije u vrijednosne papire;

j) "**Vanjski investitor**" označava domaće ili strano fizičko ili pravno lice koje nije dioničar ni zaposlenik emitenta niti je institucionalni investitor;

k) "**Vlasnik vrijednosnog papira**" je lice na čije ime glasi račun vrijednosnih papira kod Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine na kojem je upisan vrijednosni papir, odnosno lice za čiji račun banka skrbnik ili drugo ovlašteno lice, u skladu sa zakonom, drži vrijednosne papire;

l) "**Promet vrijednosnih papira**" označava kupovinu i prodaju vrijednosnih papira, kao i svaki drugi pravni posao koji je osnov za prijenos vlasništva na vrijednosnom papiru;

m) "**Ovlaštene učesnici na tržištu vrijednosnih papira**" su pravna lica koja imaju dozvolu Komisije za

obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima na način propisan odredbama ovog i drugih zakona;

n) "**Strukovno udruženje ovlaštenih učesnika na tržištu vrijednosnih papira**" je dobrovoljno udruženje ovlaštenih učesnika i drugih lica koja obavljaju poslove sa vrijednosnim papirima i koje funkcioniše u skladu sa zakonom i svojim pravilima;

o) "**Registar vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine**" (u daljnjem tekstu: Registar) je dioničko društvo koje vodi bazu podataka u kojoj se registrišu i čuvaju podaci o vrijednosnim papirima, te koji obavlja i druge poslove sa vrijednosnim papirima u skladu sa zakonom.

Član 3.

Povezana lica

(1) Pod povezanim licima, u smislu ovog Zakona, podrazumijevaju se lica koja se nalaze u jednom od sljedećih odnosa:

a) pravno lice i članovi nadzornog odbora, uprave, odbora za reviziju ili drugog organa imenovanog od skupštine ili nadzornog odbora tog pravnog lica i svako ovlašteno lice sa imenovanjem u tom pravnom licu;

b) jedno lice direktno ili indirektno kontrolira drugo lice ili druga lica, odnosno ta lica su pod kontrolom trećeg lica;

c) supružnici i srodnici lica iz tač. a) i b) ovog stava u pravoj liniji, odnosno u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva;

d) nastupa u ime drugog lica odnosno u njegovo ime nastupa drugo lice.

(2) Smatra se da fizičko i/ili pravno lice kontrolira pravno lice u smislu odredaba stava 1. tačka b) ovog člana ako:

a) direktno ili indirektno ima 30% i više dionica i/ili udjela;

b) ima pravo upravljanja poslovnim i finansijskim politikama pravnog lica na osnovu ovlaštenja iz statuta, sporazuma ili drugog pravnog posla;

c) ima direktno i/ili indirektno preovlađujući uticaj na vođenje poslova i donošenje odluka.

GLAVA II. VRIJEDNOSNI PAPIRI

Član 4.

Vođenje, čuvanje i prijenos vrijednosnih papira

(1) Vrijednosni papir je u nematerijaliziranom obliku i vodi se, čuva i prenosi kao elektronski zapis na račun vrijednosnih papira u informacionom sistemu Registra.

(2) Vrijednosni papiri koji unutar iste vrste i klase daju ista prava u pravnom prometu su zamjenjivi bez ograničenja tako da bilo koja obaveza može biti ispunjena prijenosom bilo kojeg vrijednosnog papira iste vrste i klase, a povjerilac ne može potraživati pojedinačno određene vrijednosne papire.

Član 5.

Račun i prava iz vrijednosnog papira

(1) Račun vrijednosnih papira može glasiti na jedno lice, na više lica koja mogu biti vlasnici, odnosno suvlasnici nematerijaliziranih vrijednosnih papira (zajednički račun) i na banku skrbnika, u skladu sa odredbama ovog Zakona, općim aktima Komisije i Registra.

(2) Prava iz vrijednosnog papira pripadaju njegovom vlasniku, ukoliko nisu prenesena na drugo lice u skladu sa zakonom.

Član 6.

Vrste vrijednosnih papira

(1) Vrijednosnim papirima, u smislu ovog Zakona, smatraju se dugoročni i kratkoročni vrijednosni papiri emitirani u seriji.

(2) Kratkoročni vrijednosni papiri su vrijednosni papiri sa rokom dospjeća do godinu dana.

(3) Dugoročni vrijednosni papiri su dionice i obveznice.

(4) Kratkoročni vrijednosni papiri su varanti, blagajnički i komercijalni zapisi, trezorski zapisi i certifikati o depozitu.

(5) Vrijednosni papiri emitirani u seriji su vrijednosni papiri istog emitenta emitirani istovremeno i koji daju ista prava.

(6) Vrijednosni papiri glase na ime.

(7) Zakonom i općim aktima Komisije mogu se odrediti i druge vrste vrijednosnih papira.

Član 7.

Obilježja pojedinih vrijednosnih papira

(1) Dionica je vlasnički vrijednosni papir kojeg emitira dioničko ili drugo društvo, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje, poslovanje, upravljanje i prestanak privrednih društava i odredbama ovog Zakona. Dionice iste klase sadrže ista prava i kada su emitirane u različitim serijama.

(2) Obveznica je dužnički vrijednosni papir koji imaoću daje pravo na naplatu glavnice i kamata, odnosno drugih prihoda u skladu sa zakonom odnosno odlukom o emisiji. Obveznice se mogu emitirati prema: načinu osiguranja prava iz obveznice, roku dospijea obaveze emitenta, načinu ostvarivanja prava na kamatu, prinosu, načinu ostvarivanja prava na povrat nominalnog iznosa i prema posebnim pravima iz obveznice.

(3) Varant za kupovinu dionica ili obveznica je vrijednosni papir koji imaoću daje pravo na kupovinu dionica, odnosno obveznica budućih emisija emitenta varanta određenog dana, odnosno u određenom periodu po unaprijed određenoj ili određivoj cijeni.

(4) Varant emitira pravno lice koje može biti emitent dionica odnosno obveznica.

(5) Blagajnički i komercijalni zapisi su dužnički vrijednosni papiri koji se emitiraju radi prikupljanja novčanih sredstava i koji zakonitom imaoću daju pravo da mu emitent isplati u roku dospijea određeni novčani iznos sa kamatom. Blagajnički zapis mogu emitirati banke i druge finansijske organizacije, a komercijalni zapisi druga pravna lica u skladu sa zakonom.

(6) Trezorski zapis je dužnički vrijednosni papir koji može emitirati Federacija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), kanton, grad i općina u Federaciji, kao i drugi nivo vlasti u Bosni i Hercegovini, ako je tako predviđeno njihovim propisima i koji zakonitom imaoću daje pravo da mu emitent isplati u roku dospijea određeni novčani iznos sa kamatom.

(7) Certifikat o depozitu je dužnički vrijednosni papir kojim se emitent obavezuje da će zakonitom imaoću certifikata u određenom roku isplatiti iznos deponiranih novčanih sredstava sa pripadajućom kamatom.

(8) Certifikat o depozitu mogu emitirati banke i druge finansijske organizacije.

Član 8.

Obavezni sastojci vrijednosnog papira

Obavezni sastojci vrijednosnog papira su:

- a) naziv vrste vrijednosnog papira;
- b) oznaka klase vrijednosnog papira i redni broj emisije;
- c) oznaka vrijednosnog papira u Registru;
- d) ISIN broj vrijednosnog papira, odnosno druga brojčana oznaka do uvođenja ISIN broja;
- e) naziv, sjedište i adresa emitenta vrijednosnog papira, jedinstveni identifikacijski broj odnosno druga oznaka i registarski broj u registru emitentata vrijednosnih papira kod Komisije;
- f) nominalni iznos na koji glasi vrijednosni papir;
- g) ukupna nominalna vrijednost cijele emisije;
- h) podaci o vlasniku vrijednosnog papira i to: naziv, sjedište i jedinstveni identifikacijski broj pravnog lica ili ime i prezime i jedinstveni matični broj fizičkog lica, odnosno identifikacijski broj za strana fizička i pravna lica;
- i) obaveze emitenta i prava vlasnika vrijednosnih papira i način njihovog ostvarivanja;
- j) mjesto i datum emisije vrijednosnog papira;
- k) imena lica ovlaštenih za zastupanje emitenta;
- l) drugi elementi određeni posebnim zakonom ili općim aktima Komisije.

Član 9.

Pravo vlasništva

(1) Pravo vlasništva na vrijednosnom papiru stiče se upisom vrijednosnog papira kod Registra na račun vlasnika vrijednosnog papira. Osnov za sticanje i prijenos vlasništva je pravni posao, odluke vezane za emisiju vrijednosnih papira, odluka suda, drugog nadležnog organa i zakon.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, kod preuzimanja dioničkog društva smatra se da je obveznik provođenja tendera stekao dionice na dan zaključenja pravnog posla kojim je nastala obaveza provođenja tendera po posebnom zakonu.

(3) Prava iz vrijednosnog papira stiču se, ograničavaju ili prestaju odgovarajućim upisom kod Registra, a osnov za sticanje i ograničenje prava iz vrijednosnog papira je pravni posao, odluka suda ili drugog nadležnog organa,

zakon i drugi propis, odnosno opći akt emitenta kada je to predviđeno zakonom.

Član 10.

Pravo vlasništva i prijenos vrijednosnih papira

- (1) Promet vrijednosnih papira je slobodan.
- (2) Promet vrijednosnih papira može biti ograničen zakonom ili općim aktom Komisije, s tim da promet može ograničiti i emitent u slučajevima predviđenim zakonom i vlasnik vrijednosnog papira u korist trećeg lica.
- (3) Zabrana prijenosa može biti određena odlukom suda i drugog nadležnog organa, kao i Komisije u slučajevima predviđenim zakonom i općim aktima Komisije.

Član 11.

Prava trećih lica na vrijednosnom papiru

Na vrijednosnom papiru treća lica mogu steći:

- a) založno pravo,
- b) pravo plodouživanja,
- c) pravo otkupa, i
- d) pravo preče kupnje.

Član 12.

Založno pravo

- (1) Na vrijednosnom papiru može se zasnovati samo jedno založno pravo.
- (2) Zalogoprimcu koji je osiguran založnim pravom na vrijednosnom papiru ne pripadaju prava iz vrijednosnog papira, ako nije drugačije ugovoreno.
- (3) Založno pravo se ne može opteretiti podzalogom.

Član 13.

Docnja zalagodavca

- (1) Kada zalagodavac padne u docnju, odnosno ne ispuni potraživanje koje je osigurano zalogom na vrijednosnom papiru sa kojim se prometuje na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu, zalogoprimac može prodati založene vrijednosne papire na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu po isteku roka od osam dana od dana prijema upozorenja dužnika, po cijeni koja je najpovoljnija za zalagodavca i pod uvjetom da je to

predviđeno ugovorom kojim se vrijednosni papiri daju u zalog i da je taj ugovor sačinjen u formi notarski obrađene isprave.

- (2) Upozorenje mora biti poslano preporučenom pošiljkom.

- (3) U slučaju iz stava (1) ovog člana sredstva od prodaje vrijednosnih papira, izuzev troškova transakcije, prenose se na poseban račun notara iz čijih sredstava se vrši namirenje u skladu sa članom 190. stav (1) Zakona o izvršnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/03).

Član 14.

Nalog za prodaju založenih vrijednosnih papira

- (1) U slučaju iz člana 13. ovog Zakona zalogoprimac ovlaštenom učesniku na tržištu vrijednosnih papira mora uz nalog za prodaju vrijednosnih papira priložiti ugovor, kopiju obavještenja i dokaz iz pošte o slanju na ime i adresu iz stava (1) ovog člana.

- (2) Istovremeno sa prijenosom vrijednosnih papira zbog ispunjenja obaveze i prodaje vrijednosnih papira vrši se brisanje založnog prava.

Član 15.

Plodouživanje

- (1) Plodouživanje na vrijednosnom papiru je pravo trećeg lica na isplatu dividende, odnosno drugog prava iz vrijednosnog papira.

- (2) Kada je plodouživalac fizičko lice plodouživanje prestaje smrću plodouživaoca, ako pravnim poslom nije određen kraći rok za trajanje plodouživanja.

- (3) U slučaju da je plodouživalac pravno lice, pravnim poslom mora biti određen rok trajanja plodouživanja koji ne može biti duži od 30 godina, a ukoliko pravnim poslom nije određen rok plodouživanja ili je određen duži rok od 30 godina, plodouživanje prestaje istekom 30 godina.

- (4) Plodouživanje prestaje i prije isteka roka u slučaju prestanka pravnog lica plodouživaoca.

Član 16.

Pravo otkupa

- (1) Pravo otkupa je jednostrano ovlaštenje koje se stiče zaključenjem ugovora o kupoprodaji vrijednosnih papira između vlasnika vrijednosnih papira, banke kao prodavca i imaoca prava otkupa kao kupca predmetnih vrijednosnih papira za određenu cijenu na određeni dan

ili u određenom vremenskom periodu, s tim da rok za ostvarenje otkupa ne može biti duži od trajanja prava na otkup.

(2) Uvjet za punovažnost ugovora iz stava (1) ovog člana je da sadrži ovjeru potpisa ugovornih strana u skladu sa zakonom.

(3) Imalac prava otkupa preporučenom poštanskom pošiljkom obavještava vlasnika vrijednosnih papira da vrijednosne papire kupuje po cijeni i u roku određenom ugovorom koji je bio osnov za sticanje prava otkupa.

(4) Istovremeno sa izjavom iz stava (3) ovog člana imalac prava otkupa dužan je platiti kupovnu cijenu za vrijednosne papire ili je položiti kod suda ili notara.

(5) Pravo otkupa nije prenosivo pravnim poslom među živima.

Član 17. Pravo preče kupnje

(1) U slučaju ustanovljenog prava preče kupnje vlasnik vrijednosnih papira dužan je imaoća ovog prava obavijestiti o namjeravanoj prodaji vrijednosnih papira i istovremeno mu ponuditi da ih kupi po istoj cijeni.

(2) Pravo preče kupnje ne može se ustanoviti na vrijednosnim papirima iz člana 179. st. (1) i (2) ovog Zakona, izuzev u slučajevima određenim tim članom.

Član 18. Opći akt Komisije

Komisija bliže uređuje način zaključenja i obavezne elemente pravnih poslova iz čl. od 15. do 17. ovog Zakona.

Član 19. Registar emitenata

Komisija vodi registar emitenata vrijednosnih papira (u daljnjem tekstu: registar emitenata) u koji upisuje, pored podataka određenih drugim zakonom, i podatke o emitentu i emisiji, osnovne podatke o vrijednosnim papirima i osnovnom kapitalu.

Član 20. Pravne posljedice upisa u registre

Podaci o osnovnom kapitalu emitenta postaju pravno valjani danom upisa u registar emitenata, a podaci o vrijednosnom papiru postaju pravno valjani i proizvode učinak prema trećim licima danom odgovarajućeg upisa

kod Registra, osim u slučaju iz člana 9. stav (2) ovog Zakona.

Član 21. Obaveza emitenta

(1) Emitent je dužan Registru podnijeti nalog za registriranje vrijednosnog papira u roku od sedam dana od dana prijema rješenja o upisu u registar emitenata kod Komisije, u skladu sa odredbama ovog Zakona i propisima Komisije.

(2) Pored naloga za registriranje vrijednosnih papira iz stava (1) ovog člana, emitent je dužan dati i druge naloge odnosno obavijestiti Registar, u skladu sa općim aktima Registra, i o svim promjenama koje se odnose na vrijednosne papire i ostvarivanje prava iz vrijednosnih papira najkasnije u roku od sedam dana od dana nastanka tih promjena, odnosno prijema rješenja ili odluke nadležnog organa, ako je promjena nastala na osnovu tog rješenja odnosno odluke.

GLAVA III. EMISIJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA

ODJELJAK A) OPĆE ODREDBE

Član 22. Emitent

Emitent vrijednosnih papira može biti pravno lice, u skladu sa zakonom, te Federacija, kanton, grad i općina u Federaciji, kao i drugi nivoi vlasti u Bosni i Hercegovini, ako je tako predviđeno njihovim propisima.

Član 23. Ograničenja (opće odredbe)

(1) Odlukom o emisiji vrijednosnih papira ne može se ograničiti pravo kupovine vrijednosnih papira bilo kojem licu, ako to pravo nije ograničeno zakonom, niti se može davati prednost bilo kojem licu.

(2) Pravo preče kupnje novih dionica radi zadržavanja postotka učešća u ukupnom broju dionica emitenta koji su dioničari imali na dan donošenja odluke o novoj emisiji, može se isključiti samo na način i pod uvjetima određenim zakonom.

(3) Uplata vrijednosnih papira može se vršiti u novcu ili unosenjem stvari i prava izraženih u novčanoj vrijednosti.

(4) Uplata vrijednosnih papira ne može se vršiti putem kompenzacije, cesije ili drugim vrstama vrijednosnih papira.

Član 24.
Ograničenja kod emisije obveznica

- (1) Emisija obveznica ne može biti ograničena na postojeće vlasnike vrijednosnih papira emitenta niti na povezana lica sa emitentom.
- (2) Obim emisije obveznica kod privrednih društava ne može prelaziti visinu osnovnog kapitala na dan donošenja odluke o emisiji.

ODJELJAK B) EMISIJA JAVNOM PONUDOM

1) Provođenje emisije

Član 25.
Radnje u emisiji

- (1) Emisija javnom ponudom provodi se na osnovu javnog poziva za upis i uplatu vrijednosnih papira.
- (2) Emitent obavlja javnu emisiju putem berze u slučajevima i na način koji propiše Komisija.
- (3) Postupak emisije javnom ponudom vrijednosnih papira obuhvata:
  - a) donošenje odluke o emisiji;
  - b) zaključivanje ugovora između emitenta i banke koja obavlja poslove depozitara s ciljem otvaranja privremenog računa za deponiranje uplata na osnovu kupovine vrijednosnih papira (u daljnjem tekstu: banka depozitar);
  - c) zaključivanje ugovora između emitenta i Registra, ako nije ranije zaključen;
  - d) podnošenje zahtjeva Komisiji radi dobijanja odobrenja za emisiju;
  - e) donošenje rješenja po zahtjevu emitenta;
  - f) objavljivanje prospekta i javnog poziva za upis i uplatu vrijednosnih papira;
  - g) upis i uplatu vrijednosnih papira;
  - h) utvrđivanje i objavljivanje rezultata emisije;
  - i) upis uspjele emisije u registar emitenata kod Komisije i upis vrijednosnih papira na račune kupaca kod Registra.

- (4) Emisija javnom ponudom dužničkih vrijednosnih papira može se provesti kontinuirano ili u tranšama.

Član 26.
Odluka o emisiji

- (1) Odluka o emisiji javnom ponudom vrijednosnih papira obavezno sadrži:
  - a) puni naziv i adresu emitenta;
  - b) naziv organa koji je donio odluku;
  - c) datum usvajanja odluke o emisiji;
  - d) ciljeve investiranja, način korištenja sredstava koja će se pribaviti emisijom i očekivane efekte investiranja;
  - e) vrstu emisije;
  - f) redni broj emisije, oznaku vrste i klase vrijednosnih papira;
  - g) broj i nominalnu vrijednost vrijednosnih papira kao i ukupnu vrijednost emisije;
  - h) dospjeće i visinu kamate, način i rokove za njenu isplatu (u slučaju emisije dužničkih vrijednosnih papira);
  - i) ukupan broj i vrijednost do sada emitiranih vrijednosnih papira iste klase i iznos registriranog osnovnog kapitala;
  - j) prava i ograničenja prava sadržanih u vrijednosnim papirima;
  - k) nosioce, rok i način korištenja prava preče kupnje, ako se emisija vrši uz takvo pravo;
  - l) prodajnu cijenu ili način njenog utvrđivanja i opis načina rasporeda vrijednosnih papira ako ih bude upisano više od količine koja se emituje;
  - m) vrijeme početka i završetka upisa i uplate i popis mjesta za upis i uplatu;
  - n) kriterij uspješnosti emisije;
  - o) naznaku o zadržanom pravu emitenta na odustajanje od javne ponude vrijednosnih papira prije isteka utvrđenog roka za njihov upis i uplatu, uz naznaku razloga na osnovu kojih može odustati;
  - p) ime, prezime i funkciju ovlaštenih lica emitenta za provođenje emisije vrijednosnih papira;

q) druge elemente u skladu sa općim aktima Komisije.

(2) Osnivački akt dioničkog društva predstavlja i odluku o prvoj emisiji dionica.

Član 27.

Emisija Federacije i drugih nivoa vlasti

(1) Emisija javnom ponudom vrijednosnih papira čiji je emitent Federacija vrši se na osnovu posebnog zakona.

(2) Emisija javnom ponudom vrijednosnih papira čiji je emitent kanton, grad i općina u Federaciji vrši se na osnovu odluke nadležnog organa u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona.

Član 28.

Ovlaštenja i obaveze depozitara

(1) Upis i uplata vrijednosnih papira vrši se kod banke depozitara na osnovu ugovora zaključenog sa emitentom.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, upis vrijednosnih papira kod emisije javnom ponudom koja se obavlja putem berze vrši se kod ovlaštenog učesnika na tržištu vrijednosnih papira davanjem naloga za kupovinu vrijednosnih papira, a uplate se vrše kod banke depozitara učesnika na tržištu vrijednosnih papira.

(3) U slučaju emisije vrijednosnih papira unosom stvari i prava, ugovorom iz stava (1) ovog člana regulirat će se, u skladu sa općim aktom Komisije, preuzimanje dokaza o vlasništvu nad stvarima i pravima koje su predmet unosa, kao i činjenice o kojima je banka dužna voditi računa, kao što su pravna identifikacija stvari, vlasništvo, tereti na stvarima, sporovi u vezi sa predmetima uloga i dr. u skladu sa općim aktom Komisije.

2) Zahtjev za odobrenje emisije

Član 29.

Podnošenje zahtjeva i prilozi

(1) Emitent vrijednosnih papira podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje emisije javnom ponudom vrijednosnih papira najkasnije u roku od 90 dana od dana donošenja odluke o emisiji.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana podnosi se Komisiji najmanje 60 dana prije dana određenog odlukom emitenta za početak upisa i uplate vrijednosnih papira.

(3) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana prilaže se sljedeća dokumentacija:

a) odluka o emisiji;

b) statut;

c) rješenje suda o upisu emitenta u registar društava, za emitente koji podliježu obavezi upisa u registar društava;

d) ugovor između emitenta i banke depozitara o otvaranju računa za deponiranje uplata;

e) ugovor između emitenta i Registra;

f) finansijski i revizorski izvještaji u skladu sa općim aktima Komisije;

g) prijedlog prospekta za emisiju vrijednosnih papira (u daljnjem tekstu: prospekt);

h) dokaz o uplati naknade za rješavanje zahtjeva za odobrenje emisije vrijednosnih papira;

i) mišljenje ili saglasnost organa nadležnog za nadzor poslovanja finansijskih organizacija, ako je emitent finansijska organizacija;

j) drugo na traženje Komisije.

Član 30.

Rješavanje po zahtjevu

(1) Ukoliko uz zahtjev za odobrenje emisije vrijednosnih papira nije podnesena dokumentacija u skladu sa članom 29. ovog Zakona, Komisija donosi zaključak o nedostacima koje je podnosilac zahtjeva dužan otkloniti najduže u roku od 30 dana od dana prijema zaključka.

(2) Komisija će odbiti zahtjev za emisiju javnom ponudom vrijednosnih papira ako:

a) utvrdi da podaci u zahtjevu i dokumenti priloženi uz zahtjev nisu potpuni ili nisu u skladu sa zakonom i općim aktima Komisije,

b) utvrdi da emitent prikuplja kapital za neko drugo lice u cilju izbjegavanja da se to lice pojavi kao emitent,

c) podnosilac zahtjeva ne otkloni nedostatke u skladu sa zaključkom iz stava (1) ovog člana.

(3) Komisija će odbiti zahtjev i u slučaju ako obim emisije emitenta nije u skladu sa članom 24. ovog Zakona.

(4) Komisija je dužna odlučiti o zahtjevu stranke u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 31.

Rješenje i odgovornost Komisije

(1) Rješenjem o odobrenju emisije vrijednosnih papira Komisija potvrđuje da je emitent postupio u skladu sa zakonom i drugim propisima i da prospekt sadrži sve elemente utvrđene zakonom i općim aktom Komisije.

(2) Komisija ne odgovara za istinitost i potpunost podataka koji su bili osnov za donošenje rješenja iz stava (1) ovog člana.

3) Prospekt

Član 32.

Obaveza pripreme prospekta

Emitent je dužan pripremiti prospekt koji treba sadržavati dovoljno informacija da investitor može ocijeniti stanje imovine, obaveza, gubitka i dobitka, finansijsku poziciju i perspektive emitenta, te prava sadržana u vrijednosnim papirima na koja se odnosi prospekt.

Član 33.

Sadržaj prospekta

(1) Prospekt emisije javnom ponudom obavezno sadrži podatke o:

- a) emitentu;
- b) vrijednosnom papiru koji je predmet emisije (oznaka vrste, klase, broja vrijednosnih papira koji je predmet emisije i ukupnog broja i prava koja sadrže);
- c) cijeni ili načinu određivanja cijene vrijednosnog papira i opis načina rasporeda vrijednosnih papira, ako ih bude upisano više od količine koja se emituje;
- d) mjestu, načinu, roku i vremenu upisa i uplate;
- e) agentu i pokrovitelju, ako se emisija vrši uz posredovanje, te o garantu ako se emisija vrši uz garanciju;
- f) riziku ulaganja i uzrocima rizika;
- g) pravu preče kupnje, ovlaštenicima i obimu tog prava, ako je uključeno;
- h) ograničenju kupovine, obimu ograničenja i licima na koje se odnosi, ako je uključeno;

i) djelatnosti i poslovanju emitenta;

j) odgovornim licima emitenta;

k) potpisanoj izjavi odgovornih lica emitenta;

l) banci depozitaru emitenta i

m) izjavi o investiranju.

(2) Emitent može navesti i druge podatke koje smatra bitnim.

(3) Sadržaj prospekta se ne primjenjuje na dioničko društvo koje se osniva sukcesivno prema odredbama zakona o osnivanju, poslovanju, upravljanju i prestanku privrednih društava.

(4) Prospekt za emisiju dužničkih vrijednosnih papira obavezno sadrži i navode o obračunu kamate, isplati kamate, kašnjenju sa isplatom kamate, posljedicama u slučaju zakašnjenja sa isplatom glavnice i kamata i mogućem prijevremenom otkupu vrijednosnih papira.

(5) Izjava odgovornih lica iz stava (1) tačka k) ovog člana glasi:

"Prema našem uvjerenju i u skladu sa svim našim saznanjima i podacima sa kojima raspolazemo, izjavljujemo da svi podaci iz ovog prospekta čine cjelovit i istinit prikaz imovine i obaveza, gubitaka i dobitaka, finansijskog položaja i poslovanja emitenta, prava sadržana u vrijednosnim papirima na koje se odnose, te da činjenice koje bi mogle uticati na potpunost i istinitost ovog prospekta nisu izostavljene."

(6) Emisija javnom ponudom vrijednosnih papira ukupne vrijednosti do 100.000,00 KM provodi se uz skraćeni prospekt.

Član 34.

Odgovornost za sadržaj prospekta

(1) Prospekt potpisuje emitent, odnosno svi članovi uprave i nadzornog odbora ili drugih odgovarajućih organa emitenta. Dovoljno je da prospekt potpiše član ili više članova uprave ili nadzornog odbora, ako su u prospektu navedeni razlozi zbog kojih ostali članovi nisu potpisali. Prospekt mogu potpisati i druga lica koja su učestvovala u njegovoj izradi ili u pripremi podataka za prospekt.

(2) U slučaju da član uprave i/ili nadzornog odbora emitenta odbije potpisati prospekt o emisiji vrijednosnih papira, dužan je svoje razloge odbijanja pismeno

obrazložiti, a takvo obrazloženje se objavljuje kao sastavni dio prospekta.

(3) U slučaju da lica iz stava (2) ovog člana odbiju dati pismeno obrazloženje o razlozima odbijanja potpisivanja prospekta, emitent je dužan tu činjenicu navesti u prospektu.

(4) Za istinitost i potpunost podataka koje sadrži prospekt neograničeno odgovaraju emitent i lica za koja se utvrdi da su se prospektom koristila za prikrivanje ili lažno prikazivanje važnih činjenica.

(5) Odgovorna lica iz člana 33. stav (1) tačka j) koja su potpisala izjavu odgovaraju za istinitost i potpunost podataka koje sadrži prospekt u granicama onoga što su znali ili mogli znati.

Član 35. Izmjena prospekta

(1) Ukoliko prije isteka roka za upis i uplatu vrijednosnih papira nastanu nove okolnosti, a od značaja su za odluku o investiranju, emitent je dužan objaviti dodatak prospektu sa dopunom ili ispravkom podataka na način predviđen za objavljivanje prospekta.

(2) Lice koje je upisalo ili uplatilo vrijednosne papire na osnovu podataka iz prospekta prije njegove izmjene ima pravo da u roku od 15 dana od dana prijema izmjena prospekta otkáže upis vrijednosnih papira i zatraži povrat uplaćenog iznosa.

(3) Emitent je dužan izvršiti povrat uplaćenog iznosa u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva iz stava (2) ovog člana.

4) Javni poziv

Član 36. Sadržaj i objava

(1) Emitent je dužan javni poziv za upis i uplatu vrijednosnih papira objaviti u formi oglasa u najmanje jednom dnevnom listu koji izlazi na području Federacije u kojem je sadržan tekst prospekta ili obavještenje gdje se prospekt može besplatno dobiti, kao i na internet stranici berze ili drugog uređenog javnog tržišta na kojoj su uvršteni ti vrijednosni papiri.

(2) Prospekt mora biti dostupan investitorima u sjedištu emitenta i na svim mjestima na kojima se obavlja upis vrijednosnih papira.

(3) Javni poziv iz stava 1. ovog člana ne može se objaviti prije prijema rješenja Komisije o odobrenju

emisije vrijednosnih papira, a objavljuje se najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema tog rješenja, odnosno tri dana prije početka roka za upis.

(4) Emitent je obavezan u roku od tri dana od dana objavljivanja dostavi Komisiji dokaz da je javni poziv iz stava (1) ovog člana objavljen.

(5) Ako emitent ne objavi javni poziv u propisanom roku, prospekt prestaje važiti i na osnovu njega se ne može provesti emisija o čemu Komisija donosi posebno rješenje.

5) Upis i uplata

Član 37. Rokovi za upis i uplatu

(1) Upis vrijednosnih papira može trajati najduže 90 dana od dana objavljivanja javnog poziva.

(2) Uplata vrijednosnih papira može trajati najduže 90 dana, izuzev uplate u ratama u novcu i u tom slučaju može trajati najduže šest mjeseci.

Član 38. Rokovi kod emisije dužničkih vrijednosnih papira

Izuzetno od člana 37. ovog Zakona, javna ponuda dužničkih vrijednosnih papira koje emituju banke može trajati do tri godine u skladu sa odlukom o emisiji.

6) Okončanje emisije

Član 39. Okončanje prije roka

(1) Emisija vrijednosnih papira javnom ponudom može biti okončana i prije isteka roka za upis i uplatu kada su svi ponudeni vrijednosni papiri upisani i uplaćeni prije isteka objavljenog roka.

(2) Emitent može odustati od emisije vrijednosnih papira javnom ponudom u slučaju iz člana 26. stav (1) tačka n) ovog Zakona o čemu donosi posebnu odluku, koja pored razloga odustanka obavezno sadrži odredbe o načinu i roku povrata izvršenih uplata koji ne može biti duži od deset dana od dana donošenja odluke.

(3) Emitent je dužan odluku o odustajanju od emisije javnom ponudom za upis i uplatu vrijednosnih papira dostaviti Komisiji i banci depozitaru i objaviti je, u skladu sa odredbama člana 36. ovog Zakona, u roku od osam dana od dana njenog donošenja.

Član 40.

Uspješnost emisije i izvještaj banke depozitara

(1) Emisija vrijednosnih papira javnom ponudom smatra se uspjelom ako je u roku iz čl. 37. i 38. ovog Zakona upisan i uplaćen iznos koji je odlukom o emisiji određen kao najmanji iznos za uspješnost emisije, ali ne manje od 60% ukupnog broja emitiranih vrijednosnih papira predviđenih odlukom o emisiji, izuzev emisije vrijednosnih papira ukupne vrijednosti do 100.000,00 KM kada je za uspješnost potrebno uplatiti cjelokupan iznos.

(2) Banka depozitar putem koje se vrši upis i uplata vrijednosnih papira dostavlja Komisiji i emitentu pismeni izvještaj o broju upisanih i uplaćenih vrijednosnih papira najkasnije pet dana od isteka roka za upis i uplatu.

(3) Ukoliko je upisan veći broj vrijednosnih papira od predviđenog odlukom o emisiji uplata se vrši, izuzev u slučaju ostvarivanja prava preče kupnje u skladu sa zakonom, do broja vrijednosnih papira predviđenog odlukom o emisiji i prospektom, prema kriterijima predviđenim odlukom o emisiji i u skladu sa općim aktom Komisije.

Član 41.

Rješenje Komisije i objavljivanje izvještaja

(1) Na osnovu izvještaja banke depozitara iz člana 40. stav (2) ovog Zakona, Komisija donosi rješenje kojim utvrđuje da je emisija javnom ponudom uspjela i određuje ukupan broj i iznos prodatih vrijednosnih papira ili emisiju javnom ponudom proglašava neuspjelim.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana Komisija je dužna dostaviti emitentu i Registru najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema izvještaja banke depozitara.

(3) Na osnovu rješenja Komisije o uspješnoj emisiji javnom ponudom iz stava (1) ovog člana, emitent je dužan objaviti izvještaj o ukupnom iznosu i broju upisanih i uplaćenih vrijednosnih papira najkasnije osam dana od dana prijema rješenja Komisije, a na način i u formi propisanoj članom 36. ovog Zakona, kao i dostaviti izvještaj berzi i drugom uređenom javnom tržištu radi objave na njihovoj internet stranici.

(4) Na osnovu rješenja Komisije kojim je javna ponuda proglašena neuspjelim emitent je dužan, na način i u roku iz stava (3) ovog člana, objaviti podatak o neuspješnoj emisiji, kao i način i rok povrata izvršenih uplata koji ne može biti duži od 10 dana od dana prijema rješenja Komisije.

(5) Emitent je dužan u roku od tri dana od dana objavljivanja izvještaja iz st. (3) i (4) ovog člana Komisiji dostaviti dokaz o ovom objavljivanju.

Član 42.

Prijenos novčanih sredstava na račun emitenta

Nakon što je emisija vrijednosnih papira proglašena uspjelom banka depozitar je dužna da u roku od tri dana od dana prijema rješenja iz člana 41. stav (1) ovog Zakona prenese uplaćena novčana sredstava na račun emitenta.

Član 43.

Vrijednosni papiri emisije koja je proglašena neuspjelim

Ponudeni vrijednosni papiri u emisiji javnom ponudom koja je proglašena neuspjelim ne proizvode pravne posljedice niti mogu biti u pravnom prometu.

Član 44.

Upis emisije u registre

Upis emisije javnom ponudom u registar Komisije vrši se u skladu sa članom 19. ovog Zakona, a upis vrijednosnih papira u Registar vrši se u skladu sa članom 21. ovog Zakona.

7) Dodatna regulacija

Član 45.

Opći akt Komisije

Komisija bliže uređuje oblik i sadržaj prospekta, rokove objavljivanja dodatka prospektu, obavještanje Komisije i banke depozitara, pravo investitora na odustanak od upisa, pravo i rokove na povrat uplaćenih sredstava, način određivanja cijene zavisno od tržišne cijene vrijednosnih papira i vrste emisije i drugo o emisiji vrijednosnih papira u skladu sa ovim Zakonom.

ODJELJAK C) EMISIJA ZATVORENOM PONUDOM

Član 46.

Odgovarajuća primjena odredaba Zakona

Na postupak emisije zatvorenim ponudom odgovarajuće se primjenjuju odredbe člana od 25. do 45. ovog Zakona, ukoliko posebnim odredbama o ovoj emisiji nije drugačije određeno.

Član 47.

Odluka o emisiji

Odluka o emisiji vrijednosnih papira zatvorenom ponudom, pored elemenata iz člana 26. ovog Zakona, sadrži i:

- a) ime i prezime odnosno naziv unaprijed poznatih kupaca, izuzev u slučaju kada se radi o dioničarima ili zaposlenicima emitenta, kao i oblik i visinu njihovih uloga;
- b) način dostavljanja prospekta unaprijed poznatim kupcima;
- c) procijenjenu vrijednost stvari i prava, ukoliko se prihvataju kao sredstvo uplate i način njihovog evidentiranja, čuvanja i predaje emitentu ili vraćanje kupcima u slučaju neuspjele emisije;
- d) ograničenja prijenosa vrijednosnih papira koja su predmet emisije, u skladu sa članom 53. ovog Zakona;
- e) korištenje prava preče kupnje.

Član 48.
Skraćeni prospekt

- (1) Emisija vrijednosnih papira zatvorenom ponudom vrši se uz skraćeni prospekt.
- (2) Sadržaj i objavljivanje skraćenog prospekta Komisija će propisati općim aktom.

Član 49.
Zahtjev za odobrenje emisije

- (1) Emitent je dužan podnijeti zahtjev Komisiji za odobrenje emisije vrijednosnih papira putem zatvorene ponude najkasnije 15 dana prije datuma određenog za početak upisa i uplate vrijednosnih papira.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje emisije vrijednosnih papira putem zatvorene ponude emitent, pored dokumentacije navedene u članu 29. stav (3) ovog Zakona, dostavlja i:
  - a) nalaz ili izvještaj ovlaštenog procjenitelja, ako se uplata vrši u stvarima ili pravima, a u skraćenom prospektu se navodi način procjene vrijednosti stvari i prava,
  - b) ako se uplata vrši u stvarima ili pravima, dokaz o vlasništvu na stvarima i pravima koji su predmet emisije, koji banci depozitaru dostavlja kupac vrijednosnih papira sa izjavom da na stvarima nema tereta.

Član 50.
Rokovi za upis i uplatu

Upis i uplata vrijednosnih papira u postupku zatvorene ponude traje najduže 45 dana od dana početka roka za upis i uplatu odnosno 90 dana, ako se radi o zatvorenoj emisiji za zaposlenike emitenta.

Član 51.
Izvještaj banke depozitara

Banka depozitar emitenta dužna je Komisiji i emitentu dostaviti pismeni izvještaj o rezultatima emisije najkasnije tri dana nakon isteka roka za upis i uplatu, odnosno tri dana nakon dana okončanja ponude prije utvrđenog roka.

Član 52.
Uspješnost emisije i upis u registar emitenata

- (1) Emisija zatvorenom ponudom smatra se uspješnom ako je u roku iz člana 51. ovog Zakona upisano i uplaćeno najmanje 90% od ukupnog broja vrijednosnih papira koji su emitirani.
- (2) Na osnovu izvještaja banke depozitara o rezultatima emisije i prijave emitenta Komisija vrši odgovarajući upis u registar emitenata.

Član 53.
Ograničenja u prometu

- (1) Vrijednosni papiri stečeni u emisiji zatvorenom ponudom ne mogu se prodavati, zalagati ili na drugi način otuđivati u periodu od jedne godine od dana upisa u Registar, osim:
  - a) nasljeđivanjem i u drugim slučajevima predviđenim zakonom;
  - b) emitentu, kada je to dozvoljeno zakonom;
  - c) postojećim dioničarima;
  - d) ukoliko se vrijednosni papiri iste klase emitiraju putem javne ponude nakon odobrenja te emisije od Komisije.
- (2) Registar može izvršiti prijenos vrijednosnih papira samo pod uvjetima iz stava (1) ovog člana.

ODJELJAK D) POSEBNE EMISIJE

1) Emisije bez odobrenja Komisije

Član 54.
Slučajevi u kojima nije potrebno odobrenje Komisije

(1) Emitent može emitirati vrijednosne papire bez prethodnog odobrenja Komisije u sljedećim slučajevima:

- a) kada su emitenti Bosna i Hercegovina i Federacija;
- b) prilikom simultanog osnivanja dioničkog društva u skladu sa zakonom kojim se regulira osnivanje, poslovanje, upravljanje i prestanak privrednih društava;
- c) kada se dividenda isplaćuje emisijom novih dionica ili u slučaju povećanja nominalne vrijednosti dionica u skladu sa zakonom i statutom emitenta;
- d) emisija na osnovu pretvaranja zamjenljivih obveznica u dionice; i
- e) drugim slučajevima određenim zakonom i općim aktom Komisije.

(2) U slučaju emisije iz stava (1) ovog člana emitent je dužan o emisiji obavijestiti Komisiju u roku od sedam dana od dana donošenja odluke.

(3) U slučaju iz stava (1) tačka c) ovog člana izrađuje se skraćeni prospekt koji se objavljuje i ima sadržaj u skladu sa članom 48. stav (2) ovog Zakona.

2) Emisija vrijednosnih papira radi konverzije, spajanja, podjele i denominacije

Član 55. Način provođenja

Konverzija i denominacija vrijednosnih papira, spajanje i podjela dionica vrši se na osnovu odluke emitenta i odobrenja Komisije i uz skraćeni prospekt koji se objavljuje i ima sadržaj u skladu sa članom 48. stav (2) ovog Zakona.

Član 56. Definicija

- (1) Konverzija je povlačenje svih vrijednosnih papira jedne klase i istovremena emisija novih vrijednosnih papira druge klase.
- (2) Spajanje dionica je povlačenje svih dionica jedne nominalne vrijednosti i istovremena emisija novih dionica iste klase radi zamjene više postojećih dionica za jednu novu dionicu sa većom nominalnom vrijednošću.
- (3) Podjela dionica je povlačenje svih dionica jedne nominalne vrijednosti i istovremena emisija novih dionica iste klase radi zamjene jedne postojeće dionice za više novih dionica sa manjom nominalnom vrijednošću.

(4) Denominacija je povlačenje svih vrijednosnih papira jedne nominalne vrijednosti i istovremena emisija novih vrijednosnih papira iste klase, srazmjerno smanjenju nominalne vrijednosti.

Član 57. Obavještanje i rokovi

(1) O konverziji i denominaciji vrijednosnih papira, spajanju i podjeli dionica emitent je dužan obavijestiti vlasnike vrijednosnih papira objavom u jednom dnevnom listu koji izlazi na području Federacije ili pojedinačnim obavještanjem svih dioničara emitenta u roku od osam dana od dana donošenja odluke.

(2) Rok za povlačenje i emisiju na osnovu konverzije i denominacije vrijednosnih papira, spajanja i podjele dionica određuje se odlukom skupštine emitenta, s tim da ne može biti duži od 60 dana od dana donošenja odluke.

Član 58. Prava dioničara

(1) Dioničar koji nema dovoljno dionica da bi ih u postupku spajanja zamijenio za cijeli broj novih dionica, ima pravo kupiti nedostajući iznos dionica po cijeni novih dionica ili zahtijevati razliku isplate do nedostajućeg dijela u roku koji je određen odlukom emitenta.

(2) Dioničar koji nema vrijednosne papire dovoljne vrijednosti da bi ih u postupku konverzije zamijenio za cijeli broj novih vrijednosnih papira, ima pravo kupiti nedostajući iznos vrijednosnog papira po cijeni novog vrijednosnog papira u roku koji je određen odlukom emitenta.

Član 59. Ograničenja

(1) Konverzijom vrijednosnih papira, spajanjem ili podjelom dionica osnovni kapital emitenta ostaje nepromjenjen, izuzev u slučaju iz člana 58. ovog Zakona.

(2) Konverzija i denominacija vrijednosnih papira, spajanje i podjela dionica ne mogu se vršiti nakon pokretanja postupka stečaja ili likvidacije emitenta.

(3) Konverzijom i denominacijom vrijednosnih papira, spajanjem i podjelom dionica prava vlasnika ne mogu biti umanjena.

Član 60. Troškovi i odgovornost

- (1) Troškove konverzije i denominacije vrijednosnih papira i spajanja i podjele dionica snosi emitent.
- (2) Za neprovođenje postupka na način i u rokovima utvrđen odredbama ovog Zakona odgovoran je emitent.

Član 61.
Opći akt Komisije

Postupak provođenja konverzije i denominacije vrijednosnih papira, te spajanja i podjele dionica bliže se uređuje propisom Komisije.

ODJELJAK E) EMISIJE PREMA SJEDIŠTU EMITENTA

Član 62.
Emitent sa sjedištem izvan Federacije

Na emitenta sa sjedištem u Bosni i Hercegovini a izvan Federacije koji emituje vrijednosne papire na području Federacije, primjenjuju se odredbe ovog Zakona koje se odnose na emitenta sa sjedištem u Federaciji, pod uvjetom da su upisani u registar emitenata odgovarajućeg nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini.

Član 63.
Opći uvjeti za emisiju stranog emitenta i mjerodavno pravo

- (1) Strani emitent je pravno lice koje po propisima države u kojoj ima sjedište može emitirati vrijednosne papire predviđene ovim Zakonom i koje po propisima te države može vršiti emisiju vrijednosnih papira u Federaciji.
- (2) Emisija javnom ponudom vrijednosnih papira stranog emitenta može se vršiti ako strani emitent ima sjedište na teritoriji države sa kojom ima zaključen ugovor kojim se uređuje saradnja nadležnih organa za nadzor nad tržištem vrijednosnih papira.
- (3) Emisija javnom ponudom vrijednosnih papira stranog emitenta ne može se vršiti bez prethodnog odobrenja prospekta koje daje Komisija.
- (4) Na emisiju i vrijednosne papire stranog emitenta, kao i sve odnose vezane za te vrijednosne papire na tržištu isključivo se primjenjuje pravo Bosne i Hercegovine odnosno Federacije.

Član 64.
Poseban uvjet

(1) Strani emitent može emitirati vrijednosne papire u Federaciji samo posredstvom ovlaštenog učesnika na tržištu vrijednosnih papira za obavljanje poslova agenta.

(2) Ovlašteni učesnik iz stava (1) ovog člana obavlja u ime i za račun stranog emitenta sve radnje u postupku emisije vrijednosnih papira.

Član 65.
Zahtjev za odobrenje prospekta

- (1) Zahtjev za odobrenje prospekta vrijednosnih papira u ime stranog emitenta podnosi ovlašteni učesnik iz člana 64. ovog Zakona.
- (2) Uz zahtjev se obavezno prilaže:
  - a) ugovor između stranog emitenta i ovlaštenog učesnika iz stava (1) ovog člana o obavljanju poslova agenta,
  - b) ovjereni prijevod prospekta.
- (3) Bliže uvjete i postupak davanja odobrenja za prospekt stranog emitenta uređuje Komisija.

Član 66.
Emisija na stranom tržištu

- (1) Emitent sa sjedištem u Federaciji koji na stranom tržištu namjerava emitirati vrijednosne papire dužan je prethodno objaviti podatke o namjeravanoj emisiji u najmanje jednom dnevnom listu koji izlazi na području Federacije i o tome obavijestiti Komisiju, a nakon okončanja emisije podnijeti zahtjev iz člana 21. ovog Zakona.
- (2) U roku od osam dana od dana okončanja emisije iz stava (1) ovog člana emitent je dužan objaviti podatke o broju upisanih i uplaćenih vrijednosnih papira na način iz stava (1) ovog člana i o tome obavijestiti Komisiju.

GLAVA IV. POSLOVI SA VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I OVLAŠTENI UČESNICI NA TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA

ODJELJAK A) OPĆE ODREDBE

1) Vrste poslova i ovlaštenih učesnika

Član 67.
Poslovi sa vrijednosnim papirima

- (1) Poslovi sa vrijednosnim papirima su:

- a) brokerski poslovi;
- b) dilerski poslovi;
- c) poslovi podrške tržištu - market making;
- d) poslovi upravljanja portfeljom;
- e) poslovi agenta emisije;
- f) poslovi pokrovitelja emisije;
- g) poslovi investicijskog savjetovanja;
- h) poslovi skrbništva nad vrijednosnim papirima;
- i) poslovi depozitara.

(2) Poslovi sa vrijednosnim papirima su i poslovi povezivanja ponude i potražnje (berza i drugo uređeno javno tržište), registracija i čuvanje vrijednosnih papira i obračun i poravnanje (poslovi Registra).

Član 68. Ovlašteni učesnici

- (1) Ovlašteni učesnici na tržištu vrijednosnih papira, u smislu ovog Zakona, su:
- a) profesionalni posrednici i
  - b) banke koje obavljaju poslove iz člana 67. ovog Zakona.

(2) Ovlašteni učesnici na tržištu vrijednosnih papira su berza i drugo uređeno javno tržište i Registar, kao i društva za upravljanje investicijskim fondovima i investicijski fondovi čije se osnivanje i poslovanje uređuje posebnim zakonom.

(3) Poslove iz člana 67. ovog Zakona, za koje je to određeno ovim Zakonom i općim aktom Komisije, mogu obavljati samo brokeri, investicijski menadžeri i investicijski savjetnici koji su zaposlenici profesionalnih posrednika i banke koja obavlja poslove sa vrijednosnim papirima i koja je dobila dozvolu Komisije za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima.

Član 69. Profesionalni posrednik

(1) Profesionalni posrednik je privredno društvo organizirano kao dioničko ili društvo sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Federaciji, koje ima

dozvolu Komisije za obavljanje poslova iz člana 67. stav 1. tačke od a) do g) ovog Zakona.

(2) Banka može obavljati poslove iz člana 67. ovog Zakona kada nakon pribavljene dozvole Komisije za svaki pojedini posao upiše ove poslove kao djelatnost u sudski registar.

(3) Komisija vodi registar profesionalnih posrednika za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima.

(4) Profesionalni posrednik ne može imati drugu djelatnost osim poslova sa vrijednosnim papirima za koje je dobio dozvolu Komisije.

Član 70.

Obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima od banke

Banka može obavljati poslove sa vrijednosnim papirima pod uvjetom da:

- a) za to ima poseban organizacioni dio, kadrovski osposobljen i tehnički opremljen;
- b) ima otvoren poseban namjenski račun;
- c) u poslovnim knjigama osigura posebnu evidenciju i podatke o poslovanju tog organizacionog dijela;
- d) ima imenovanog rukovodioca organizacionog dijela.

Član 71. Primjena odredaba Zakona

Odredbe ovog Zakona koje se odnose na poslovanje profesionalnog posrednika shodno se primjenjuju i na banke koje obavljaju poslove sa vrijednosnim papirima (u daljnjem tekstu: profesionalni posrednik).

2) Osnovni kapital i drugi uvjeti

Član 72. Novčani iznos osnovnog kapitala

(1) Za obavljanje poslova iz člana 67. stav (1) tač. a) i g) ovog Zakona (brokerski poslovi i poslovi investicionog savjetovanja) novčani dio osnovnog kapitala profesionalnog posrednika ne može biti manji od 250.000,00 KM.

(2) Za obavljanje poslova iz člana 67. stav (1) tač. d) i e) ovog Zakona (upravljanje portfeljom i agenta emisije) novčani dio osnovnog kapitala profesionalnog posrednika ne može biti manji od 300.000,00 KM.

(3) Za obavljanje poslova iz člana 67. stav (1) tač. b) i c) ovog Zakona (dilerski poslovi i poslovi podrške tržištu) novčani dio osnovnog kapitala profesionalnih posrednika ne može biti manji od 500.000,00 KM.

(4) Za obavljanje poslova iz člana 67. stav (1) tačka f) ovog Zakona (poslovi pokrovitelja emisije) novčani dio osnovnog kapitala profesionalnog posrednika ne može biti manji od 800.000,00 KM.

(5) Ukoliko profesionalni posrednik obavlja više poslova osigurava kapital prema najvišem propisanom iznosu poslova koje obavlja.

(6) Najmanji iznos novčanog dijela osnovnog kapitala za berzu i drugo uređeno javno tržište određen je odredbama ovog Zakona, a za Registar i banke posebnim zakonom.

Član 73.

Zajedničko ispunjavanje uvjeta u pogledu osnovnog kapitala

(1) Profesionalni posrednik koji ne ispunjava uvjet u pogledu iznosa novčanog dijela osnovnog kapitala za obavljanje poslova iz člana 67. stav (1) tač. e) i f) ovog Zakona može na osnovu ugovora sa drugim profesionalnim posrednikom podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje navedenih poslova za određenu emisiju vrijednosnih papira.

(2) Komisija izdaje dozvolu iz stava (1) ovog člana ako ugovorne strane zajedno ispunjavaju uvjet novčanog dijela osnovnog kapitala za obavljanje poslova iz člana 67. stav (1) tač. e) i f) ovog Zakona.

Član 74.

Usklađivanje sredstava i obaveza

(1) Profesionalni posrednik je dužan, zbog osiguranja obaveza prema povjericima, usklađivati svoja tekuća sredstva i obaveze.

(2) Usklađivanje iz stava (1) ovog člana izražava se pokazateljem netotekućih sredstava koji predstavlja količnik ukupnih tekućih sredstava i ukupnih kratkoročnih obaveza profesionalnog posrednika.

(3) Pokazatelj netolikvidnih sredstava brokerskog društva ne može biti manji od 1,00 (jedan).

(4) Profesionalni posrednik je dužan dnevno ispunjavati obaveze iz st. (2) i (3) ovog člana, a Komisiju mjesečno izvještavati o izračunu pokazatelja netolikvidnih sredstava.

(5) Komisija bliže uređuje način izračunavanja i usklađivanja pokazatelja netolikvidnih sredstava i izvještavanja Komisije.

Član 75.

Zaposleni sa važećom dozvolom

Profesionalni posrednik može obavljati poslove sa vrijednosnim papirima iz člana 67. stav (1) ovog Zakona samo ako ima zaposlena najmanje dva brokera sa važećom dozvolom, poslove iz tačke d) može obavljati samo ako pored dva brokera sa važećom dozvolom, ima još najmanje jednog zaposlenog investicijskog menadžera sa važećom dozvolom, odnosno investicijskog savjetnika za poslove iz tačke g).

Član 76.

Učešće u osnovnom kapitalu i organima profesionalnih posrednika

(1) Isto pravno ili fizičko lice samo ili sa povezanim licima ne može imati dionice ili udjele u više profesionalnih posrednika.

(2) Profesionalni posrednik ne može sam i/ili sa povezanim licima imati dionice ili udjele drugog profesionalnog posrednika i banke koja obavlja poslove sa vrijednosnim papirima.

(3) Član nadzornog odbora ili uprave i zaposleni kod profesionalnog posrednika ne mogu istovremeno biti članovi nadzornog odbora ili uprave ili obavljati poslove kod drugog profesionalnog posrednika.

(4) Profesionalni posrednik dužan je pismeno izvještavati Komisiju o promjenama u strukturi kapitala i direktnim ili indirektnim odnosima vlasništva sa drugim pravnim licima u roku od osam dana od dana nastanka tih promjena.

3) Opći akti

Član 77.

Pravila poslovanja i drugi opći akti

(1) Profesionalni posrednik, pored drugim zakonom predviđenih, donosi i akte kojim uređuje:

- način i uvjete obavljanja poslova, međusobna prava i obaveze profesionalnog posrednika i njegovih klijenata i druga pitanja o radu profesionalnog posrednika (u daljnjem tekstu: pravila poslovanja);
- uvjete i način funkcioniranja interne kontrole i
- tarifu naknada.

(2) Komisija bliže uređuje sadržaj i način objavljivanja akata iz stava (1) ovog člana.

(3) Komisija daje saglasnost na akta iz stava (1) ovog člana, kao i na sve izmjene i dopune tih akata.

4) Odnos prema klijentima i sukob interesa

Član 78.

Pažnja u obavljanju poslova i tretman klijenata

(1) Profesionalni posrednik u obavljanju poslova sa vrijednosnim papirima dužan je da se prvenstveno rukovodi interesima klijenta tako da ih stavlja ispred sopstvenih interesa.

(2) Profesionalni posrednik, njegovi članovi uprave, nadzornog odbora, brokeri, investicijski menadžeri i savjetnici i ostali zaposleni kod profesionalnog posrednika dužni su pri obavljanju poslova sa vrijednosnim papirima u svemu voditi računa o interesima klijenta i postupaju sa pažnjom dobrog stručnjaka.

(3) Profesionalni posrednik je dužan u svom poslovanju poštovati princip jednakog tretmana klijenata.

Član 79.

Sticanje i prijenos vrijednosnih papira

(1) Lica iz člana 78. stav (2) ovog Zakona dužna su u roku od pet dana od dana sticanja, odnosno prijenosa na drugo lice prijaviti profesionalnom posredniku svako sticanje, odnosno prijenos na drugo lice vrijednosnih papira ili udjela u povezanim pravnim licima sa profesionalnim posrednikom, uključujući podatke o količini, cijeni i datumu transakcije.

(2) Prijave iz stava (1) ovog člana profesionalni posrednik je dužan unijeti u posebni registar.

(3) Sadržaj, način vođenja, rokovi čuvanja i dostupnost podataka registra iz stava (2) ovog člana propisuje i nadzire Komisija.

Član 80.

Sukob interesa

(1) Profesionalni posrednik dužan je odmah po prijemu naloga za izvršenje posla pismeno obavijestiti klijenta o postojanju sukoba interesa klijenta sa interesima tog profesionalnog posrednika.

(2) Profesionalni posrednik dužan je nadoknaditi štetu klijentu proisteklu iz toga što ga nije obavijestio o postojanju sukoba interesa, shodno stavu (1) ovog člana.

(3) Profesionalni posrednik dužan je nadoknaditi štetu koju njegov klijent pretrpi zbog neizvršavanja ili neodgovarajućeg izvršavanja naloga klijenta.

Član 81.

Informiranje klijenta

Profesionalni posrednik dužan je klijenta upoznati sa svim okolnostima koje su potrebne radi donošenja odluke o kupovini, odnosno prodaji ili u pogledu drugih poslova sa vrijednosnim papirima, a naročito dati tačne informacije o ponudi, potražnji, prometu i kretanju cijena vrijednosnih papira.

Član 82.

Čuvanje podataka

(1) Članovi uprave, nadzornog odbora, brokeri i drugi zaposleni kod profesionalnog posrednika dužni su čuvati podatke o klijentima, stanju i prometu na računima vrijednosnih papira klijenta, poslovima koje obavljaju za klijenta, kao i druge podatke i činjenice za koje saznaju u vezi sa obavljanjem poslova sa vrijednosnim papirima za klijenta. Ovi podaci smatraju se poslovnom tajnom, a navedena lica ne smiju ih koristiti, saopštavati niti omogućavati trećim licima njihovo korištenje.

(2) Podaci iz stava (1) ovog člana ne predstavljaju poslovnu tajnu kada ih u izvršavanju svojih ovlaštenja u skladu sa ovim ili drugim zakonom zahtijevaju Komisija, berza ili drugo uređeno javno tržište, pravosudni i organi uprave ili kada njihovo objavljivanje pismeno odobri klijent.

5) Postupanje u obavljanju poslova

Član 83.

Ugovor o obavljanju poslova i račun za novčana sredstva

(1) Profesionalni posrednik je dužan, prije prijema prvog naloga klijenta, sa klijentom zaključiti pismeni ugovor, kojim se reguliraju njihova međusobna prava i obaveze u obavljanju poslova profesionalnog posrednika, u skladu sa odredbama ovog Zakona i drugih propisa. Pri zaključivanju ugovora profesionalni posrednik je dužan predati ili na pouzdan način upoznati klijenta sa pravilima poslovanja.

(2) Ugovor iz stava (1) ovog člana obavezno sadrži odredbu da su pravila poslovanja profesionalnog posrednika sastavni dio tog ugovora, kao i izjavu klijenta da su mu prije zaključivanja ugovora bila dostupna pravila poslovanja i da je upoznat sa njihovim sadržajem.

(3) Profesionalni posrednik je dužan klijente obavijestiti o promjeni pravila poslovanja prije njihovog stupanja na snagu.

(4) Komisija bliže uređuje obavezne elemente ugovora između profesionalnog posrednika i klijenta iz stava (1) ovog člana.

(5) Profesionalni posrednik je dužan kod banke otvoriti poseban račun za novčana sredstva klijenata.

(6) Sredstva na računu klijenata nisu vlasništvo profesionalnog posrednika, ne ulaze u njegovu imovinu ni u likvidacionu ili stečajnu masu, niti se mogu koristiti za izmirenje potraživanja povjerenaca profesionalnog posrednika.

Član 84. Nalog

(1) Nalog je jednostrana izjava volje klijenta upućena profesionalnom posredniku da u svoje ime i za račun klijenta obavi određeni posao sa vrijednosnim papirima.

(2) Nalog se smatra prihvaćenim upisom u knjigu naloga, pod uvjetima iz ovog Zakona, drugih propisa i ugovora iz člana 83. stav (1) ovog Zakona.

(3) Profesionalni posrednik je dužan izvršiti naloge prema zahtjevima odnosno instrukcijama klijenta, a po redoslijedu iz knjige naloga.

(4) Profesionalni posrednik dužan je klijentu izdati potvrdu o prijemu naloga.

(5) Klijent može opozvati a profesionalni posrednik otkazati nalog prije njegovog izvršenja i to za neizvršenu količinu.

Član 85. Knjiga naloga

(1) U obavljanju poslova sa vrijednosnim papirima profesionalni posrednik dužan je voditi knjigu u koju upisuje naloge i opozive naloga (u daljnjem tekstu: knjiga naloga), koja obavezno sadrži i:

- a) datum, sat i minut i način prijema naloga;
- b) naziv i sjedište klijenta pravnog lica, sa imenom i prezimenom ovlaštenog lica koje je dalo nalog, ili ime i prezime, adresu i mjesto stanovanja i jedinstveni matični broj građanina za fizičko lice kao klijenta;
- c) oznaku vrijednosnog papira na koji se odnosi nalog;

d) instrukcije za izvršavanje naloga: cijena, ograničenje cijene, rok važenja naloga i drugo;

e) naznaku zadržanog prava opoziva naloga i rok otkaza; i

f) datum, vrijeme i način izvršenja naloga.

(2) Nalozi i opozivi odnosno otkazi naloga upisuju se u knjigu naloga hronološkim redom prijema i označavaju se odgovarajućim posebnim rednim brojem.

(3) Podaci u knjizi naloga i nalogu moraju u svakom trenutku biti istovjetni.

(4) Knjiga naloga se mora čuvati najmanje pet godina nakon isteka poslovne godine na koju se odnosi.

(5) Komisija bliže uređuje dodatne elemente i način vođenja knjige naloga.

(6) Izuzetno od stava (1) ovog člana, za poslove investicijskog savjetnika i depozitara ne vodi se knjiga naloga nego posebna evidencija, čiji sadržaj i način vođenja bliže uređuje Komisija.

Član 86. Odbijanje naloga

(1) Profesionalni posrednik je dužan odbiti:

a) prijem naloga za kupovinu kada utvrdi da na računu klijenta nema dovoljno sredstava za izmirenje njegovih obaveza koje bi nastale na osnovu izvršenja naloga za kupovinu vrijednosnih papira;

b) prijem naloga za prodaju kada utvrdi da na računu vrijednosnih papira klijenta nema dovoljno vrijednosnih papira koji su predmet naloga;

c) prijem naloga za kupovinu, odnosno prodaju vrijednosnih papira kad utvrdi da bi izvršenjem takvog naloga bile prekršene odredbe ovog Zakona o zabrani manipulacije cijenama vrijednosnih papira i korištenja povlaštenih informacija, odnosno učinjeno drugo djelo kažnjivo po zakonu kao krivično djelo ili prekršaj;

d) prijem naloga za kupovinu, odnosno prodaju vrijednosnih papira kad je rok za predaju tog naloga radi njegovog izvršenja istekao;

e) prijem naloga za izvršenje određenog posla sa vrijednosnim papirima koji nije u skladu sa zakonom i drugim propisima;

f) u drugim slučajevima predviđenim zakonom i općim aktima Komisije.

(2) Komisija uređuje uvjete za izuzetke za slučajeve iz stava 1. tač. a) i b) ovog člana.

Član 87. Izvršenje obaveza

(1) Profesionalni posrednik je dužan preduzeti sve potrebne radnje radi izvršenja novčanih obaveza iz poslova sa vrijednosnim papirima i prijenosa vrijednosnih papira u skladu sa zakonom, općim aktima Komisije, općim aktima Registra, berze i drugog uređenog javnog tržišta.

(2) Profesionalni posrednik je obavezan obavijestiti klijenta o svakom obavljenom poslu sa vrijednosnim papirima najkasnije narednog radnog dana od dana obavljenog posla o čemu je dužan osigurati odgovarajući dokaz.

6) Pozajmljivanje vrijednosnih papira

Član 88. Uvjeti za zajam i izvještavanje

(1) Profesionalni posrednik može davati i uzimati u zajam vrijednosne papire, uz pismenu saglasnost vlasnika tih vrijednosnih papira.

(2) Pozajmljeni vrijednosni papiri mogu se prodavati samo po istoj ili višoj cijeni u odnosu na cijenu po kojoj se promet tim vrijednosnim papirima obavljao na uređenom javnom tržištu neposredno prije prodaje pozajmljenih vrijednosnih papira.

(3) Profesionalni posrednik je dužan Komisiji dostavljati mjesečne izvještaje o prodaji pozajmljenih vrijednosnih papira.

(4) Komisija uređuje bliže uvjete za davanje u zajam i prodaju pozajmljenih vrijednosnih papira i o izvještavanju Komisije o tim poslovima.

ODJELJAK B) OVLAŠTENI UČESNICI

1) Dozvola za obavljanje poslova

Član 89. Izdavanje dozvole

(1) Dozvolom za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima Komisija utvrđuje vrstu poslova iz člana 67. ovog Zakona.

(2) Dozvolu za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima Komisija izdaje na neodređeno vrijeme, po zahtjevu profesionalnog posrednika.

(3) Dozvola za profesionalne posrednike važi do njenog oduzimanja i u slučajevima iz člana 95. ovog Zakona.

(4) Profesionalni posrednik je dužan kontinuirano ispunjavati uvjete za sticanje dozvole i na zahtjev Komisije predočiti dokaze o ispunjavanju uvjeta, te uplaćivati naknadu za nadzor na način i u roku koji odredi Komisija.

Član 90. Uvjeti za obavljanje poslova

(1) Za obavljanje poslova iz člana 67. ovog Zakona profesionalni posrednik je dužan osigurati:

a) saglasnost Komisije za upis u registar društava kod nadležnog suda i na imenovanje direktora profesionalnog posrednika;

b) kadrovsku, tehničku i organizacijsku osposobljenost za obavljanje poslova;

c) odgovarajući poslovni prostor;

d) dokaze da protiv osnivača i članova uprave osnivača nisu izrečene mjere sigurnosti zabrane obavljanja poslova sa vrijednosnim papirima koje su još na snazi ili nisu nastupile, odnosno više ne traju pravne posljedice osude koje se odnose na prestanak, odnosno zabranu obavljanja poslova u prometu sa vrijednosnim papirima.

(2) Pod kadrovskom, tehničkom i organizacijskom osposobljenošću podrazumijeva se posebna i fizički potpuno odvojena materijalna, tehnička i kadrovska infrastruktura za odvojeno obavljanje poslova iz člana 67. ovog Zakona, u skladu sa odredbama ovog Zakona i općim aktima Komisije.

(3) Pod odgovarajućim poslovnim prostorom podrazumijeva se poslovni prostor potreban za nesmetano obavljanje poslova i ispunjavanje uvjeta za smještaj infrastrukture iz stava (2) ovog člana.

(4) Komisija može odbiti zahtjev za izdavanje dozvole ukoliko procijeni da bi i pored ispunjavanja uvjeta iz stava (1) ovog člana izdavanje dozvole bilo štetno za tržište vrijednosnih papira, odnosno da bi izdavanjem dozvole na bilo koji način moglo doći do ugrožavanja interesa investitora i javnosti na tržištu vrijednosnih papira.

(5) U slučaju iz stava (4) ovog člana Komisija je dužna utvrditi okolnosti i razloge koji upućuju na to da bi izdavanje dozvole moglo biti štetno za tržište vrijednosnih papira, odnosno da bi izdavanjem dozvole na bilo koji način moglo doći do ugrožavanja interesa investitora i javnosti na tržištu vrijednosnih papira i to posebno obrazložiti.

(6) Komisija daje saglasnost za upis u registar društava kod suda na osnovu zahtjeva uz koji se prilaže dokaz o uplati osnovnog kapitala i statut profesionalnog posrednika i istovremeno podnosi zahtjev za davanje saglasnosti na imenovanje direktora profesionalnog posrednika.

(7) Nakon upisa u registar društava kod suda profesionalni posrednik podnosi zahtjev za izdavanje dozvole sa priloženim dokazima o ispunjavanju uvjeta iz stava (1) ovog člana i drugih odredbi ovog Zakona.

Član 91.

Saglasnost na imenovanje direktora

(1) Saglasnost na imenovanje direktora daje se pod uvjetom:

a) da ima odgovarajuću stručnu spremu i odgovarajuće iskustvo u obavljanju poslova u skladu sa općim aktom Komisije;

b) da protiv njega nije potvrđena optužnica ili nije izrečena nepravomoćna osuđujuća presuda u Bosni i Hercegovini ili u drugoj državi za krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa, imovine, pravosuđa, pravnog prometa, podmićivanja i službene i druge odgovorne dužnosti, krivična djela iz ovog Zakona, te krivična djela za koja je najmanja propisana kazna zatvora od jedne godine;

c) da mu nije izrečena pravomoćna osuđujuća presuda za krivična djela iz tačke b) ovog člana, odnosno da više ne traju pravne posljedice osude za ta krivična djela;

d) da protiv njega nije izrečena mjera sigurnosti u vezi sa obavljanjem poslova sa vrijednosnim papirima, koja je još na snazi ili nije nastupila.

(2) Komisija može odbiti zahtjev za davanje saglasnosti i pored ispunjavanja uvjeta iz stava (1) ovog člana u skladu sa članom 90. st. (4) i (5) ovog Zakona.

(3) Odredbe st. (1) i (2) ovog člana odnose se i na rukovodioca organizacionog dijela banke iz člana 70. ovog Zakona.

(4) Saglasnost na imenovanje direktora prestaje važiti u slučaju:

a) da lice kojem je data saglasnost u roku od 90 dana ne stupi na dužnost direktora,

b) da direktoru prestane dužnost direktora danom prestanka dužnosti,

c) oduzimanja saglasnosti iz člana 254. tačka a) ovog Zakona.

(5) Rješenjem o oduzimanju saglasnosti određuje se rok u kojem se ne može tražiti ponovno izdavanje saglasnosti, a koji ne može biti kraći od jedne godine niti duži od tri godine od dana donošenja rješenja.

2) Obavljanje poslova izvan Bosne i Hercegovine i profesionalni posrednici sa sjedištem izvan Federacije

Član 92.

Obavljanje poslova izvan Bosne i Hercegovine

(1) Profesionalni posrednik može obavljati poslove sa vrijednosnim papirima iz člana 67. stav (1) ovog Zakona izvan Bosne i Hercegovine osnivanjem poslovne jedinice/podružnice ili pravnog lica u skladu sa propisima države u kojoj namjerava obavljati djelatnost.

(2) O osnovanoj poslovnoj jedinici/podružnici ili pravnom licu profesionalni posrednik dužan je obavijestiti Komisiju u roku od deset dana od dana ispunjavanja uvjeta za obavljanje poslova prema propisima države u kojoj će obavljati te poslove.

Član 93.

Strani profesionalni posrednik

(1) Profesionalni posrednici čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine mogu poslovati u Federaciji pod uvjetima predviđenim propisima Bosne i Hercegovine.

(2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, Komisija će bliže urediti uvjete za obavljanje poslova profesionalnih posrednika čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine dok se to ne uredi propisima Bosne i Hercegovine.

(3) Odredbe ovog Zakona o poslovanju i nadzoru profesionalnih posrednika primjenjuju se i na profesionalne posrednike iz stava (1) ovog člana.

Član 94.

Profesionalni posrednik sa sjedištem izvan Federacije

(1) Profesionalnim posrednicima i bankama koje obavljaju poslove sa vrijednosnim papirima izdata dozvola za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima u Bosni i Hercegovini a izvan Federacije važi i na području Federacije.

(2) Profesionalni posrednik iz stava (1) ovog člana podnosi Komisiji zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima na području Federacije.

(3) Na profesionalne posrednike iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe ovog Zakona koje se odnose na profesionalne posrednike sa sjedištem u Federaciji, izuzev ako nije drugačije određeno ovim Zakonom.

(4) Komisija bliže uređuje izdavanja odobrenja za rad i način rada profesionalnih posrednika iz stava (1) ovog člana.

3) Prestanak važenja dozvole

Član 95.

Vrijeme prestanka važenja dozvole

(1) Profesionalnom posredniku dozvola za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima prestaje važiti danom:

- a) otvaranja stečajnog postupka profesionalnog posrednika;
- b) otvaranja postupka likvidacije profesionalnog posrednika;
- c) oduzimanja dozvole za rad banci u skladu sa odredbama posebnog zakona;
- d) upisa u registar društava kod suda pripajanjem, podjelom i spajanjem profesionalnog posrednika.

(2) Kada profesionalni posrednik obavijesti Komisiju o prestanku obavljanja djelatnosti i podnese zahtjev za brisanje iz registra profesionalnih posrednika, Komisija donosi utvrđujuće rješenje o prestanku važenja dozvole za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima pod uvjetima iz ovog Zakona, a profesionalnom posredniku dozvola prestaje važiti danom donošenja rješenja Komisije.

Član 96.

Stečaj i likvidacija

(1) U postupku stečaja profesionalnog posrednika stečajni upravnik može ostati kod zaključenog ugovora i primljenih naloga, ako je za to dobio saglasnost klijenta.

(2) Odluka o otvaranju postupka likvidacije, odnosno stečaja nad profesionalnim posrednikom dostavlja se Komisiji i Registru u roku od tri dana od dana donošenja odluke.

4) Nadzor

Član 97.

Vrste mjera

Ako u postupku nadzora profesionalnog posrednika utvrdi nezakonitosti odnosno nepravilnosti u poslovanju, Komisija može preduzeti jednu ili više mjera:

- a) zabraniti vršenje određenih radnji ili aktivnosti, odnosno naložiti da se utvrđene nezakonitosti odnosno nepravilnosti otklone u određenom roku;
- b) izreći javnu opomenu;
- c) ukinuti saglasnost na imenovanje direktora i dati nalog za pokretanje postupka za imenovanje novog direktora;
- d) dati nalog za privremenu zabranu raspolaganja sredstvima sa novčanih računa i računa vrijednosnih papira i drugom imovinom u trajanju do tri mjeseca;
- e) obustaviti dozvolu za obavljanje svih ili pojedinih poslova sa vrijednosnim papirima u trajanju do tri mjeseca;
- f) oduzeti dozvolu za obavljanje svih ili pojedinih poslova sa vrijednosnim papirima;
- g) preduzeti druge mjere u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Član 98.

Obustavljanje dozvole

Komisija može profesionalnom posredniku obustaviti dozvolu za obavljanje jednog ili više poslova sa vrijednosnim papirima ako:

- a) prestane ispunjavati uvjete propisane za dobivanje dozvole za obavljanje poslova;
- b) ne ispunjava uvjete za poslovanje u skladu sa odredbama ovog Zakona i općim aktima Komisije o usklađivanju likvidnih sredstava i obaveza;
- c) ne pridržava se i ne postupi u skladu sa mjerama odnosno nalogima koje je izrekla Komisija;

d) u drugim slučajevima kada poslove sa vrijednosnim papirima ne obavlja u skladu sa ovim Zakonom ili se nalazi u svojstvu koje nije u skladu sa odredbama ovog Zakona i općim aktima Komisije.

Član 99. Oduzimanje dozvole

(1) Komisija može profesionalnom posredniku oduzeti dozvolu za obavljanje jednog ili više poslova sa vrijednosnim papirima ako:

a) u roku od šest mjeseci od izdavanja dozvole ne počne obavljati poslove sa vrijednosnim papirima ili ako te poslove ne obavlja u periodu dužem od šest mjeseci;

b) obavlja poslove sa vrijednosnim papirima za koje nema dozvolu;

c) obavlja djelatnosti koje nisu poslovi sa vrijednosnim papirima;

d) dozvola za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima pribavljena je na osnovu neistinitih podataka;

e) ne pridržava se mjere o obustavljanju dozvole za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima ili inače ne postupi po nalogu Komisije;

f) nakon izricanja mjere o obustavljanju dozvole nastavi sa povredama ovog Zakona i drugih propisa, odnosno učestalo ponavlja povrede propisa zbog kojih mu je Komisija izicala mjere;

g) u drugim slučajevima kada poslove u vezi sa vrijednosnim papirima ne obavlja u skladu sa ovim Zakonom i propisima Komisije ili kada nastupe okolnosti iz člana 90. stav (4) ovog Zakona.

(2) Kada utvrdi postojanje razloga za oduzimanje dozvole iz stava (1) ovog člana, a istovremeno utvrdi i postojanje olakšavajućih okolnosti, Komisija može u rješenju o oduzimanju dozvole odrediti da profesionalnom posredniku neće oduzeti dozvolu ako u roku koji odredi Komisija otkloni utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti za vrijeme koje ne može biti duže od godinu dana od dana donošenja rješenja i ako ne nastupi bilo koji od razloga za oduzimanje dozvole iz stava (1) ovog člana.

Član 100.

Primjena odredaba zakona na profesionalne posrednike izvan Federacije

Profesionalnom posredniku sa sjedištem u Bosni i Hercegovini a izvan Federacije Komisija može obustaviti

ili oduzeti odobrenje za rad pod uvjetima i u trajanju kako je određeno odredbama ovog Zakona za obustavljanje i oduzimanje dozvola profesionalnim posrednicima sa sjedištem u Federaciji.

Član 101. Pravne posljedice donošenja rješenja o oduzimanju dozvole

(1) Rješenjem o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima Komisija određuje rok u kojem profesionalni posrednik ne može zatražiti ponovno izdavanje dozvole za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima, a koji ne može biti kraći od jedne godine niti duži od pet godina od dana donošenja rješenja.

(2) Rješenjem o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima Komisija može odrediti da se neizvršeni nalozi i druge isprave nalogodavca profesionalnog posrednika, kojem Komisija oduzima dozvolu, predaju drugom profesionalnom posredniku, uz njegovu saglasnost.

(3) Od dana donošenja rješenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima, odnosno od dana prestanka važenja dozvole po sili zakona, profesionalni posrednik ne može zaključiti, odnosno započeti obavljati ni jedan novi posao vezan za obavljanje poslova za koji je dozvola izdata.

(4) O oduzimanju dozvole Komisija će obavijestiti berzu, drugo uređeno javno tržište, Registar i sud kod kojeg je profesionalni posrednik upisan u registar društava dostavljanjem rješenja.

(5) Profesionalni posrednik ima obavezu da u slučaju oduzimanja ili prestanka važenja dozvole najkasnije u roku od pet dana od dana uručenja rješenja Komisije:

a) poravna nastale obaveze;

b) izvrši povrat sredstava klijentima;

c) izvrši prijenos vrijednosnih papira kod Registra;

d) postupi sa dokumentacijom iz poslovanja u skladu sa arhivskim propisima.

(6) U slučaju nepostupanja profesionalnog posrednika na način i u roku iz stava (5) ovog člana, Komisija će ovlastiti banku depozitara i Registar da izvrše potrebne radnje u okviru njihovih djelatnosti.

5) Broker, investicijski menadžer i investicijski savjetnik

Član 102.
Dozvola

(1) Poslove brokera, investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika mogu obavljati isključivo fizička lica koja su dobila dozvolu Komisije po njihovom zahtjevu i koja su zaposlena kod profesionalnog posrednika, kod drugog ovlaštenog učesnika, kao i kod pravnih lica i institucija u skladu sa posebnim zakonom.

(2) Dozvola iz stava (1) ovog člana izdaje se na neodređeno vrijeme.

Član 103.
Sticanje zvanja

(1) Komisija organizira i provodi obrazovni program i ispit za sticanje zvanja brokera, investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika i izdaje odgovarajuća uvjerenja.

(2) Komisija bliže uređuje uvjete za sticanje zvanja brokera, investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika kao i poslove koje obavljaju.

(3) Zvanje investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika podrazumijeva i zvanje brokera.

(4) Komisija vodi registar brokera, investicijskih menadžera i investicijskih savjetnika.

Član 104.
Uvjeti za dozvolu

(1) Dozvola za obavljanje poslova brokera, investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika daje se licu pod uvjetom:

a) da ima položen ispit za brokera, investicijskog menadžera odnosno investicijskog savjetnika u smislu odredaba ovog Zakona;

b) da protiv njega nije potvrđena optužnica ili nije izrečena nepravomoćna osuđujuća presuda u Bosni i Hercegovini ili u drugoj državi za krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa, imovine, pravosuđa, pravnog prometa, podmićivanja i službene i druge odgovorne dužnosti, krivična djela iz ovog Zakona, te krivična djela za koja je najmanja propisana kazna zatvora od jedne godine;

c) da mu nije izrečena pravomoćna osuđujuća presuda za krivična djela iz tačke b) ovog stava, odnosno da više ne traju pravne posljedice osude za ta krivična djela;

d) da protiv njega nije izrečena mjera sigurnosti u vezi sa obavljanjem poslova sa vrijednosnim papirima odnosno da više ne traju pravne posljedice osude za ta krivična djela.

(2) Komisija može odbiti zahtjev za izdavanje dozvole i pored ispunjavanja uvjeta iz stava (1) ovog člana, u skladu sa članom 90. st. (4) i (5) ovog Zakona.

Član 105.
Priznavanje zvanja i ispita

(1) Brokerima, investicijskim menadžerima odnosno investicijskim savjetnicima koji su to zvanje stekli u Bosni i Hercegovini a izvan Federacije to zvanje se priznaje u Federaciji.

(2) Lice koje je steklo zvanje brokera ili investicijskog savjetnika odnosno investicijskog menadžera izvan teritorije Bosne i Hercegovine podnosi Komisiji zahtjev za priznavanje ispita u Federaciji.

(3) Članovi Komisije i zaposlenici u Komisiji koji su na stručnim poslovima iz djelatnosti Komisije proveli najmanje dvije godine stiču zvanje investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika o čemu im se izdaje uvjerenje.

Član 106.
Mjere u nadzoru

Ako u postupku nadzora utvrdi nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u obavljanju poslova sa vrijednosnim papirima, Komisija može brokeru, investicijskom menadžeru i investicijskom savjetniku:

a) izreći javnu opomenu,

b) oduzeti ili obustaviti dozvolu za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima.

Član 107.
Obustavljanje i oduzimanje dozvole

(1) Komisija može obustaviti odnosno oduzeti dozvolu za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima brokeru, investicijskom menadžeru ili investicijskom savjetniku ako:

a) utvrdi da su podaci na osnovu kojih je izdata dozvola bili neistiniti;

b) protiv njega je potvrđena optužnica ili je izrečena nepravomoćna osuđujuća presuda u Bosni i Hercegovini ili u drugoj državi za krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa, imovine,

pravosuđa, pravnog prometa, podmićivanja i službene i druge odgovorne dužnosti, krivična djela iz ovog Zakona, te krivična djela za koja je najmanja propisana kazna zatvora od jedne godine;

c) izrečena mu je pravomoćna osuđujuća presuda za krivična djela iz tačke b) ovog stava, odnosno da traju pravne posljedice osude za ta krivična djela;

d) izrečena je mjera sigurnosti u vezi sa obavljanjem poslova sa vrijednosnim papirima;

e) u obavljanju poslova sa vrijednosnim papirima postupa suprotno odredbama ovog i drugih zakona i općih akata Komisije;

f) ne postupa po nalogima Komisije;

g) nastupe okolnosti iz člana 90. stav (4) ovog Zakona.

(2) Rješenjem o oduzimanju dozvole određuje se rok u kojem se ne može tražiti ponovno izdavanje dozvole, a koji ne može biti kraći od jedne godine niti duži od tri godine od dana donošenja rješenja.

ODJELJAK C) OBAVLJANJE POSLOVA SA VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

1) Brokerski, dilerski i poslovi podrške tržištu

Član 108. Definicija poslova

(1) Brokerski poslovi su poslovi kupovine i prodaje vrijednosnih papira u svoje ime a za račun klijenta, uz naplatu provizije.

(2) Dilerski poslovi su poslovi kupovine i prodaje vrijednosnih papira u svoje ime i za svoj račun radi ostvarivanja razlike u cijeni.

(3) Poslovi podrške tržištu (market making) predstavljaju poslove jednovremenog isticanja stalne ponude za kupovinu i prodaju vrijednosnih papira u svoje ime i za svoj račun, radi održavanja stalne ponude i potražnje za određenim vrijednosnim papirima.

Član 109. Prijenos ovlaštenja

Profesionalni posrednik, koji obavlja brokerske poslove, može svoja ovlaštenja i obaveze iz ugovora iz člana 83. ovog Zakona prenijeti na drugog profesionalnog posrednika, ako je to predviđeno ugovorom ili je u interesu nalogodavca, uz njegovu prethodnu saglasnost.

Član 110. Račun vrijednosnih papira

(1) Po zaključenju ugovora iz člana 83. stav (1) ovog Zakona, profesionalni posrednik dužan je otvoriti račun vrijednosnih papira klijenta u skladu sa odredbama ovog Zakona i općim aktima Registra.

(2) Profesionalni posrednik zatvara račun vrijednosnih papira klijenta kod Registra na zahtjev klijenta ili ako na računu klijenta nema vrijednosnih papira duže od 12 mjeseci.

Član 111. Obaveze na osnovu brokerskih poslova

(1) Obaveze na osnovu brokerskih poslova imaju prednost nad drugim poslovima istog profesionalnog posrednika.

(2) Obaveze na osnovu brokerskih poslova za treća lica imaju prednost nad obavezama istog profesionalnog posrednika na osnovu brokerskih poslova za lica koje je s njim povezano.

Član 112. Potraživanja klijenata

Potraživanja klijenta koja nisu nastala u obavljanju brokerskih poslova ne mogu se naplatiti iz vrijednosnih papira ili druge imovine koju drži profesionalni posrednik za klijente.

Član 113. Unošenje naloga u sistem trgovanja

Kada su ispunjeni svi propisani uvjeti profesionalni posrednik je dužan nalog klijenta unijeti u sistem trgovanja uređenog javnog tržišta bez odlaganja, osim ako u nalogu vrijeme unosa nije drugačije određeno.

Član 114. Novčana sredstva klijenta

(1) Sredstva sa računa klijenta za kupovinu vrijednosnih papira mogu se koristiti isključivo u skladu sa nalogima klijenta za kupovinu vrijednosnih papira.

(2) Sredstva sa računa klijenta ostvarena prodajom vrijednosnih papira profesionalni posrednik je dužan doznačiti u korist računa klijenta ukoliko neće biti korištena za naredne kupovine vrijednosnih papira i ne mogu se ni po pristanku ili zahtjevu klijenta doznačiti bilo kome drugom ili na drugi način.

2. Poslovi upravljanja portfeljem vrijednosnih papira

Član 115.
Definicija posla i ugovor

(1) Ugovorom o upravljanju portfeljom vrijednosnih papira profesionalni posrednik se obavezuje da će, u svoje ime a za račun klijenta, novčana sredstva klijenta ulagati u vrijednosne papire pod najpovoljnijim uvjetima, odnosno da će primiti na upravljanje vrijednosne papire klijenta, a klijent se obavezuje da će za to platiti proviziju.

(2) Ugovorom o upravljanju portfeljom vrijednosnih papira uređuje se naročito:

- a) vrijeme na koje se ugovor zaključuje;
- b) iznos novčanih sredstava, odnosno vrsta i broj vrijednosnih papira koje klijent stavlja na raspolaganje profesionalnom posredniku radi prodaje, odnosno kupovine tih vrijednosnih papira;
- c) politika ulaganja u vrijednosne papire;
- d) uvjeti pod kojima klijent povjerava profesionalnom posredniku na upravljanje vrijednosne papire;
- e) visina provizije i osnovica za obračun i naplatu provizije;
- f) odgovornost profesionalnog posrednika za obavljanje poslova;
- g) i drugo predviđeno općim aktom Komisije.

Član 116.
Politika ulaganja i nalozi

(1) Pod politikom ulaganja iz člana 115. stav (2) tačka b) ovog Zakona podrazumijeva se naročito vrsta vrijednosnih papira koji će se kupiti iz sredstava klijenta, karakteristike emitenta vrijednosnih papira, najveći dozvoljeni iznos ulaganja u vrijednosne papire jednog emitenta i sa njim povezanih lica, kao i druge okolnosti značajne za određivanje stepena rizika ulaganja.

(2) Prilikom davanja naloga za prodaju ili kupovinu vrijednosnih papira na osnovu ugovora iz člana 115. ovog Zakona profesionalni posrednik može dati zbirni nalog. Zbirni nalog daje se u ime profesionalnog posrednika, a za više klijenata profesionalnog posrednika vlasnika portfelja.

(3) Ako je zbirni nalog izvršen po različitim cijenama, profesionalni posrednik dužan je rasporediti klijentima vrijednosne papire ili novčana sredstva po prosječnoj cijeni izvršenja.

Član 117.
Držanje vrijednosnih papira klijenta

Profesionalni posrednik koji obavlja poslove upravljanja portfeljom vrijednosnih papira dužan je kod Registra držati vrijednosne papire na računu klijenta, odnosno odvojeno od svoje imovine.

Član 118.
Ulaganje sredstava klijenta

Profesionalni posrednik može ulagati sredstva klijenta samo u vrijednosne papire kojima se trguje na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu u Bosni i Hercegovini i državama članicama Evropske unije i OECD.

3. Poslovi agenta i pokrovitelja emisije

Član 119.
Agent emisije

Poslovi agenta emisije su poslovi koji obuhvataju organiziranje, pripremu i provođenje emisije vrijednosnih papira za emitenta, bez obaveze otkupa neprodatih vrijednosnih papira i uključivanje vrijednosnih papira na organizirano javno tržište.

Član 120.
Pokrovitelj emisije

Poslovi pokrovitelja emisije su poslovi koji obuhvataju organiziranje, pripremu i provođenje emisije vrijednosnih papira za emitenta i s tim u vezi upis i uplata svih vrijednosnih papira ili samo onih koji ostanu neupisani radi njihove daljnje prodaje potencijalnim investitorima kako bi se osigurao uspjeh emisije.

4. Poslovi investicionog savjetnika

Član 121.
Definicija posla i ugovor

(1) Poslovi investicijskog savjetnika obuhvataju poslove pružanja savjetodavnih usluga klijentima u vezi sa poslovanjem sa vrijednosnim papirima.

(2) Ugovorom o obavljanju poslova investicijskog savjetnika obavezuje se profesionalni posrednik da klijentu daje uslugu savjetovanja kod ulaganja u vrijednosne papire kao i kod drugih poslova sa vrijednosnim papirima, s ciljem diversifikacije i minimalizacije rizika, s jedne strane i maksimalizacije dobiti sa druge strane.

Član 122.
Postupanje u obavljanju poslova

U obavljanju poslova iz člana 121. ovog Zakona profesionalni posrednik je dužan pridržavati se analize tržišta, poslovnih rezultata emitenata u koje se namjerava ulagati kao i globalnog i lokalnog poslovnog okruženja.

5. Poslovi skrbništva nad vrijednosnim papirima

Član 123. Definicija posla

(1) Pod poslovima skrbništva nad vrijednosnim papirima, u smislu odredaba ovog Zakona, podrazumijevaju se:

- a) otvaranje i vođenje računa vrijednosnih papira kod Registra u ime i za račun vlasnika vrijednosnih papira - klijenata (skrbnički račun na ime);
- b) otvaranje i vođenje računa vrijednosnih papira kod Registra u svoje ime, a za račun vlasnika vrijednosnih papira - klijenata, odnosno u ime svojih klijenata koji nisu vlasnici tih vrijednosnih papira a za račun vlasnika (zbirni skrbnički račun);
- c) izvršavanje naloga za prijenos prava iz vrijednosnog papira i naloga za upis prava trećih lica na vrijednosnom papiru i staranje o prijenosu prava iz tog vrijednosnog papira;
- d) naplata potraživanja od emitenta na osnovu dospjelih vrijednosnih papira, kamata i dividendi za račun vlasnika tih vrijednosnih papira i staranje o ostvarivanju drugih prava koja pripadaju klijentima vlasnicima vrijednosnih papira;
- e) pružanje usluge pozajmljivanjem vrijednosnih papira;
- f) obavještanje dioničara o skupštinama dioničkih društava i zastupanje na tim skupštinama;
- g) obavještanje o pravima vezanim uz vrijednosne papire i izvršavanje naloga klijenta u vezi sa ostvarivanjem tih prava;
- h) obavještanje o zakonskim promjenama koje posredno ili neposredno utiču na obavještanje klijenta o stanju vrijednosnih papira na skrbničkom računu;
- i) staranje o izvršavanju poreskih obaveza vlasnika vrijednosnih papira;
- j) ostale usluge vezane uz vrijednosne papire, ostvarivanje prava i ispunjavanje obaveza iz vrijednosnih papira ugovorenih između klijenta i banke skrbnika, a koje nisu u suprotnosti sa zakonom.

Član 124. Ugovor o obavljanju posla

- (1) Banka skrbnik obavlja poslove na osnovu ugovora iz člana 83. ovog Zakona i naloga klijenta.
- (2) Ugovorom iz stava (1) ovog člana uređuje se naročito:
  - a) vrijeme na koje se ugovor zaključuje;
  - b) poslovi iz člana 123. ovog Zakona koje će obavljati banka skrbnik za klijenta;
  - c) vrijednosni papiri koji se povjeravaju na skrbništvo i poslovi koji će se u vezi sa tim obavljati;
  - d) uvjeti pod kojima klijent povjerava vrijednosne papire na skrbništvo;
  - e) odgovornost banke skrbnika za obavljanje poslova;
  - f) visina provizije i osnovica za obračun i naplatu provizije i drugo u skladu sa općim aktom Komisije.
- (3) Ugovorom o obavljanju poslova banke skrbnika odgovornost banke skrbnika se ne može ograničiti niti isključiti.

Član 125. Raspolaganje vrijednosnim papirima i sredstvima klijenta

- (1) Vrijednosnim papirima na skrbničkom računu banka skrbnik može raspolagati samo po klijentovom nalogu.
- (2) Banka skrbnik je obavezna sredstvima klijenta postupati u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Član 126. Evidencija banke

- (1) Banka skrbnik je dužna ažurno voditi i Komisiji omogućiti uvid u evidenciju i ostalu dokumentaciju koju ima o klijentima.
- (2) Banka skrbnik je dužna Komisiji dostavljati podatke o klijentima i broju vrijednosnih papira koje imaju na skrbničkom računu u rokovima i na način koji općim aktom propiše Komisija.

6. Poslovi depozitara

Član 127.
Definicija posla

(1) Pod poslovima depozitara, u smislu odredaba ovog Zakona, podrazumijevaju se:

- a) poslovi u emisiji vrijednosnih papira,
- b) novčane transakcije na osnovu prometa vrijednosnih papira na berzi i drugom uređenom javnom tržištu.

(2) Poslovi depozitara investicijskog fonda uređuju se posebnim zakonom.

Član 128.
Ugovor o obavljanju posla

Ugovorom između emitenta i depozitara iz člana 83. stav (1) ovog Zakona za obavljanje poslova depozitara u emisiji vrijednosnih papira detaljnije se uređuju pitanja u vezi sa načinom upisa i prijema uplata za vrijednosne papire, odnosno prijenosa novčanih sredstava emitentu u slučaju uspješnog okončanja emisije, ili u vezi sa povratom uplaćenih novčanih sredstava kupcima u slučaju prekida upisa i uplate, neuspješnog okončanja emisije ili obustavljanja emisije od Komisije, kao i drugo u skladu sa općim aktom Komisije.

Član 129.
Otvaranje računa za uplatu novčanih sredstava

Depozitar je obavezan za emitenta otvoriti poseban privremeni račun za uplatu upisanih vrijednosnih papira u emisiji na kojem se vode ova sredstva, odvojeno od drugih sredstava depozitara.

Član 130.
Novčane transakcije

(1) Novčane transakcije na osnovu trgovine vrijednosnim papirima na berzi i drugom uređenom javnom tržištu izvršavaju se u skladu sa zakonom i drugim propisima, općim aktima Registra i berze, odnosno drugog uređenog javnog tržišta i ugovorom zaključenim između depozitara i profesionalnog posrednika.

(2) Za obavljanje poslova iz stava (1) ovog člana profesionalni posrednik i depozitar zaključuju ugovor u skladu sa članom 83. stav (1) ovog Zakona, kojim se naročito uređuje način obavljanja i odgovornost za obavljanje ovih poslova i drugo predviđeno ovim Zakonom i drugim propisima.

Član 131.
Obaveze depozitara

Depozitar je dužan prije svake isplate na osnovu trgovine vrijednosnim papirima na berzi i drugom uređenom javnom tržištu izvršiti kontrolu naloga za isplatu profesionalnog posrednika u vezi sa trgovinom na koju se nalog odnosi i izvršiti isplatu prema obavljenoj trgovini u skladu sa zakonom i drugim propisima, aktima Registra i berze ili drugog uređenog javnog tržišta.

Član 132.
Izvještaj o isplatama

Depozitar je dužan isti dan nakon isplate na osnovu prometa vrijednosnih papira na uređenom javnom tržištu dostaviti izvještaj Registru o svim izvršenim isplatama.

GLAVA V. BERZA I DRUGO UREĐENO JAVNO TRŽIŠTE

ODJELJAK A) OPĆE ODREDBE

Član 133.
Definicija uređenog javnog tržišta

(1) Berza i drugo uređeno javno tržište su društva koja se osnivaju s ciljem stvaranja uvjeta i organiziranja povezivanja ponude i potražnje vrijednosnih papira radi kupovine i prodaje vrijednosnih papira (u daljnjem tekstu: trgovanje vrijednosnim papirima) i postizanja najbolje cijene.

(2) Poslove povezivanja ponude i potražnje vrijednosnih papira mogu obavljati samo berza i drugo uređeno javno tržište.

(3) Na berzi i drugom uređenom javnom tržištu ne može se trgovati vrijednosnim papirima emitenta nad kojim je otvoren postupak likvidacije.

(4) Vrijednosnim papirima emitenta nad kojim je otvoren postupak stečaja može se trgovati na berzi i drugom uređenom javnom tržištu samo pod uvjetom da ne postoji zabrana predviđena posebnim zakonom, kao i da su berza i drugo uređeno javno tržište na odgovarajući način obavijestili profesionalne posrednike i investitore na tržištu vrijednosnih papira i posebno označili takve vrijednosne papire u cilju trgovine.

Član 134.
Dozvola i ispunjavanje uvjeta

(1) Berza i druga uređena javna tržišta mogu obavljati poslove utvrđene ovim Zakonom na osnovu dozvole Komisije.

(2) Dozvolu iz stava (1) ovog član Komisija izdaje ukoliko su ispunjeni svi uvjeti predviđeni ovim Zakonom i općim aktom Komisije.

(3) Komisija bliže uređuje posebne uvjete koje berza i druga uređena javna tržišta moraju ispunjavati za obavljanje poslova iz stava (1) ovog člana.

ODJELJAK B) BERZA I BERZANSKO TRŽIŠTE

1) Osnivanje, poslovi i vrste berzi

Član 135.

Berza i berzansko tržište

(1) Berza se osniva i posluje kao dioničko društvo u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje, poslovanje, upravljanje i prestanak privrednih društava, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Berzansko tržište je mjesto ili informacijski sistem za povezivanje ponude i potražnje vrijednosnih papira u cilju trgovanja vrijednosnim papirima prema unaprijed utvrđenim pravilima.

(3) Povezivanje ponude i potražnje vrijednosnih papira na berzanskom tržištu berza organizira u dva segmenta: na kotaciji i na slobodnom berzanskom tržištu.

Član 136.

Djelatnost

Berza obavlja sljedeće djelatnosti:

- a) osigurava uvjete i organizira povezivanje ponude i potražnje u cilju trgovanja vrijednosnim papirima;
- b) daje informacije o ponudi, potražnji, tržišnoj cijeni, kao i ostale informacije o vrijednosnim papirima;
- c) utvrđuje i objavljuje kursne liste vrijednosnih papira;
- d) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i općim aktima Komisije.

Član 137.

Zabrane u obavljanju djelatnosti

(1) Berza ne može:

- a) kupovati i prodavati vrijednosne papire, osim u slučaju kada jedan od članova berze ne izvrši ugovorenu prodaju ili kupovinu vrijednosnih papira;

b) davati savjete o kupovini i prodaji vrijednosnih papira; i

c) davati mišljenja o povoljnosti kupovine ili prodaje vrijednosnih papira.

(2) Berza je ovlaštena objavljivati prednosti uvrštenja vrijednosnih papira u kotaciju i prednosti organiziranog javnog trgovanja vrijednosnim papirima.

Član 138.

Obaveze u obavljanju djelatnosti

(1) Berza je dužna osigurati osoblje, kao i raspolagati opremom, tehničkim uvjetima i organizacijom koja omogućava da:

a) svi učesnici u trgovini na berzi mogu istovremeno, ravnopravno i pod jednakim uvjetima davati i prihvatiti naloge za kupovinu i prodaju vrijednosnih papira;

b) svi učesnici u trgovini na berzi imaju u istom vremenu jednak pristup informacijama o vrijednosnim papirima kojima se trguje;

c) svi mogu prodavati, odnosno kupovati vrijednosne papire pod jednakim uvjetima.

(2) Berza je dužna osigurati uvjete, organizirati i provoditi nadzor nad trgovanjem vrijednosnim papirima na berzanskom tržištu i nadzor nad poslovanjem članova berze, s ciljem da se trgovanje na berzanskom tržištu i poslovanje članova berze odvija u skladu sa zakonom, drugim propisima, općim aktima berze, te standardima i normama profesionalnog posredovanja.

(3) Pod učesnicima iz stava (1) ovog člana smatraju se profesionalni posrednici koji su članovi berze.

Član 139.

Vrste berzi

(1) Berza može biti opća i specijalizirana.

(2) Opća berza organizira trgovanje svim vrstama vrijednosnih papira.

(3) Specijalizirana berza organizira trgovanje pojedinim vrstama vrijednosnih papira određenih statutom i pravilima specijalizirane berze.

(4) U nazivu berze iz stava (1) ovog člana obavezno se navodi vrsta vrijednosnih papira za koje je berza specijalizirana.

Član 140.
Dioničari i članovi berze

- (1) Berzu osniva najmanje pet profesionalnih posrednika registriranih kod Komisije.
- (2) Dioničari berze, pored profesionalnih posrednika, mogu biti i druge berze, društva za upravljanje fondovima, banke, osiguravajuća i reosiguravajuća društva i druge finansijske organizacije.
- (3) Članovi berze mogu biti i oni koji nisu dioničari berze u skladu sa statutom berze.
- (4) Profesionalni posrednici koji su članovi berze moraju imati jednak broj dionica.
- (5) Dioničari berze koji nisu članovi berze pojedinačno mogu imati najviše 5% dionica berze, a ukupan udio dioničara berze koji nisu članovi berze ne može preći 51% dionica berze.
- (6) Broj članova dioničara berze ne može biti manji od broja osnivača iz stava 1. ovog člana, osim u slučaju i roku iz člana 144. ovog Zakona.
- (7) Berza je dužna u statutu predvidjeti mogućnost i način sticanja dionica berze licima iz stava 2. ovog člana.

Član 141.
Uvjeti za osnivanje

- (1) Berza se može osnovati ukoliko se ispune sljedeći uvjeti:
  - a) osiguran minimalan iznos osnovnog kapitala propisan ovim Zakonom, kao i odgovarajući poslovni prostor;
  - b) osigurana kadrovska, tehnička i organizaciona osposobljenost za obavljanje berzanske trgovine, odnosno drugih poslova koje berza obavlja.
- (2) Pod odgovarajućim poslovnim prostorom podrazumijeva se poslovni prostor potreban za nesmetano obavljanje i ispunjavanje uvjeta za smještaj infrastrukture iz st. (3) i (4) ovog člana.
- (3) Pod kadrovskom osposobljenošću berze, u smislu stava (1) ovog člana, podrazumijeva se da je na berzi zaposlen dovoljan broj educiranih lica za nesmetano obavljanje djelatnosti, te da ima zaposlena najmanje dva lica koja nisu članovi uprave, a koja imaju položen ispit za zvanje brokera u skladu sa ovim Zakonom.

(4) Pod tehničkom osposobljenošću berze, u smislu odredaba stava (1) ovog člana, podrazumijeva se da berza posjeduje razvijen informatički sistem za berzansku trgovinu i obračunske transakcije po poslovima zaključenim na berzi, kao i sistem i metodologiju za javno objavljivanje podataka.

(5) Pod organizacionom osposobljenošću berze, u smislu odredaba stava (1) ovog člana, podrazumijeva se postojanje organizacionih odjela za efikasno i jedinstveno obavljanje i nadzor nad poslovima na berzi, uključujući i rješavanje sporova.

Član 142.
Dozvola za osnivanje i rad berze

- (1) Na zahtjev osnivača Komisija izdaje dozvolu za osnivanje i rad berze kada utvrdi da su ispunjeni svi uvjeti predviđeni ovim Zakonom.
- (2) Za izdavanje dozvole iz stava (1) ovog člana berza mora osigurati i saglasnost Komisije na imenovanje direktora, u skladu sa članom 143. ovog Zakona, koja se daje kod svakog imenovanja.
- (3) Komisija može, u skladu sa članom 90. st. (4) i (5) ovog Zakona, odbiti zahtjev za osnivanje i rad berze.

Član 143.
Saglasnost na imenovanje direktora

- (1) Saglasnost na imenovanje direktora daje se pod uvjetom:
  - a) da ima odgovarajuću stručnu spremu i odgovarajuće iskustvo u obavljanju poslova i druge uvjete utvrđene općim aktima Komisije;
  - b) da protiv njega nije potvrđena optužnica ili da nije izrečena nepravomoćna osuđujuća presuda u Bosni i Hercegovini ili u drugoj državi za krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa, imovine, pravosuđa, pravnog prometa, podmićivanja i službene i druge odgovorne dužnosti, krivična djela iz ovog Zakona, te krivična djela za koja je najmanja propisana kazna zatvora od jedne godine;
  - c) da mu nije izrečena pravomoćna osuđujuća presuda za krivična djela iz tačke b) ovog člana, odnosno da više ne traju pravne posljedice osude za ta krivična djela;
  - d) da protiv njega nije izrečena mjera sigurnosti u vezi sa obavljanjem poslova sa vrijednosnim papirima.

(2) Komisija može odbiti zahtjev za davanje saglasnosti i pored ispunjavanja uvjeta iz stava (1) ovog člana, u skladu sa članom 90. st. (4) i (5) ovog Zakona.

(3) Saglasnost na imenovanje direktora prestaje važiti u slučaju:

a) da lice kojem je data saglasnost u roku od 90 dana ne stupi na dužnost direktora,

b) da direktoru prestane dužnost danom prestanka dužnosti,

c) oduzimanja u slučaju iz člana 254. tačka a) ovog Zakona.

(4) Rješenjem o oduzimanju saglasnosti određuje se rok u kojem se ne može tražiti ponovno izdavanje saglasnosti, a koji ne može biti kraći od jedne godine niti duži od tri godine od dana donošenja rješenja.

Član 144.

Osnovni kapital i dionice berze

(1) Osnovni kapital berze iznosi najmanje 500.000,00 KM i podijeljen je na obične dionice koje glase na ime.

(2) Dionice berze u vlasništvu članova berze ne mogu se prenositi, osim kada dioničar prestane biti član berze.

(3) U slučaju prestanka članstva dioničara iz stava (2) ovog člana, berza stiče te dionice kao vlastite dionice.

(4) Način sticanja i određivanja cijene dionica iz stava (2) ovoga člana, prijenos na nove ili postojeće članove, rok za prijenos kao i smanjenje osnovnog kapitala berze, koji ne može biti duži od jedne godine od dana prestanka članstva, berza uređuje svojim statutom.

(5) Dionice berze u vlasništvu dioničara berze mogu se prenositi samo uz odobrenje skupštine berze i društvima koja ispunjavaju uvjete za sticanje dionica berze.

(6) Berza može u vidu dividende podijeliti svojim dioničarima najviše 50% ostvarene dobiti, a preostala ostvarena dobit koristi se za unapređenje poslovanja berze.

2) Organi berze

Član 145.

Odgovarajuća primjena Zakona

Organi berze se imenuju i rade u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje, poslovanje,

upravljanje i prestanak rada dioničkih društava, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Član 146.

Sastav nadzornog odbora

(1) Nadzorni odbor berze čine predsjednik i četiri člana.

(2) U nadzorni odbor imenuju se:

a) jedan zaposlenik kod emitenta čiji vrijednosni papiri kotiraju na berzi;

b) jedan zaposlenik kod emitenta čiji vrijednosni papiri su uvršteni u trgovanje na slobodno berzansko tržište; i

c) jedan zaposlenik društava za upravljanje investicijskim fondovima.

Član 147.

Ograničenje za članstvo u nadzornom odboru

(1) U nadzorni odbor berze ne može se imenovati lice koje je:

a) zaposlenik na berzi;

b) zaposlenik u Registru;

c) član organa zakonodavne, izvršne i sudske vlasti u Bosni i Hercegovini;

d) vlasnik više od 5% vrijednosnih papira ili udjela člana berze ili sa njima povezanih lica.

(2) Podaci o učestvovanju članova na sjednicama nadzornog odbora berze i naknade članova nadzornog odbora berze objavljuju se u godišnjem izvještaju o poslovanju berze.

Član 148.

Arbitraža

(1) Radi rješavanja sporova između učesnika na berzi, po poslovima zaključenim na berzi, berza uspostavlja arbitražu.

(2) Arbitraža ima listu arbitara koju utvrđuje skupština berze.

(3) Arbitraža berze donosi pravila kojim se uređuje način obavljanja arbitraže.

(4) Odluke arbitraže su konačne.

(5) Uspostavljanje arbitraže ne isključuje razrješavanje sporova na drugi način u skladu sa zakonom.

3) Zabrane za zaposlenike berze

Član 149.

Članstvo u organima i obavljanje poslova

Zaposlenici berze ne mogu biti članovi nadzornog odbora i odbora za reviziju, niti angažirani u obavljanju poslova kod profesionalnog posrednika, banaka, niti emitentata čijim se vrijednosnim papirima trguje na berzi.

Član 150.

Odavanje informacija i savjetovanje

(1) Zaposlenici berze, članovi organa upravljanja i ostalih organa berze ne smiju:

a) odavati informacije koje su materijalne činjenice ili povlaštene informacije za koje saznaju pri vršenju svojih dužnosti ili pri obavljanju zadataka na berzi ili na drugi način, ako se takvi podaci smatraju poslovnom tajnom;

b) davati savjete o trgovini vrijednosnim papirima i investiranju u vrijednosne papire, davati mišljenje o povoljnosti ili nepovoljnosti kupovine ili prodaje vrijednosnih papira koji su u prometu na području Federacije.

(2) Lica iz stava (1) ovog člana dužna su pridržavati se ograničenja iz stava (1) ovog člana i u periodu od 90 dana po prestanku statusa zaposlenika, odnosno člana organa upravljanja i ostalih organa berze.

4) Opći akti

Član 151.

Statut

(1) Berza ima statut kojim se, pored propisanog zakonom, kojim se uređuju dionička društva, bliže uređuje organizacija i upravljanje berzom kao i:

- a) visina fonda sigurnosti berze i doprinosa članova;
- b) rok za izvršenje povećanja osnovnog kapitala berze za nove članove berze;
- c) način pohranjivanja informacija o sticanju i/ili otuđenju vrijednosnih papira za upravu, nadzorni odbor berze, odbor za reviziju i zaposlenike berze;
- d) minimalni iznos dionica koji moraju imati članovi berze koji su dioničari;

e) ostala pitanja predviđena odredbama ovog Zakona.

(2) Trgovanje vrijednosnim papirima i poslovanje berze bliže se uređuje pravilima berze, koja su obavezna za sve članove berze.

Član 152.

Statutarni fond sigurnosti

(1) Fond sigurnosti berze iz člana 151. stav (1) tačka a) ovog Zakona može se koristiti za plaćanje dugova članova berze samo u slučaju prestanka članstva na berzi, stečaja ili likvidacije člana berze.

(2) U slučaju iz stava (1) ovog član berza ima pravo odvojenog namirenja svojih potraživanja od člana berze.

Član 153.

Donošenje, odobravanje i objavljivanje općih akata

(1) Statut, pravila i godišnji finansijski plan berze donosi skupština.

(2) Komisija odobrava statut i pravila berze, kao i sve kasnije izmjene i dopune ovih akata.

(3) Statut i pravila berze objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH".

(4) Godišnjim finansijskim planom utvrđuju se iznos i namjena sredstava za finansiranje berze.

Član 154.

Pravila berze

Pravilima berze uređuju se naročito:

- a) vrste poslova, uvjeti i način njihovog obavljanja;
- b) uvjeti i način obavljanja poslova članova berze;
- c) uvjeti i način uvrštavanja vrijednosnih papira u kotaciju i prestanak kotacije;
- d) uvjeti i način uvrštavanja vrijednosnih papira na slobodno tržište i isključivanje vrijednosnih papira sa slobodnog tržišta;
- e) način utvrđivanja i objavljivanja kamatnih stopa, cijena vrijednosnih papira i finansijskih derivata kojima se trguje na berzi;
- f) način zaključivanja, provjere, potvrde, izvršavanja i registriranja transakcija zaključenih na berzi;

- g) nadzor nad berzom i mjere za sprečavanje manipuliranja cijenama;
- h) sankcije za članove berze za povrede zakona, drugih propisa i akata berze;
- i) usluge berze u prometu vrijednosnih papira;
- j) način informiranja o cijenama ponude i potražnje, ostvarenim cijenama i broju transakcija članova berze;
- k) usluge pravnim licima koja nisu članovi berze;
- l) međusobna prava i obaveze berze i članova berze i način rješavanja sporova;
- m) postupak izmjena i dopuna pravila;
- n) druga bitna pitanja za funkcioniranje berzanskog tržišta.

Član 155.

Opći akti o finansiranju berze

- (1) Osim statuta i pravila berza donosi i opće akte kojima uređuje iznose i način plaćanja:
  - a) pristupne članarine za članove berze;
  - b) godišnje članarine za članove berze;
  - c) naknade za usluge koje berza pruža članovima i trećim licima;
  - d) doprinose članova berze u fond sigurnosti;
  - e) novčanih kazni za povrede akata berze;
  - f) drugih naknada u obavljanju svoje djelatnosti.
- (2) Na akte iz stava (1) ovog člana Komisija daje saglasnost.
- (3) Berza nije ovlaštena propisivati naknade za transakcije koje profesionalni posrednici na tržištu vrijednosnih papira izvršavaju po nalogima i za račun svojih klijenata.

5) Kotacija

Član 156. Definicija

Kotacija je segment berzanskog tržišta na kojem se organizira povezivanje ponude i potražnje vrijednosnih papira sa posebno propisanim načinom trgovanja, utvrđenim uvjetima za prijem vrijednosnih papira u kotaciju i posebno propisanim obavezama za emitente čiji se vrijednosni papiri uvrštavaju u kotaciju.

Član 157.

Uvjeti za uvrštenje

- (1) Uvjete kotacije propisuje berza, u skladu sa odredbama ovog Zakona.
- (2) U kotaciju berze mogu biti uvršteni neograničeno prenosivi vrijednosni papiri koji su plaćeni u cijelosti.
- (3) Pod neograničenom prenosivošću podrazumijeva se bezuvjetna neograničena prenosivost, bez obzira na mjesto i način sticanja vrijednosnih papira, odnosno kako za trgovanje na berzi tako i za ostale načine sticanja vrijednosnih papira u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 158.

Zahtjev za uvrštenje

- (1) Zahtjev za uvrštenje vrijednosnog papira u kotaciju na berzi podnosi emitent ili lice koje emitent za to ovlasti.
- (2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana mora obuhvatiti sve vrijednosne papire iste klase.
- (3) Promjena na vrijednosnim papirima uslijed promjene nominalne vrijednosti dionica i broja dionica ne podrazumijeva podnošenje novog zahtjeva.
- (4) Vrijednosni papiri ne mogu se uvrstiti u kotaciju prije isteka roka za uplatu, ako je takav rok određen prilikom njihove emisije ili utvrđen zakonom.

Član 159.

Uvrštenje dionica

- (1) Dionice mogu biti uvrštene u kotaciju na berzi ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - a) emitent je dioničko društvo koje je osnovano i posluje u skladu sa propisima Federacije;
  - b) osnovni kapital, rezerve i dobit posljednje finansijske godine ne smiju biti manji od iznosa koji općim aktom odredi Komisija;

c) finansijski izvještaji emitenta iz stava (1) ovog člana moraju biti objavljeni za period od najmanje tri posljednje godine;

d) najmanje 25% klase dionica za koje se traži uvrštenje mora biti emitirano javnom ponudom.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. tačka d) ovog člana, uz odobrenje Komisije, vrijednosni papir se može uvrstiti u kotaciju i kada je postotak vrijednosnih papira emitiranih javnom ponudom ispod 25% u slučajevima kada tržište zadovoljavajuće funkcioniра i sa nižim postotkom, uzimajući pri tome u obzir veliki broj dionica iste klase i obim emisije.

Član 160.

Vrijednosni papiri emitenta izvan Federacije

Vrijednosni papiri emitenta sa registriranim sjedištem izvan Federacije mogu se uvrstiti u kotaciju na berzi ako ispunjavaju uvjete predviđene ovim Zakonom, općim aktima Komisije i berze i uvjete predviđene propisima koji se primjenjuju u sjedištu emitenta.

Član 161.

Uvrštenje obveznica

(1) Obveznice dioničkog društva mogu biti uvrštene u kotaciju na berzi najmanje u iznosu koji propiše Komisija, uz istovremeno ispunjenje uvjeta iz člana 159. stav (1) tač. a), b) i c) ovog Zakona.

(2) Zamjenjive obveznice i obveznice sa pravom na kupovinu drugih vrijednosnih papira mogu biti uvrštene u kotaciju kada su u kotaciji berze već uvršteni vrijednosni papiri za koje se te obveznice mogu zamijeniti ili koje je njima moguće kupiti.

Član 162.

Uvrštenje drugih vrijednosnih papira

Za uvrštenje vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine, entiteta, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i Centralne banke Bosne i Hercegovine u kotaciju berze nema posebnih uvjeta i ograničenja.

Član 163.

Objavljivanje podataka

(1) Prilikom uvrštenja vrijednosnih papira u kotaciju berze podnosilac zahtjeva za uvrštenje dužan je objaviti najmanje one podatke koji su ovim Zakonom propisani za sadržaj prospekta za emisiju vrijednosnih papira.

(2) Podaci iz stava (1) ovog člana moraju biti u skladu sa prirodom poslovanja emitenta te investitorima

omogućiti da objektivno procijene imovinu i obaveze, finansijsku poziciju, dobit i gubitak emitenta, te prava koja su sadržana u vrijednosnim papirima.

(3) Objavljivanje podataka iz stava (1) ovog člana odobrava berza.

6) Slobodno tržište

Član 164.

Definicija

Slobodno berzansko tržište je segment berzanskog tržišta na kojem se, prema unaprijed utvrđenim pravilima, organizira povezivanje ponude i potražnje s ciljem trgovanja vrijednosnim papirima koji nisu uvršteni u kotaciju.

Član 165.

Uvjeti za uvrštenje

(1) Na slobodno berzansko tržište mogu se uvrstiti vrijednosni papiri ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) tim vrijednosnim papirima se može trgovati na berzanskom tržištu,
- b) u cijelosti su uplaćeni,
- c) slobodno su prenosivi.

(2) Pravilima berze mogu se propisati i drugi uvjeti za uvrštenje vrijednosnih papira na slobodno berzansko tržište.

Član 166.

Zahtjev za uvrštenje

(1) Zahtjev za uvrštenje vrijednosnih papira na slobodno berzansko tržište podnosi profesionalni posrednik na osnovu naloga klijenta za kupovinu ili prodaju tih vrijednosnih papira.

(2) Vrijednosni papiri ne mogu se uvrstiti na slobodno berzansko tržište prije isteka roka za uplatu, ako je takav rok određen prilikom njihove emisije ili određen zakonom.

(3) Komisija općim aktom uređuje koje podatke je dužan objaviti podnosilac zahtjeva za uvrštenje vrijednosnih papira na slobodno berzansko tržište.

7) Obustava trgovanja i isključenje sa berzanskog tržišta

Član 167.
Propisivanje uvjeta

Berza može privremeno obustaviti trgovanje vrijednosnim papirima ili isključiti vrijednosne papire sa berzanskog tržišta uz uvjete predviđene ovim Zakonom, pravilima berze, o čemu je dužna bez odgađanja obavijestiti Komisiju i Registar.

Član 168.
Obustava trgovine

(1) Berza može privremeno obustaviti trgovinu određenim vrijednosnim papirima kojima se trguje na berzi u slučaju da trgovina tim vrijednosnim papirima izazove poremećaj na tržištu, odnosno ako je to potrebno radi zaštite investitora.

(2) Privremena obustava iz stava (1) ovog člana traje do sticanja uvjeta za nastavak trgovine, a najduže 15 dana od dana donošenja rješenja berze o privremenom obustavljanju trgovine.

(3) Pravilima berze bliže se uređuju uvjeti i način na koji se vrši privremena obustava trgovine vrijednosnim papirima na berzi.

Član 169.
Isključenje sa kotacije

Berza može isključiti sa kotacije vrijednosne papire određenog emitenta, odnosno vrijednosne papire određene klase ili serije istog emitenta:

- a) ako se trgovina vrijednosnim papirima ne obavlja duže od šest mjeseci;
- b) ako emitent prestane ispunjavati uvjete kotacije;
- c) ako se ustanovi da su vrijednosni papiri bili primljeni na kotaciju na osnovu neistinitih ili pogrešnih podataka;
- d) ako emitent povuče svoje vrijednosne papire ili im istekne rok dospjeća;
- e) ako emitent podnese zahtjev za isključenje sa kotacije; i
- f) u drugim slučajevima predviđenim pravilima berze.

Član 170.
Isključenje sa slobodnog berzanskog tržišta

Berza može isključiti sa slobodnog berzanskog tržišta vrijednosne papire određenog emitenta, odnosno

vrijednosne papire određene klase ili serije istog emitenta:

- a) ako emitent povuče svoje vrijednosne papire,
- b) vrijednosnim papirima istekne rok dospjeća,
- c) u drugim slučajevima predviđenim zakonom, općim aktima Komisije i pravilima berze.

Član 171.

Rješenje o obustavi trgovanja odnosno o isključenju vrijednosnih papira

(1) O privremenoj obustavi trgovine vrijednosnim papirima i isključenju vrijednosnih papira sa kotacije, odnosno slobodnog berzanskog tržišta berza donosi rješenje.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana berza je dužna dostaviti emitentu, Komisiji i Registru u roku od tri dana od dana donošenja rješenja.

(3) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se podnijeti prigovor Komisiji u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

8) Članstvo

Član 172.
Članovi berze

(1) Trgovanje vrijednosnim papirima na berzi mogu obavljati samo profesionalni posrednici koji su članovi berze.

(2) Članovi berze mogu biti samo profesionalni posrednici koji ispunjavaju uvjete za članstvo utvrđene pravilima berze.

(3) Berza prima u članstvo profesionalnog posrednika koji podnese zahtjev za članstvo i koji ispunjava sljedeće uvjete:

- a) ima dozvolu za rad Komisije kojom je ovlašten za obavljanje poslova prometa vrijednosnim papirima u skladu sa ovim Zakonom;
- b) deponovao je odgovarajući iznos sredstava s ciljem uplate u fond sigurnosti;
- c) raspolaže novčanim sredstvima dovoljnim za kupovinu dionica berze, odnosno za uplatu naknade za članstvo onda kada član berze nije i dioničar berze;

d) ispunjava druge uvjete koje utvrdi berza.

(4) Nakon podnošenja zahtjeva iz stava (3) ovog člana berza donosi odluku u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(5) Protiv odluke berze podnosilac zahtjeva može podnijeti prigovor Komisiji u roku od 15 dana od dana prijema odluke, odnosno isteka roka iz stava (4) ovog člana, ako berza ne donese odluku.

Član 173.

Prestanak članstva na berzi

(1) Članstvo na berzi prestaje:

a) dobrovoljnim istupanjem;

b) oduzimanjem dozvole profesionalnom posredniku odnosno odobrenja za rad u skladu sa odredbama ovog Zakona;

c) isključenjem na osnovu odluke nadležnog organa berze zbog kršenja obaveza propisanih statutom i pravilima berze;

d) likvidacijom člana.

(2) Statutom i pravilima berze uređuje se postupak prijema u članstvo i prestanak članstva na berzi.

Član 174.

Obavješćavanje o promjenama

Član berze dužan je bez odgađanja pismeno obavijestiti berzu o svakoj nastaloj promjeni njegovih ovlaštenja, prava i odgovornosti, a naročito o promjenama koje se odnose na činjenice na osnovu kojih je dobio dozvolu za članstvo na berzi.

9) Nadzor

Član 175.

Mjere

(1) Za povrede zakona i drugih propisa Komisija može berzi izreći mjere predviđene ovim i posebnim zakonom.

(2) Komisija može berzi obustaviti dozvolu za rad u trajanju do 30 dana, ukoliko berza ne izvršava naloge Komisije ili ne vrši svoje osnovne funkcije predviđene ovim Zakonom.

(3) Komisija može berzi oduzeti dozvolu za rad ukoliko:

a) svoju djelatnost ne obavlja duže od 30 dana;

b) dozvolu za rad pribavila je na osnovu neistinitih podataka;

c) ne obavlja poslove u vezi sa vrijednosnim papirima u skladu sa ovim Zakonom;

d) prestane ispunjavati uvjete propisane za dobivanje dozvole za rad;

e) prekrši obavezu zabrane manipuliranja cijenama;

f) ne otkloni utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti u roku utvrđenom rješenjem Komisije ili inače ne postupi u skladu sa stavom (2) ovog člana;

g) nema vrijednosnih papira emitenta uvrštenih u kotaciju berze u periodu dužem od šest mjeseci;

h) obavijesti Komisiju o prestanku obavljanja djelatnosti;

i) nastupe okolnosti iz člana 142. stav (3) ovog Zakona.

(4) Rješenjem o oduzimanju dozvole za rad Komisija određuje rok u kojem berza ne može zatražiti ponovno izdavanje dozvole, a koji ne može biti kraći od jedne godine niti duži od pet godina od dana donošenja rješenja.

(5) Kada utvrdi postojanje razloga za oduzimanje dozvole iz stava (3) ovog člana, a istovremeno utvrdi i postojanje olakšavajućih okolnosti, Komisija može u rješenju o oduzimanju dozvole odrediti da berzi neće oduzeti dozvolu, ako u roku koji odredi Komisija otkloni utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti i za vrijeme koje ne može biti duže od godinu dana od dana donošenja rješenja ne nastupi bilo koji od razloga za oduzimanje dozvole iz stava (3) ovog člana.

(6) Odluku o otvaranju postupka likvidacije, odnosno stečaja nad berzom nadležni sud dostavlja Komisiji u roku od osam dana od dana donošenja odluke.

(7) Dozvola za rad berze prestaje važiti danom otvaranja stečajnog postupka, odnosno postupka likvidacije.

ODJELJAK C) DRUGO UREĐENO JAVNO TRŽIŠTE

Član 176.

Pojam drugog uređenog javnog tržišta

(1) Drugo uređeno javno tržište je dioničko društvo koje organizira povezivanje ponude i tražnje vrijednosnih papira s ciljem trgovanja vrijednosnim papirima prema unaprijed utvrđenim pravilima tih društava i na kojima se ne vrši kotacija niti se propisuju posebni uvjeti za uvrštavanje vrijednosnih papira u trgovanje.

(2) Drugo uređeno javno tržište ne može u svom nazivu imati riječ "berza".

Član 177.

Osnivanje i primjena odredaba ovog Zakona na drugo uređeno javno tržište

(1) Drugo uređeno javno tržište mogu ugovorom osnovati najmanje tri profesionalna posrednika registrirana kod Komisije.

(2) Osnovni kapital drugog uređenog javnog tržišta iznosi najmanje 200.000,00 KM.

(3) Druga uređena javna tržišta posluju u skladu sa odredbama člana 135. st. (1) i (2), čl. od 136. do 138., čl. od 141. do 143., čl. od 145. do 155. i čl. od 172. do 175. ovog Zakona. Ostala pitanja uređuju se pravilima uređenog javnog tržišta.

Član 178.

Uvrštenje vrijednosnih papira

(1) Zahtjev za uvrštavanje vrijednosnih papira u trgovanje na drugom uređenom javnom tržištu može podnijeti emitent i/ili profesionalni posrednik ovlašten za poslovanje sa vrijednosnim papirima koji je član uređenog javnog tržišta.

(2) Komisija općim aktom propisuje koje podatke je emitent dužan objaviti prilikom uvrštenja vrijednosnih papira u trgovanje na drugom uređenom javnom tržištu.

ODJELJAK D) TRGOVANJE VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I FINANSIJSKIM DERIVATIMA

Član 179.

Obavezno trgovanje na berzi

(1) Vrijednosnim papirima Federacije, kantona, grada i općine u Federaciji obavezno se trguje na berzi, kao i vrijednosnim papirima drugih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, ako je tako predviđeno njihovim propisima.

(2) Na berzi se obavezno trguje i dionicama emitenata (u daljnjem tekstu: otvorena dionička društva) koji ispunjavaju jedan od sljedećih kriterija:

a) da su dionice emitirane javnom ponudom; ili

b) da su dionice banaka i drugih finansijskih institucija; ili

c) da imaju osnovni kapital najmanje u iznosu od 4.000.000,00 KM i najmanje 40 dioničara.

(3) Vrijednosni papiri emitenta iz st. (1) i (2) ovog člana uvrštavaju se na berzu na način propisan zakonom.

(4) Izuzetno od stava (2) ovog člana, dionicama otvorenih dioničkih društava može se trgovati izvan berze u slučajevima i pod uvjetima koje propiše Komisija.

(5) Otvoreno dioničko društvo ne može promijeniti oblik u društvo sa ograničenom odgovornošću.

(6) Otvoreno dioničko društvo može se spojiti sa drugim društvom samo tako da nastaje novo otvoreno dioničko društvo ili se pripojiti drugom otvorenom dioničkom društvu.

(7) Otvoreno dioničko društvo može se podijeliti samo na dva ili više novih otvorenih dioničkih društava.

Član 180.

Obaveza Registra na izvještavanje

O kriterijima iz člana 179. stav (2) ovog Zakona Registar je dužan izvještavati berzu na kojoj se trguje dionicama na koje se odnose kriteriji, kao i profesionalne posrednike.

Član 181.

Dionice emitirane javnom ponudom

Na dionice koje se u skladu sa članom 265. ovog Zakona smatraju dionicama emitiranim putem javne ponude ne primjenjuje se član 179. stav (2) tačka a) ovog Zakona.

Član 182.

Trgovanje finansijskim derivatima

(1) Trgovanje finansijskim derivatima obavlja se na posebnoj tržišnoj segmentu berze ili na specijaliziranoj berzi.

(2) Finansijski derivati mogu biti predmet trgovine od dana emitiranja do dana dospelosti ugovora.

(3) Komisija bliže uređuje uvjete za uvođenje finansijskih derivata u trgovanje na berzi, uvjete za obavljanje trgovine tim derivatima i način izmirenja

obaveza iz poslova zaključenih u trgovini finansijskim derivatima.

(4) Za trgovanje finansijskim derivatima berza utvrđuje standardizirana prava i obaveze ugovornih strana i dan početka trgovine.

(5) Berza može uvesti u trgovanje samo finansijske derivate koji osiguravaju ostvarivanje ekonomskih interesa privrednih subjekata i drugih organizacija i lica i ako to nije u suprotnosti sa javnim interesom.

(6) Berza je obavezna, najmanje 30 dana prije početka trgovanja pojedinim finansijskim derivatom, obavijestiti Komisiju o namjeri uvođenja tog derivata u trgovanje.

Član 183.

Primjena odredaba ovog Zakona na trgovanje finansijskim derivatima

Na trgovanje finansijskim derivatima, ograničenja trgovanja i izmirivanje obaveza iz poslova zaključenih u trgovanju tim instrumentima primjenjuju se odredbe ovog Zakona o trgovanju vrijednosnim papirima i izmirivanju obaveza iz poslova zaključenih u trgovanju vrijednosnim papirima na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu.

GLAVA VI. REGISAR VRIJEDNOSNIH PAPIRA

ODJELJAK A) OPĆE ODREDBE

Član 184.

Poslovi Registra

(1) Registar obavlja poslove određene ovim i drugim zakonom.

(2) Registar izvršava poslove propisane ovim i drugim zakonom, i to:

a) registriranje i čuvanje vrijednosnih papira, kao i čuvanje podataka o vrijednosnim papirima i svim transakcijama u pogledu prijenosa vlasništva ili promjene statusa vrijednosnih papira;

b) upis i brisanje prava trećih lica na vrijednosnim papirima, kao i upis i brisanje zabrane prava raspolaganja na osnovu ugovora, sudskih odluka i odluka nadležnih organa;

c) otvaranje i vođenje računa vrijednosnih papira, vođenje liste dioničara, kao i izdavanje izvještaja, izvoda i potvrda o stanju i promjenama na tim računima;

d) obračun, poravnanje i prijenos vrijednosnih papira na osnovu poslova sa vrijednosnim papirima zaključenim na berzi i drugom uređenom javnom tržištu;

e) prijenos vrijednosnih papira na osnovu pravnih poslova, sudskih odluka i odluka drugih nadležnih organa;

f) deponiranje vrijednosnih papira;

g) usluge upisa, prijenosa, obračuna i osiguranja ispunjavanja obaveza nastalih na osnovu poslova sa finansijskim derivatima na berzi i drugom uređenom javnom tržištu; i

h) druge poslove u skladu sa zakonom i općim aktima Komisije.

Član 185.

Opći akti Registra

(1) Registar je dužan u obavljanju poslova iz člana 184. ovog Zakona svojim aktima urediti:

a) način i postupak registriranja vrijednosnih papira i način otvaranja i vođenja računa vrijednosnih papira;

b) prijem i isključenje iz članstva Registra;

c) način obračuna, poravnanja i osiguranja ispunjenja obaveza nastalih na osnovu poslova sa vrijednosnim papirima zaključenim na berzi i drugom uređenom javnom tržištu;

d) način vođenja posebnih novčanih računa;

e) način formiranja i uvjete korištenja sredstava fonda sigurnosti i druga pravila o prevladavanju rizika neispunjenja obaveza pojedinog člana Registra;

f) način upisa i brisanje prava trećih lica na vrijednosnim papirima;

g) način upisa i brisanje zabrane ili ograničenja prava raspolaganja na osnovu ugovora, sudskih odluka i odluka drugih državnih organa u slučajevima koji nisu propisani ovim Zakonom;

h) način prijenosa vrijednosnih papira na osnovu ugovora, sudskih odluka i odluka drugih nadležnih organa, u slučajevima koji nisu uređeni ovim Zakonom;

i) strukturu i visinu naknade za usluge koje pruža;

j) način arhiviranja dokumentacije i čuvanje podataka u elektronskom obliku;

k) način i postupak izvještavanja vlasnika vrijednosnih papira, emitentata i članova Registra, kao i druge oblike uvida u javnost rada Registra za slučajeve koji nisu uređeni ovim Zakonom; i

l) druga pitanja u vezi sa poslovima koje obavlja.

(2) Opći akti iz stava (1) ovog člana primjenjuju se na svakog člana Registra, emitenta, vlasnika vrijednosnog papira, kao i na lica čija su prava i obaveze nastale u poslovanju sa vrijednosnim papirima.

(3) Komisija daje saglasnost na opće akte Registra iz stava (1) ovog člana i oni se ne mogu primjenjivati prije dobivanja saglasnosti.

Član 186.

Zabrane u vezi sa poslovima sa vrijednosnim papirima

(1) Registar ne može vršiti promet vrijednosnih papira za svoj račun, davati savjete o vrijednosnim papirima ili o ulaganju u vrijednosne papire.

(2) Pod prometom iz stava (1) ovog člana ne smatra se kupovina vrijednosnih papira za potrebe pozajmljivanja, obračuna i poravnanja.

ODJELJAK B) ČLANSTVO

Član 187.

Prijem u članstvo

(1) Članovi Registra mogu biti banke i profesionalni posrednici, berze, društva za upravljanje fondovima, emitenti vrijednosnih papira, Centralna banka Bosne i Hercegovine, strane banke i profesionalni posrednici koji su dobili dozvolu Komisije i strana društva koja obavljaju poslove obračuna i poravnanja ukoliko imaju dozvolu Komisije.

(2) Članovi sistema obračuna i poravnanja mogu biti članovi berze i drugog uređenog javnog tržišta i banka skrbnik.

(3) Prijem u članstvo vrši se na osnovu zahtjeva i dokumentacije predviđene općim aktima Komisije i Registra.

(4) Članovi Registra, kod ispunjavanja obaveza nastalih na osnovu poslova zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu, dužni su postupati u skladu sa zakonom, općim aktima Komisije i općim aktima Registra.

Član 188.

Odgovornost za štetu

(1) Članovi Registra odgovaraju vlasniku vrijednosnih papira, odnosno drugom imaoocu prava na vrijednosne papire, prema pravilima o objektivnoj odgovornosti, za štetu prouzrokovanu propuštanjem unosa ili nepravilnim odnosno pogrešnim unosom naloga u informacijski sistem Registra.

(2) Član Registra neće odgovoriti za štetu iz stava (1) ovog člana ako dokaže da šteta potiče od nekog uzroka izvan njegovog djelovanja, a čije se djelovanje nije moglo predvidjeti, izbjeći niti otkloniti, ili da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili trećeg lica.

(3) Emitent član Registra odgovoran je za štetu koja nastane zbog netačnih i nepotpunih podataka datih Registru kod upisa vrijednosnih papira u informacijski sistem Registra.

Član 189.

Isključenje iz članstva

Registar može isključiti iz članstva člana Registra, ako ne ispunjava obaveze nastale na osnovu poslova sa vrijednosnim papirima zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu vrijednosnih papira ili ako krši odredbe zakona, opće akte Komisije i opće akte Registra.

ODJELJAK C) OBAVLJANJE POSLOVA

Član 190.

Registracija, čuvanje i prijenos vrijednosnih papira

(1) Registracija, čuvanje i prijenos vrijednosnih papira vrši se elektronski na odgovarajućim računima kod Registra.

(2) Vrste računa, način određivanja i njihovog otvaranja određuje Registar svojim općim aktom, u skladu sa odredbama ovog Zakona i općim aktima Komisije.

(3) Kod Registra se upisuju:

a) vrijednosni papiri;

b) prava iz vrijednosnih papira i njihovi zakoniti imaoци;

c) prava trećih lica na vrijednosnim papirima i njihovi zakoniti imaoци;

d) zabrane i ograničenja prijenosa vrijednosnih papira.

Član 191. Broj računa

(1) Broj računa predstavlja i identifikacijsku oznaku vlasnika računa i mora biti jedinstven.

(2) Broj računa smatra se tajnim i može biti dostupan, izuzev vlasniku računa, drugim licima u slučajevima određenim zakonom i općim aktom Registra, na način određen tim aktom.

Član 192. Redoslijed prijema naloga

(1) Registar je dužan osigurati da se prijenosi vrijednosnih papira na račune vlasnika vrijednosnih papira i upisa prava trećih, odnosno ograničenja prijenosa i zabrane raspolaganja vrši po redoslijedu prijema naloga za upis u informacijski sistem Registra.

(2) Stav (1) ovog člana odnosi se i na druge upise kod Registra.

Član 193. Upisi u informacijski sistem Registra

(1) Upis vrijednosnih papira u informacijski sistem Registra vrši se na osnovu naloga emitenta vrijednosnih papira koji sa Registrom prethodno zaključi ugovor o vođenju vrijednosnih papira.

(2) Naloga za prijenos vrijednosnih papira sa računa na račun istog vlasnika vrijednosnih papira ili na račun novog vlasnika, upis odnosno brisanje prava trećih lica na vrijednosnim papirima, upis odnosno brisanje prava raspolaganja unosi član Registra na osnovu ugovora o vođenju računa vrijednosnih papira za vlasnika vrijednosnih papira, izuzev u slučajevima predviđenim ovim Zakonom, općim aktima Komisije i Registra, kada se upis vrši po nalogu lica koje se u Registru vodi kao vlasnik vrijednosnih papira, odnosno po nalogu suda ili drugog nadležnog organa.

(3) Ugovor iz stava (2) ovog člana može biti poseban ugovor zaključen između profesionalnog posrednika i njegovog klijenta, a može biti i sadržan u ugovoru iz člana 83. ovog Zakona.

(4) Naloga iz stava (2) ovog člana unosi član Registra neposredno u informacijski sistem putem računarske veze sa Registrom.

(5) Naloga iz ovog člana nakon obavljene kontrole izvršava Registar, u skladu sa odredbama ovog Zakona, općim aktima Komisije i Registra.

(6) Naloga iz ovog člana sadrže elemente predviđene općim aktom Registra.

Član 194. Prijenos vlasništva

(1) Prijenos vlasništva na vrijednosnim papirima na osnovu transakcije zaključene na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu provodi se u postupku obračuna i poravnanja.

(2) Postupak obračuna, u smislu stava (1) ovog člana, jeste upoređivanje podataka po zaključenim pravnim poslovima sa vrijednosnim papirima, utvrđivanje rokova podmirenja pravnih poslova te izračun obaveza za podmirenje.

(3) Postupak poravnanja, u smislu stava (1) ovog člana, jeste posredovanje i nadzor nad plaćanjem i/ili prijenosom vrijednosnih papira u vezi sa pravnim poslovima sa vrijednosnim papirima.

Član 195. Izveštaj o zaključenim transakcijama

Obračun i poravnanje poslova zaključenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu vrši se na osnovu izveštaja o zaključenim transakcijama koje Registru dostavlja berza i drugo uređeno javno tržište.

Član 196. Račun za obračun i poravnanje

Novčane obaveze članova Registra nastale na osnovu poslova sa vrijednosnim papirima zaključenim na berzi i drugom uređenom javnom tržištu, a koje ulaze u obračun i poravnanje, izvršavaju se putem računa za obračun i poravnanje.

Član 197. Vrijednosni papiri i novčana sredstva članova Registra

Vrijednosni papiri i novčana sredstva vlasnika vrijednosnih papira i članova Registra ne ulaze u njegovu imovinu ni u stečajnu ili likvidacionu masu i ne mogu biti predmet izvršenja protiv Registra.

Član 198. Fond sigurnosti

(1) Registar je dužan osnovati fond sigurnosti s ciljem osiguranja uvjeta za ispunjenje obaveza na osnovu

poslova sa vrijednosnim papirima zaključenim na berzi i drugom uređenom javnom tržištu.

(2) Fond sigurnosti čine uplate Registra i članova Registra koji koriste usluge obračuna i poravnanja.

(3) Sredstva fonda sigurnosti koriste se za podmirenje obaveza članova Registra kada na njihovim računima nema dovoljno sredstava, ukoliko svoje obaveze ne izvrše u rokovima utvrđenim općim aktima Registra.

(4) Sredstva fonda sigurnosti ne mogu se koristiti u druge svrhe.

Član 199.

Brisanje založnog prava

(1) Brisanje založnog prava vrši se po nalogu člana Registra ili zalogoprimca ili vlasnika vrijednosnih papira kao zalagodavca.

(2) Uz nalog zalagodavca obavezno se prilaže izjava zalogoprimca ovjereni u skladu sa zakonom da se dozvoljava brisanje založnog prava ili pravomoćna sudska odluka koja zamjenjuje takvu izjavu.

Član 200.

Brisanje prava plodouživanja

(1) Brisanje prava plodouživanja se vrši na osnovu naloga vlasnika vrijednosnih papira.

(2) Kada vlasnik zahtijeva brisanje prava plodouživanja istekom roka plodouživanja mora uz nalog priložiti izjavu plodouživaoca ovjereni u skladu sa zakonom da dozvoljava brisanje prava plodouživanja, ili pravomoćnu sudsku odluku koja zamjenjuje takvu izjavu.

Član 201.

Upis i brisanje prava otkupa

(1) Nalog za upis prava otkupa obavezno sadrži i: cijenu po kojoj se mogu otkupiti vrijednosni papiri i dan na koji je pravo otkupa moguće ostvariti, odnosno rok trajanja prava otkupa.

(2) Brisanje prava otkupa upisuje se na osnovu naloga vlasnika vrijednosnih papira.

(3) Kada vlasnik vrijednosnog papira zahtijeva brisanje prava otkupa na dan određen za njegovo ostvarivanje, odnosno istekom roka trajanja prava otkupa, dužan je uz nalog priložiti izjavu lica koje ima pravo otkupa, ovjereni u skladu sa zakonom, da dozvoljava brisanje prava otkupa, odnosno pravomoćnu sudsku odluku koja zamjenjuje takvu izjavu.

(4) Kada se vrijednosni papiri na kojima je upisano pravo otkupa prenesu na lice koje ima pravo otkupa sa prenosom se istovremeno briše pravo otkupa.

(5) Odredbe ovog člana primjenjuju se i na brisanje prava preče kupnje.

Član 202.

Odgovornost za štetu

(1) Registar je odgovoran emitentu i vlasniku vrijednosnih papira odnosno drugom zakonitom imaoču prava na vrijednosnom papiru, prema pravilima o objektivnoj odgovornosti za štetu koju mu prouzrokuje neizvršenjem ili nepravilnim izvršenjem naloga odnosno ako informacijski sistem Registra omogući izvršenje nepravilnog ili pogrešnog naloga, kao i kršenjem drugih obaveza određenih ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Registar neće odgovarati za štetu iz stava (1) ovog člana, ako dokaže da šteta potiče od nekog uzroka izvan njegovog djelovanja, a čije se djelovanje nije moglo predvidjeti, izbjeći niti otkloniti, ili da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili trećeg lica.

ODJELJAK D) ČUVANJE I DOSTUPNOST PODATAKA, OBAVJEŠTAVANJE I NADZOR

Član 203.

Zaštita informacionog sistema

(1) Registar je dužan informacijski sistem i podatke kojima raspolaže zaštititi od neovlaštenog korištenja, izmjena ili gubitka podataka zbog čega je dužan osigurati rezervnu lokaciju na kojoj će biti smješten back up informacionog sistema sa svim podacima.

(2) Registar je dužan trajno čuvati podatke upisane na elektronskim medijima, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(3) Registar je dužan osigurati neprekidno funkcioniranje informacionog sistema.

Član 204.

Službena tajna

(1) Na članove organa i zaposlene u Registru primjenjuju se odredbe ovog Zakona koje reguliraju čuvanje službene tajne zaposlenih i članova Komisije.

(2) Svi podaci koji se vode u Registru predstavljaju službenu tajnu i ne mogu se davati i saopštavati, osim u slučajevima utvrđenim ovim i drugim zakonom i propisima donesenim na osnovu tih zakona.

Član 205.
Pravo uvida u podatke

(1) Vlasnik vrijednosnih papira, depozitar investicijskog fonda, profesionalni posrednik i banka skrbnik, u okviru određenog posla koji obavljaju, imaju pravo uvida u podatke iz člana 190. stav (3) ovog Zakona i podatke o historiji upisa vrijednosnih papira koji se vode kod Registra za klijente za koje obavljaju poslove.

(2) Emitent vrijednosnih papira ima pravo uvida u podatke o vrstama, klasama, količinama vrijednosnih papira, ograničenjima prava na vrijednosnim papirima, vlasnicima te historiji upisa vrijednosnih papira koje je emitirao.

(3) Lice koje dokaže pravni interes ima pravo uvida u historiju transakcija za određeni vrijednosni papir.

Član 206.
Potvrda o stanju na računu

(1) Vlasniku vrijednosnog papira izdaje se potvrda o stanju na njegovom računu, koja obavezno sadrži:

- a) naziv, sjedište pravnog lica ili ime i prezime i identifikacijski broj pravnog ili fizičkog lica;
- b) naziv, sjedište i adresu emitenta;
- c) oznaku vrste i klase vrijednosnog papira;
- d) nominalnu vrijednost i broj vrijednosnih papira iste klase; i
- e) ovjeru Registra.

(2) Potvrda uključuje sve vrijednosne papire koje ima vlasnik vrijednosnih papira na računu kod Registra.

Član 207.
Ovlaštenja Komisije i drugih nadležnih organa

Komisija ima pravo uvida u sve podatke koji se vode u Registru bez ograničenja, a pravosudni i drugi nadležni organi imaju pravo uvida u podatke u okviru ovlaštenja predviđenih zakonom.

Član 208.
Evidencija o uvidima u podatke

(1) Registar je dužan voditi evidenciju o svim uvidima u podatke u sistemu registracije vrijednosnih papira.

(2) Evidenciju iz stava (1) ovog člana Registar vodi prema hronološkom redu izvršenih uvida.

(3) U evidenciju iz stava (1) ovog člana upisuje se vrsta uvida, vrijednosni papir i vlasnik vrijednosnih papira na kojeg se uvid odnosio i lice na čiji zahtjev je uvid bio izvršen.

Član 209.

Izvještavanje

(1) Registar je dužan na način i u obimu određenom općim aktima Komisije i svojim općim aktima izvještavati:

- a) emitente o vrijednosnim papirima koje su izdali i o vlasnicima tih vrijednosnih papira;
- b) vlasnike o stanju i promjenama na njihovom računu vrijednosnih papira, u skladu sa članom 206. ovog Zakona;
- c) članove o bitnim podacima o poslovima sa vrijednosnim papirima koje su preduzeli za svoj račun ili za račun nalogodavca;
- d) javnost o najvećim dioničarima emitenta u obimu i na način određen općim aktom Komisije; i
- e) u drugim slučajevima određenim zakonom i općim aktima Komisije.

(2) Registar je dužan dostavljati Komisiji mjesečne izvještaje o radu u roku i sa sadržajem koje propiše Komisija.

Član 210.
Mjere u nadzoru

Za povrede zakona i drugih propisa utvrđenih u nadzoru, Komisija može Registru izricati mjere predviđene ovim i posebnim zakonom.

GLAVA VII. STRUKOVNO UDRUŽENJE
OVLAŠTENIH UČESNIKA

Član 211.
Osnivanje

(1) Ovlašteni učesnici na tržištu vrijednosnih papira mogu osnovati strukovno udruženje sa samoregulatornim ovlaštenjima s ciljem ostvarivanja, unapređenja i zaštite zajedničkih interesa i razvoja tržišta.

(2) Strukovno udruženje iz stava (1) ovog člana mogu osnovati pravna i fizička lica ovlaštena za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima, zaključivanjem ugovora o osnivanju i usvajanjem općih akata propisanih ovim Zakonom.

(3) Komisija daje prethodnu saglasnost na statut i pravila strukovnog udruženja.

Član 212. Djelatnost

Strukovno udruženje može:

- a) donositi pravila za obavljanje poslova ovlaštenih učesnika na tržištu vrijednosnih papira koja za cilj imaju unapređenje profesionalne djelatnosti, ujednačavanje prakse i razvoj tržišta vrijednosnih papira;
- b) donositi etički kodeks ponašanja koji je obavezan u primjeni za sve ovlaštene učesnike na tržištu vrijednosnih papira;
- c) saradivati sa nadležnim organima u cilju unapređenja regulative i njene implementacije, s tim da može davati i inicijative za izmjene propisa i pravila, odnosno donošenje novih zakona i drugih propisa;
- d) pripremati i dobivati od članova informacije, analize, projekte i druge materijale koji se odnose na provođenje propisa, standarda, uzansi, kodeksa, odnosno ponašanja učesnika na tržištu vrijednosnih papira, a u cilju jačanja struke, zaštite interesa investitora i samih ovlaštenih učesnika na tržištu vrijednosnih papira, razvoja tržišta vrijednosnih papira, osiguranje javnosti rada, sprečavanja manipulacija cijenama vrijednosnih papira i drugih nezakonitosti i nepravilnosti na tržištu vrijednosnih papira;
- e) vršiti edukaciju članova udruženja ili zaposlenika članova udruženja u slučaju da su članovi udruženja pravna lica;
- f) izricati mjere prema ovlaštenim učesnicima na tržištu vrijednosnih papira koji su članovi tog udruženja i preduzimati mjere zaštite interesa korisnika usluga ovlaštenih učesnika na tržištu vrijednosnih papira i njihove odštete u slučaju gubitaka prouzrokovanih greškama, propustima i nezakonitim radnjama članova strukovnog udruženja.

Član 213. Opći akti

Strukovno udruženje pored ugovora o osnivanju i statuta, koji se donose kod osnivanja, može donositi i uzanse,

standarde i druge opće akte u cilju izvršavanja svojih djelatnosti određenih ugovorom o osnivanju i statutom, a koja su obavezna u primjeni za sve članove udruženja.

Član 214. Zabrane

Akti strukovnog udruženja iz čl. 211., 212. i 213. ovog Zakona ne mogu uključivati:

- a) diskriminiranje klijenata koji koriste usluge člana strukovnog udruž
- b) diskriminiranje članova strukovnog udruženja;
- c) neosnovano ograničavanje u pogledu pristupanja u članstvo, odnosno istupanja iz članstva strukovnog udruženja;
- d) sprečavanje razvoja konkurencije između ovlaštenih učesnika na tržištu vrijednosnih papira, kao i neosnovano ograničenje u pogledu prihoda i provizije koje članovi strukovnog udruženja ostvaruju obavljanjem svojih djelatnosti;
- e) izradu netačnih, nepotpunih ili nejasnih informacija članovima strukovnog udruženja; i
- f) pitanja koja nisu u nadležnosti strukovnog udruženja ili su nespojiva sa njegovim ciljevima.

Član 215. Finansiranje

Strukovno udruženje se finansira iz članarina, doprinosa i poklona članova i trećih lica, kao i naknada od usluga koje pruža članovima i trećim licima, a dobit koju ostvari po tom osnovu isključivo koristi za unapređenje rada.

Član 216.

Primjena propisa na poslovanje strukovnog udruženja

Na poslovanje strukovnog udruženja, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije određeno, primjenjuju se propisi koji uređuju udruživanje građana i profesionalno udruživanje privrednih društava.

GLAVA VIII. OSIGURANJA I ZABRANE U VEZI SA POSLOVIMA SA VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

ODJELJAK A) OSIGURANJE ISPUNJENJA OBAVEZA PROIZAŠLIH IZ VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Član 217.
Osiguranje isplate dividende

(1) Obaveza emitenta na isplatu dividende ne može biti osigurana bankarskom garancijom, garancijama ili sličnim oblicima osiguranja.

(2) Svaka garancija ili osiguranje plaćanja buduće dividende je ništavna.

Član 218.
Osiguranje isplate glavnice i kamata

Obaveze emitenta vrijednosnih papira na isplatu glavnice i kamata iz dužničkih vrijednosnih papira mogu biti osigurane bankarskom garancijom ili drugim osiguranjem koje mora osigurati ispunjenje obaveza iz svih vrijednosnih papira iste klase.

Član 219.
Osiguranje zalogom

(1) Obaveza emitenta vrijednosnih papira na isplatu glavnice i kamata može biti osigurana založnim pravom na nekretninama i/ili vrijednosnim papirima, čija vrijednost ne može biti manja od ukupne obaveze emitenta iz svih osiguranih vrijednosnih papira.

(2) Vrijednost nekretnina pod hipotekom i/ili založenih vrijednosnih papira utvrđuje ovlašteni sudski vještak.

ODJELJAK B) ZABRANE ZLOUPOTREBA NA TRŽIŠTU

Član 220.
Povlaštena informacija

Povlaštena informacija predstavlja privilegovanu, povjerljivu, odnosno svaku informaciju ili događaj koja licu koje njom raspolaže daje prednost u odnosu na druge učesnike u prometu vrijednosnih papira i koja može imati uticaj na emitenta vrijednosnih papira ili na tržište na kojem se prometuje vrijednosnim papirima i cijenu emitiranih vrijednosnih papira, a koja još nije javno objavljena kao što je:

a) precizna informacija o emitentu i njegovim vrijednosnim papirima, ukoliko ta informacija sadrži okolnosti koje postoje ili se očekuju ili događaj koji se zbilo ili se očekuje ili ako je informacija dovoljno specifična da se može zaključiti o mogućem efektu okolnosti ili događaja koji bi uticali na cijenu vrijednosnih papira;

b) informacija koju bi investitor na osnovu razumne prosudbe mogao uzeti u obzir kao dio osnove za donošenje odluke o investiranju;

c) druga informacija, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 221.
Izuzeci od povlaštene informacije

Povlaštenim informacijama, u smislu odredaba ovog Zakona, ne smatraju se:

a) javno raspoložive informacije;

b) zaključci, procjene ili rezultati analiza bazirani na javno raspoloživim informacijama;

c) glasine ili nagađanja za koje ne postoji očigledna veza sa pouzdanim izvorom kao što su lica iz člana 224. ovog Zakona;

d) informacije o ponudi ili potražnji vrijednosnih papira stečene kao redovna posljedica prometa, osim ako zakonom ili drugim propisom nije drugačije određeno.

Član 222.
Javno raspoložive informacije

(1) Javno raspoloživim informacijama, u smislu odredaba ovog Zakona, smatraju se: informacije koje su po svojoj prirodi bile javne u momentu nastanka, koje su poznate i drugim licima, osim lica iz člana 224. ovog Zakona, odnosno informacije koje su objavljene u bilo kojem masovnom mediju (štampanom ili elektronskom) koji izlazi ili program emitira na području Federacije i dostupan je u mjestu sjedišta emitenta, te informacije iz bilo kojeg javnog registra u Federaciji.

(2) Fizička i pravna lica koja se u okviru svoje redovne djelatnosti bave izradom i/ili distribucijom javnosti istraživanja, studija, statističkih podataka, ocjena ili drugih informacija o vrijednosnim papirima ili o emitentima vrijednosnih papira, odnosno davanjem preporuka ili predlaganjem investicijskih strategija, a posebno finansijski analitičari, novinari i zaposlenici bonitetnih agencija, dužni su postupati savjesno u skladu sa pravilima struke i profesionalne etike te potrebnom stručnom pažnjom osigurati pravilno i potpuno predstavljanje svih informacija.

(3) Lica iz stava (2) ovog člana dužna su istovremeno sa izradom i/ili distribucijom informacija javno objaviti svoje interese i mogući sukob interesa u vezi sa vrijednosnim papirima na koje se odnose te informacije.

Član 223.

Promet na osnovu povlaštenih informacija

(1) Prometom na osnovu povlaštenih informacija, u smislu odredaba ovog Zakona, podrazumijeva se kupovina ili prodaja vrijednosnih papira ili drugi pravni posao koji je osnov za prijenos vlasništva na vrijednosnim papirima sve dok je lice koje učestvuje u tim transakcijama u posjedu povlaštenih informacija koje se odnose na taj vrijednosni papir.

(2) Pod prometom na osnovu povlaštenih informacija podrazumijeva se i promet od lica koja su povlaštenu informaciju dobila od drugog lica, a sama nisu imala pristup toj informaciji.

Član 224.

Lica koja imaju obaveze u vezi sa povlaštenim informacijama

(1) Lica na koja se zahtjevi u vezi sa povlaštenim informacijama odnose su:

- a) članovi nadzornog odbora, odbora za reviziju i uprave emitenta i pravnog lica iz tačke d) ovog stava;
- b) zaposlenici ili bilo koje drugo lice angažirano kod emitenta koje ima pristup povlaštenim informacijama;
- c) članovi uprave, nadzornog odbora i zaposlenici kod ovlaštenog učesnika na tržištu vrijednosnih papira, društva za upravljanje investicijskim fondovima i investicijskog fonda;
- d) lica koja direktno ili indirektno imaju 10% i više dionica emitenta na kojeg se odnose povlaštene informacije;
- e) supružnici i srodnici u prvom stepenu prave linije sa fizičkim licima iz tač. od a) do d) ovog stava;
- f) treća fizička ili pravna lica koja su od lica iz tač. od a) do e) ovog stava došla do povlaštenih informacija.

(2) Obaveza pridržavanja odredaba ovog Zakona za lica navedena u stavu (1) tač. od a) do d) traje sve dok imaju ta svojstva i šest mjeseci nakon njihovog prestanka ili dok se informacija ne objavi u skladu sa propisima.

Član 225.

Zabrane u vezi sa povlaštenim informacijama

Licima iz člana 224. ovog Zakona zabranjeno je:

- a) koristiti povlaštene informacije prilikom neposredne ili posredne kupovine ili prodaje vrijednosnih papira;
- b) otkriti ili učiniti dostupnim povlaštene informacije drugim licima;
- c) koristiti povlaštene informacije prilikom davanja savjeta drugim licima o kupovini ili prodaji vrijednosnih papira.

Član 226.

Obavješćavanje Komisije

Lica iz člana 224. ovog Zakona dužna su Komisiji u roku od pet dana od dana zaključenja transakcije dostaviti obavješćenje o transakciji koju su zaključili u tom svojstvu i vrijednosnim papirima koji su bili predmet transakcije.

Član 227.

Obavješćavanje emitenta i drugih

Obavješćenje iz člana 226. ovog Zakona dostavlja se emitentu, berzi i drugom uređenom javnom tržištu na kojem su uvršteni vrijednosni papiri.

Član 228.

Kontrola pristupa povlaštenim informacijama

Emitent je dužan u cilju osiguravanja tajnosti povlaštenih informacija kontrolirati pristup takvim informacijama, a naročito:

- a) uspostaviti efikasne mehanizme kako bi se spriječio pristup takvim informacijama svim licima, izuzev onim kojima su one potrebne u obavljanju posla kod ili za emitenta;
- b) preduzeti efikasne mjere kako bi osigurao da sva lica koja imaju pristup takvim informacijama budu upoznata sa propisanim obavezama koje se na njih odnose, kao i sa sankcijama za nezakonito korištenje takvih informacija;
- c) uvesti mjere koje omogućavaju objavljivanje informacija u slučaju da emitent nije bio u stanju osigurati tajnost povlaštenih informacija.

Član 229.

Obaveza obavješćavanja o licima koja imaju pristup povlaštenim informacijama

(1) Emitent je dužan, najkasnije u roku od 30 dana od dana upisa u registar društava, Komisiji dostaviti spisak lica iz člana 224. stav (1) tač. a), b), d) i e) ovog Zakona, redovno ili povremeno, izuzev lica koja su upisana u registru emitenata kod Komisije sa najmanje sljedećim

podacima: identitet tih lica, funkcija odnosno svojstvo tog lica kod emitenta, razlozi zbog kojih su ta lica uvrštena na spisak i datum sačinjavanja spiska.

(2) O svakoj izmjeni podataka iz spiska iz stava (1) ovog člana emitent je dužan obavijestiti Komisiju u roku od sedam dana od dana nastanka izmjene.

Član 230.

Postupanje profesionalnog posrednika sa povlaštenim informacijama

(1) Profesionalni posrednici koji saznaju za povlaštene informacije ne smiju kupovati ni prodavati vrijednosne papire za vlastiti račun, niti davati investicijske savjete o vrijednosnim papirima na koje se odnose te povlaštene informacije.

(2) Profesionalni posrednik i lice zaposleno kod njega ima i koristi od povlaštene informacije u prometu vrijednosnih papira i kada:

- a) zna da određeni klijent ima količinski veliki nalog ili nalog koji može uticati na stanje na tržištu vrijednosnih papira, pa sam ispostavlja nalog kojim stiče korist od te informacije ili savjetuje drugog klijenta da tako postupi;
- b) na osnovu uspješnih investicijskih odluka klijenta ponavlja postupanje tog klijenta za svoj račun ili za račun drugog klijenta;
- c) je to određeno zakonom ili drugim propisom.

Član 231.

Obaveze emitenta i profesionalnog posrednika

(1) Emitent vrijednosnih papira kojim je izvršena transakcija i profesionalni posrednik dužni su obavijestiti Komisiju bez odlaganja o svakoj transakciji na osnovu povlaštenih informacija, a najkasnije naredni dan od dana saznanja ili kada su prema okolnostima mogli imati saznanje o ovim transakcijama.

(2) Sadržaj obavještenja bliže uređuje Komisija.

Član 232.

Manipulacije na tržištu i uticaj na druga lica

(1) Zabranjeno je vršiti manipulacije na tržištu vrijednosnih papira.

(2) Zabranjeno je uticati ili pokušati uticati na odluke drugih lica u pogledu kupovine ili prodaje vrijednosnih papira:

a) lažnim ili dvosmislenim izjavama, uključujući i obećanja, prognoziranja ili druge slične radnje upućene bilo kojem licu; i

b) iskrivljivanjem i prikrivanjem svih značajnih informacija koje određeno lice zna ili mora znati, a koje se odnose na emitenta i njegove vrijednosne papire.

(3) Zabranjeno je objavljivati ili širiti neistinite informacije koje utiču ili mogu uticati na obim prometa i cijenu vrijednosnih papira.

Član 233.

Privid zaključenja posla i nedozvoljeni nalozi

Radi sprečavanja manipulacije na tržištu zabranjeno je:

- a) obaviti transakciju vrijednosnim papirima na način da njenim izvršenjem ne dođe do promjene vlasnika, odnosno da se na drugi način stvori privid zaključenog posla;
- b) dati nalog za kupovinu ili prodaju vrijednosnih papira znajući da je dat ili će biti dat nalog za prodaju ili kupovinu tih vrijednosnih papira od istog ili drugog lica po cijeni ili količini koja je ista ili približno ista radi stvaranja privida cijene ili aktivnog prometa;
- c) davati naloge za kupovinu ili prodaju određenih vrijednosnih papira, bez namjere da se oni i izvrše tako da transakcije prema tim nalogima mijenjaju najbolju ponudu ili ponuđenu cijenu za određeni vrijednosni papir uvršten na berzi ili drugo uređeno javno tržište; i
- d) dati dva ili više naloga za kupovinu ili prodaju istih vrijednosnih papira na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu u tačno ili približno tačno vrijeme i u različitim količinama s ciljem ispitivanja prihvatljivosti cijene na tržištu ili uticaja na cijenu na tržištu.

Član 234.

Povećanje i smanjenje cijene vrijednosnog papira

Zabranjeno je obavljati transakcije sa vrijednosnim papirima s ciljem da se:

- a) poveća cijena vrijednosnog papira i na taj način potaknu drugi investitori da kupuju taj vrijednosni papir;
- b) smanji cijena vrijednosnog papira i na taj način potaknu drugi investitori na prodaju tog vrijednosnog papira; i
- c) stvori privid aktivnog prometa vrijednosnih papira i na taj način potaknu drugi investitori na kupovinu i/ili prodaju tog vrijednosnog papira.

Član 235.
Nalozi radi sticanja provizije

Profesionalnom posredniku koji upravlja portfeljom vrijednosnih papira klijenta zabranjeno je prodavati ili davati naloge za prodaju, kupovati ili davati naloge za kupovinu tih vrijednosnih papira, isključivo sa namjerom sticanja provizije koja se naplaćuje za tu uslugu.

Član 236.
Naknada štete

Lice koje je pretrpilo štetu zbog kršenja odredbi ovog Zakona o manipulacijama na tržištu vrijednosnih papira ima pravo na naknadu štete koju je time pretrpio.

GLAVA IX. OBJAVLJIVANJE I IZVJEŠTAVANJE

ODJELJAK A) OBAVEZE EMITENTA

Član 237.
Objavljivanje od emitenta

(1) Emitent vrijednosnih papira (otvoreno dioničko društvo) dužan je, u skladu sa općim aktima Komisije, objavljivati podatke o vrijednosnim papirima i svom finansijskom poslovanju u:

- a) polugodišnjem i godišnjem izvještaju o svom poslovanju;
- b) izvještaju o događajima koji bitno utiču na finansijsko poslovanje emitenta;
- c) prospektu svakog novog vrijednosnog papira koji emituje; i
- d) izvještaju o rezultatima svake nove javne ponude vrijednosnih papira.

(2) Općim aktom iz stava (1) ovog člana uređuje se i način dostavljanja podataka Komisiji.

Član 238.
Polugodišnji izvještaj

(1) Polugodišnji izvještaj o poslovanju emitenta obavezno sadrži podatke o:

- a) članovima nadzornog odbora i uprave i broju dionica emitenta u njihovom vlasništvu;
- b) dioničarima koji posjeduju više od 5% dionica sa pravom glasa;

c) pravnim licima u kojim emitent ima više od 10% dionica;

d) poslovnim jedinicama i predstavništvima emitenta;

e) skupštini emitenta održanoj u periodu za koji se podnosi izvještaj;

f) bilansu stanja i bilansu uspjeha na kraju perioda;

g) upotrebi kapitala pribavljenog prethodnom emisijom vrijednosnih papira putem javne ponude;

h) smanjenju ili povećanju imovine emitenta za više od 10% u odnosu na stanje iz prethodnog izvještaja, sa činjenicama koje su na to uticale;

i) smanjenju ili povećanju netodobiti ili gubitka emitenta za više od 10% u odnosu na stanje iz prethodnog izvještaja, sa činjenicama koje su na to uticale;

j) transakcijama imovinom u obimu većem od 10% vrijednosti ukupne imovine emitenta na dan transakcije;

k) emisiji vrijednosnih papira obavljenoj tokom izvještajnog perioda sa naznakom vrste i klase vrijednosnih papira; i

l) dividendi i kamatama na osnovu vrijednosnih papira.

(2) Polugodišnji izvještaj odobrava nadzorni odbor i dostavlja se dioničarima na njihov zahtjev.

(3) Troškove dostave polugodišnjeg izvještaja, najviše u iznosu stvarnih troškova štampanja i dostave, snosi dioničar.

Član 239.
Godišnji izvještaj

(1) Emitent je dužan godišnji izvještaj sa sadržajem iz člana 238. ovog Zakona i nalazom revizije objaviti najmanje u jednom dnevnom listu koji izlazi na području Federacije i dostaviti ga dioničarima na njihov zahtjev.

(2) Troškove dostave godišnjeg izvještaja, najviše u iznosu stvarnih troškova štampanja i dostavljanja, snosi dioničar.

Član 240.
Događaji koji bitno utiču na finansijsko poslovanje

(1) Događaji koji bitno utiču na finansijsko poslovanje su:

- a) reorganizacija emitenta i sa njim povezanih lica;
  - b) odluka o emisiji i svaka započeta, prekinuta ili okončana emisija vrijednosnih papira;
  - c) sticanje od jednog dioničara više od 5% dionica emitenta sa pravom glasa;
  - d) isplate finansijskih obaveza prema dioničarima;
  - e) odluka o sazivanju skupštine dioničara;
  - f) promjena revizora;
  - g) jednokratno povećanje ili smanjenje imovine emitenta za više od 10%; i
  - h) jednokratna transakcija u obimu većem od 10% vrijednosti ukupne imovine emitenta.
- (2) Pismeni izvještaj o svakom događaju iz stava (1) ovog člana emitent je dužan objaviti najmanje u jednom dnevnom listu koji izlazi na području Federacije najkasnije osam dana od dana događaja.

Član 241.

Vrijednosni papiri uvršteni u trgovanje

- (1) Emitenti vrijednosnih papira uvrštenih u kotaciju berze dužni su objavljivati godišnje, polugodišnje i tromjesečne finansijske izvještaje o svom poslovanju u elektronskom obliku.
- (2) Komisija bliže uređuje rokove za objavu i sadržaj izvještaja iz stava (1) ovog člana.
- (3) Emitenti iz stava (1) ovog člana, čije su dionice uvrštene u kotacije na berzama zemalja članica Evropske unije, izvještaje o svom poslovanju mogu objaviti u skladu sa ovim Zakonom ili propisima države članice Evropske unije.
- (4) Emitenti vrijednosnih papira uvrštenih na slobodno berzansko tržište i drugo uređeno javno tržište dužni su berzi i drugom uređenom javnom tržištu dostavljati polugodišnje i godišnje izvještaje u elektronskom obliku.

Član 242.

Posebni slučajevi objavljivanja

Emitenti koji nisu otvorena dionička društva, prema odredbama ovog Zakona, sačinjavaju i objavljuju izvještaje u skladu sa općim aktom Komisije.

ODJELJAK B) OBAVEZE DRUGIH LICA

Član 243.

Objavljivanje i izvještavanje profesionalnih posrednika

- (1) Profesionalni posrednik dužan je Komisiji dostavljati:
  - a) polugodišnje i godišnje izvještaje o poslovanju sa nalazom revizije u roku od 30 dana od dana isteka roka za pripremu tih izvještaja;
  - b) izvještaj o svakom slučaju kada je u jednom tromjesečju posredovao u kupovini ili prodaji svih vrijednosnih papira ili u jednokratnoj kupovini ili prodaji više od 5% svih vrijednosnih papira iste klase istog emitenta;
  - c) podatke o promjeni okolnosti koje utiču na ispunjavanje uvjeta za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima najkasnije u roku od osam dana od dana nastanka promjena;
  - d) podatke koji se odnose na ograničenja iz člana 76. ovog Zakona; i
  - e) druge izvještaje koje propiše Komisija.

- (2) Izvještaj iz stava (1) tačka b) ovog člana obavezno se objavljuje u dnevnim novinama koje izlaze na području Federacije i sadrži naziv i sjedište profesionalnog posrednika i emitenta, vrstu, ukupan broj i cijenu vrijednosnih papira.

Član 244.

Objavljivanja berze i drugog uređenog javnog tržišta

- (1) Berza i drugo uređeno javno tržište dužni su objavljivati dnevne kursne liste, koje sadrže podatke o trgovini vrijednosnih papira sa cijenom i količinama za sve transakcije zaključene na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu ili čije je zaključenje prijavljeno berzi, kao i dnevne, sedmične, mjesečne i godišnje izvještaje u skladu sa općim aktima Komisije.
- (2) Berza i drugo uređeno javno tržište dužni su informirati profesionalne posrednike i svoje članove o objavljenim tender-ponudama za kupovinu vrijednosnih papira i o svim događajima koji imaju uticaj na cijenu vrijednosnih papira.
- (3) Dnevne izvještaje o zaključenim transakcijama berza i drugo uređeno javno tržište dostavljaju profesionalnim posrednicima, bankama depozitarima/skrbnicima i Registru.
- (4) Komisija bliže uređuje sadržaj i način dostavljanja i objavljivanja izvještaja iz ovog člana.

(5) Berza i drugo uređeno javno tržište dužni su bez naknade Komisiji osigurati uvjete za praćenje trgovanja u trgovinskom sistemu berze u stvarnom vremenu.

Član 245.

Dodatno objavljivanje berze i drugog uređenog javnog tržišta

(1) Osim podataka iz člana 244. ovog Zakona, berza i drugo uređeno javno tržište dužni su objavljivati, na način koji propiše Komisija, i:

- a) spisak svojih članova;
- b) spisak članova organa upravljanja;
- c) spisak vrijednosnih papira u prometu;
- d) izvještaje emitenta iz čl. 237. i 242. ovog Zakona;
- e) kazne izrečene svojim članovima, članovima organa upravljanja i zaposlenicima u vezi sa obavljanjem djelatnosti;
- f) druge podatke određene propisom Komisije.

(2) Godišnji izvještaj o poslovanju berza i drugo uređeno javno tržište dostavljaju Komisiji, dioničarima i svojim članovima i objavljuju u dnevnim novinama koje izlaze na području Federacije.

Član 246.

Godišnji izvještaj o poslovanju Registra

Godišnji izvještaj o poslovanju Registar dostavlja Komisiji, dioničarima i svojim članovima i objavljuje u dnevnim novinama koje izlaze na području Federacije.

Član 247.

Strukovna udruženja

Strukovna udruženja dužna su, na način koji propiše Komisija, objavljivati:

- a) spisak svojih članova;
- b) spisak članova organa upravljanja;
- c) pravila i standarde;
- d) kazne izrečene svojim članovima, članovima organa upravljanja i zaposlenicima.

Član 248.

Vlasnik vrijednosnog papira i računa

(1) Vlasnik vrijednosnih papira dužan je objavljivati podatke o sticanju više od 5% dionica sa pravom glasa istog emitenta i o prodaji ili kupovini kojom je učešće u ukupnom broju dionica sa pravom glasa istog emitenta povećao iznad ili smanjio ispod jedne desetine, jedne petine, jedne četvrtine, jedne trećine, jedne polovine i dvije trećine.

(2) U slučajevima iz stava (1) ovog člana, vlasnik vrijednosnih papira dužan je objaviti:

- a) svoje ime i prezime ili naziv i sjedište;
- b) naziv i sjedište emitenta;
- c) klasu i broj dionica u svom vlasništvu; i
- d) postotak svog učešća u ukupnom broju dionica sa pravom glasa i svih dionica istog emitenta.

(3) Vlasnik vrijednosnih papira dužan je pismeno obavijestiti Komisiju o nastanku okolnosti iz stava (1) ovog člana najkasnije osam dana od dana njihovog nastanka.

(4) Objava podataka vrši se u najmanje jednom dnevnom listu koji izlazi na području Federacije.

(5) Vlasnik računa vrijednosnih papira koji na svom računu drži vrijednosne papire u ime i za račun trećih lica, dužan je to izričito navesti u prijavi za upis, a na zahtjev Komisije, emitenta ili drugog vlasnika vrijednosnog papira iste klase dužan je identificirati vlasnika vrijednosnog papira.

ODJELJAK C) PROMOCIJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Član 249.

Obilježja javne promocije

(1) Promocija vrijednosnih papira mora sadržavati naziv profesionalnog posrednika ili ime i prezime drugog lica odgovornog za tačnost i potpunost informacija iznesenih u javnoj promociji.

(2) Profesionalni posrednici mogu javno iznositi informacije o vrijednosnim papirima i emitentima samo u okviru poslova koje obavljaju u prometu vrijednosnih papira.

(3) Objavljivanje informacija o vrijednosnim papirima i emitentu koje se obavezno dostavljaju Komisiji ne smatraju se javnom promocijom.

(4) Objavljivanje informacija o emisiji vrijednosnih papira ili isplaćenju dividendi smatraju se javnom promocijom.

(5) Zabranjeno je svako postupanje kojim se objavljuju i prenose netačne i nepotpune informacije o vrijednosnim papirima i emitentima ili se javno nudi kupovina ili prodaja vrijednosnih papira protivno ovom i drugim zakonima.

Član 250.

Informacije koje se ne mogu objavljivati u javnoj promociji

(1) U javnoj promociji ne smiju se objavljivati:

- a) nepotpune i netačne informacije o vrijednosnim papirima koji se nude za kupovinu i prodaju i uvjetima prodaje i kupovine;
- b) procjene povećanja vrijednosti i prinosa od vrijednosnih papira, osim vrijednosnih papira sa fiksnim prinosom utvrđenim u prospektu;
- c) javnu garanciju ili informacije o garanciji na osnovu poređenja sa drugim vrijednosnim papirima;
- d) podatke o nedostacima profesionalnih posrednika koji učestvuju u sličnim aktivnostima u prometu vrijednosnih papira ili nedostacima emitenata sličnih vrijednosnih papira.

(2) Lice koje postupa suprotno odredbama stava (1) ovog člana dužno je nadoknaditi štetu prouzrokovanu trećim licima takvim postupanjem.

(3) Lice iz člana 249. stav (1) ovog Zakona dužno je dostaviti Komisiji sve podatke i publikacije namijenjene javnoj promociji, najkasnije osam dana prije objavljivanja.

(4) Promocija vrijednosnih papira koji se emituju putem javne ponude može se obavljati nakon što Komisija odobri emisiju.

GLAVA X. PROVOĐENJE ZAKONA

Član 251.

Ovlaštenja Komisije u provedbi zakona

(1) Komisija vrši nadzor nad učesnicima na tržištu vrijednosnih papira i drugim licima u skladu sa odredbama ovog i posebnog zakona.

(2) U vršenju ovlaštenja u provođenju ovog Zakona Komisija je ovlaštena da:

- a) uređuje pitanja određena ovim Zakonom;
- b) vrši nadzor nad emisijom i prometom vrijednosnih papira i drugim poslovima sa vrijednosnim papirima i izriče mjere predviđene ovim Zakonom, te propisuje naknade za učesnike na tržištu vrijednosnih papira za poslove nadzora i druge poslove koje obavlja;
- c) preduzima i nadgleda provedbu mjera kojima osigurava efikasno funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i zaštitu interesa investitora;
- d) vodi knjige i registre u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona;
- e) daje stavove, mišljenja kao i javna saopštenja kada je to potrebno radi primjene i provedbe pojedinih odredaba ovog Zakona;
- f) informira javnost o principima na kojima djeluje tržište vrijednosnih papira;
- g) objavljuje statut i opće akte u "Službenim novinama Federacije BiH";
- h) objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" i/ili dnevnim novinama izreku upravnih akata koje donosi kao i druge akte u slučajevima i na način koji odredi; i
- i) preduzima druge mjere i obavlja druge poslove u skladu sa ovim i drugim zakonima.

(3) Komisija može pristupiti sporazumima sa stranim regulatorima na tržištu vrijednosnih papira o saradnji u vršenju svojih ovlaštenja iz ovog i posebnog zakona. U slučaju pristupanja sporazumu Komisija može, pod uvjetom reciprociteta, pružati pomoć stranim regulatorima na tržištu vrijednosnih papira, ukoliko to nije protivno javnom poretku i prinudnim propisima i pri tome preduzimati radnje i provoditi postupke kao u stvarima iz svoje nadležnosti. U postupanju Komisija će se pridržavati povjerljivosti podnesenih zahtjeva za saradnju i podataka koje je dobila, u skladu sa sporazumima kojim je pristupila i domaćim propisima.

(4) Ukoliko obveznik ne plati naknadu iz stava (2) tačka b) ovog člana u roku i iznosu kako je određeno općim aktom Komisije, Komisija donosi rješenje za obveznika koje predstavlja izvršnu ispravu prema Zakonu o izvršnom postupku.

Član 252.

Izuzimanje dokumentacije i poslovnih knjiga

U vršenju ovlaštenja iz člana 251. ovog Zakona ovlaštena lica Komisije mogu, uz izdavanje potvrde, privremeno izuzeti dokumentaciju i poslovne knjige subjekta kod koga se vrši nadzor, novac ili predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku, ali samo do pokretanja tih postupaka kada ih predaju organu nadležnom za vođenje postupka.

Član 253.

Mjere u nadzoru

(1) U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti Komisija može rješenjem zabraniti daljnje vršenje radnji kojima se čine nezakonitosti i nepravilnosti i/ili naložiti otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti, odnosno naložiti preduzimanje radnji kojima se uspostavlja zakonitost i usaglašava rad sa zakonima i drugim propisima, a može posebno ili istovremeno izreći i drugu mjeru propisanu ovim i drugim zakonima.

(2) Rješenjem iz stava (1) ovog člana Komisija će odrediti rok za izvršenje rješenja koji ne može biti duži od 60 dana i obavezu da se Komisiji dostavi dokaz o postupanju po nalogu iz rješenja.

(3) Ako nije postupljeno ili je postupljeno suprotno od naloženog u rješenju iz stava (1) ovog člana, Komisija će, cijeneći sve razloge, izreći novu mjeru u skladu sa zakonom.

Član 254.

Posebne mjere

Kada utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti kojima se ugrožava funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira u cjelini, položaj pojedinih učesnika na tržištu vrijednosnih papira ili postoji mogućnost nanošenja značajnije štete učesnicima na tržištu vrijednosnih papira Komisija može, pored mjera utvrđenih ovim i posebnim zakonom:

a) oduzeti saglasnost na imenovanje direktora ovlaštenog učesnika na tržištu vrijednosnih papira u slučaju kršenja ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega, netačnih ili promijenjenih činjenica na osnovu kojih je data saglasnost, te u slučaju kada je usljed kršenja propisa neizvjestan nastavak poslovanja nadziranih lica;

b) naložiti izmjenu, dopunu ili obustavu primjene odredbi općih akata berze, uređenog javnog tržišta, Registra i drugih ovlaštenih učesnika, odnosno naložiti izradu novih općih akata u slučajevima kada Komisija utvrdi da je to potrebno radi osiguranja efikasnog

funkcioniranja tržišta vrijednosnih papira i zaštite učesnika na tržištu vrijednosnih papira;

c) zabraniti profesionalnom posredniku upravljanje računom vrijednosnih papira klijenta kada Komisija utvrdi da je njima raspolagao suprotno nalogu vlasnika vrijednosnih papira.

Član 255.

Zabrana prijenosa vrijednosnih papira i drugih aktivnosti

(1) U cilju zaštite interesa investitora, članova i drugih korisnika usluga Registra Komisija može rješenjem izdati nalog Registru da preduzme radnje kojima se zabranjuje prijenos vrijednosnih papira:

a) ako Komisija raspolaže podacima koji ukazuju na sumnju da su vrijednosni papiri stečeni radnjama koje su u suprotnosti sa ovim Zakonom i drugim zakonom ili općima aktima Komisije;

b) ako je ovlašteno lice za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima učinilo pogrešku ili nedozvoljenu radnju koja je imala za posljedicu upis vrijednosnih papira kod Registra koji nije u skladu sa zakonom, drugim propisima i općim aktima Registra, berze i drugog uređenog javnog tržišta;

c) ako je sve navedeno potrebno radi provođenja postupka nadzora i utvrđivanja svih činjenica vezanih uz prijenos vrijednosnih papira ili prava iz vrijednosnih papira;

d) u drugim slučajevima predviđenim zakonom i općim aktima Komisije.

(2) Komisija može, pod uvjetima iz stava (1) ovog člana, zabraniti i sve druge aktivnosti vezane uz prijenos vrijednosnih papira odnosno prava iz vrijednosnih papira, uključujući i isplate koje bi se izvršile putem banke depozitara.

(3) U slučaju iz st. (1) i (2) ovog člana Komisija može u roku od 30 dana od dana zabrane prijenosa vrijednosnih papira ili prava iz vrijednosnih papira, odnosno drugih aktivnosti pokrenuti postupak kod nadležnog suda za poništenje transakcije, odnosno pravnog posla i tražiti određivanje privremene mjere u vezi sa izrečenim zabranama u skladu sa zakonom kojim se uređuje parnični postupak ili uputiti zainteresiranu stranu da to učini u roku od 30 dana i o tome obavijesti Komisiju.

(4) U slučaju iz stava (3) ovog člana sud je dužan da donese odluku o privremenoj mjeri u roku od osam dana

od dana podnošenja prijedloga za određivanje privremene mjere.

(5) Zabrana Komisije iz st. (1) i (2) ovog člana ne može trajati duže od 60 dana.

(6) Postupak iz stava (3) ovog člana smatra se hitnim i sud ga je dužan okončati u roku od 90 dana od dana podnošenja tužbe.

Član 256.

Čuvanje informacija, savjeti i mišljenja

(1) Članovi Komisije i zaposlenici dužni su čuvati informacije koje saznaju pri vršenju svojih dužnosti ili obavljanju poslova u Komisiji ili na drugi način, osim ako zakonom za pojedini slučaj nije drugačije propisano. Takve se informacije smatraju službenom tajnom.

(2) Lica iz stava (1) ovog člana ne mogu davati savjete i mišljenja u vezi sa emisijom i prometom vrijednosnih papira, kao ni u vezi sa bilo kojim drugim radnjama i aktivnostima koje spadaju u nadležnost Komisije, a ne predstavljaju postupanje Komisije.

(3) Zabrana aktivnosti navedenih u st. (1) i (2) ovog člana prestaje nakon isteka roka od šest mjeseci od dana prestanka vršenja dužnosti ili poslova u Komisiji.

(4) Članovi Komisije i zaposleni u Komisiji dužni su o svakom sticanju i prijenosu na drugu osobu vrijednosnih papira obavijestiti Komisiju bez odlaganja.

GLAVA XI. KAZNE NE ODREDBE

ODJELJAK A) KRIVIČNA DJELA

Član 257.

Neovlašteno posredovanje

(1) Ko se neovlašteno bavi posredovanjem u kupovini i prodaji vrijednosnih papira kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je krivičnim djelom iz stava (1) ovog člana počinitelj za sebe ili drugog pribavio imovinsku korist u iznosu većem od 30.000,00 KM, kaznit će se kaznom zatvora do pet godina.

Član 258.

Distribucija prospekta

Ko u namjeri sticanja imovinske koristi za sebe ili drugog ili nanošenja materijalne štete drugom dopusti ili omogući distribuciju prospekta koji je po sadržaju različit

od propisanog prema odredbama člana 33. ovog Zakona, ili dopusti ili omogući navođenje u prospektu vrijednosnih papira netačnih ili nepotpunih podataka, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od 90 dana do tri godine.

Član 259.

Povlaštene informacije

Ko u namjeri sticanja imovinske koristi za sebe ili drugog ili nanošenja materijalne štete drugom koristi povlaštene informacije suprotno odredbama čl. 225. i 230. ovog Zakona, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od 90 dana do pet godina.

Član 260.

Manipulacije na tržištu

Ko u namjeri sticanja imovinske koristi za sebe ili drugog ili nanošenja materijalne štete drugom utiče ili pokuša uticati na odluke drugih lica u pogledu kupovine ili prodaje vrijednosnih papira na način suprotan zabrani iz člana 232. ovog Zakona ili vrši promet vrijednosnim papirima na način suprotan zabrani iz čl. 233. i 234. ovog Zakona, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od 90 dana do pet godina.

Član 261.

Javna promocija

Ko u namjeri sticanja imovinske koristi za sebe ili drugog ili nanošenja materijalne štete drugom vrši javnu promociju suprotno čl. 249. i 250. ovog Zakona, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od 90 dana do tri godine.

ODJELJAK B) PREKRŠAJI

Član 262.

Pravna lica

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ograniči promet ili prijenos vrijednosnih papira suprotno članu 10. ovog Zakona;

2) emitent ne podnese nalog odnosno ne obavijesti Registar u skladu sa članom 21. ovog Zakona;

3) ograniči pravo kupovine vrijednosnih papira u emisiji suprotno članu 23. ovog Zakona;

4) ograniči emisiju obveznica ili emitira obveznice suprotno članu 24. ovog Zakona;

- 5) emitent sačini i distribuira prospekt koji ne sadrži informacije iz čl. 32. i 33. ovog Zakona;
- 6) emitent ne postupi u skladu sa članom 35. ovog Zakona;
- 7) emitent ne objavi javni poziv za uplatu vrijednosnih papira i ne učini dostupnim prospekt na način iz člana 36. ovog Zakona;
- 8) upis i uplata vrijednosnih papira u emisiji traje duže od predviđenog članom 37. ovog Zakona;
- 9) emitent ne objavi odluku o odustajanju od emisije u skladu sa članom 39. ovog Zakona;
- 10) banka depozitar ne dostavi Komisiji i emitentu pismeni izvještaj iz člana 40. stav (2) ovog Zakona;
- 11) emitent ne postupi na način i u rokovima predviđenim članom 41. st. (3), (4) i (5) ovog Zakona;
- 12) depozitar ne postupi na način i u roku propisanom članom 42. ovog Zakona;
- 13) emitent vrijednosnih papira emitiranih javnom ponudom ne postupi na način i u roku propisanom članom 44. ovog Zakona;
- 14) depozitar ne postupi na način i u roku propisanom članom 51. ovog Zakona;
- 15) Registar izvrši prijenos vrijednosnih papira suprotno članu 53. ovog Zakona;
- 16) emitent koji emituje vrijednosne papire bez prethodnog odobrenja Komisije, a o emisiji ne obavijesti Komisiju u roku iz člana 54. ovog Zakona;
- 17) emitent ne izvijesti vlasnike vrijednosnih papira o konverziji i denominaciji vrijednosnih papira, spajanju i podjeli dionica na način i u roku propisanom članom 57. ovog Zakona;
- 18) prilikom konverzije vrijednosnih papira, spajanja ili podjele dionica osnovni kapital emitenta se promjeni, izuzev u slučaju iz člana 58., odnosno prilikom konverzije i denominacije vrijednosnog papira, spajanja i podjele dionica prava vlasnika se umanje suprotno članu 59. st. (1) i (3) ovog Zakona;
- 19) emitent ne postupi u skladu sa članom 60. ovog Zakona;
- 20) vrši emisiju stranog emitenta suprotno članu 63. st. (2) i (3) i članu 64. ovog Zakona;
- 21) emitent sa sjedištem u Federaciji koji na stranom tržištu namjerava emitovati vrijednosne papire ne postupi na način i u roku propisanom članom 66. ovog Zakona;
- 22) poslovi brokera investicijskog savjetnika/menadžera obavljaju se suprotno članu 68. stav (3) ovog Zakona;
- 23) profesionalni posrednik vrši drugu djelatnost osim poslova sa vrijednosnim papirima, suprotno članu 69. stav (4) ovog Zakona;
- 24) profesionalni posrednik ne usklađuje sredstva u skladu sa članom 74. ovog Zakona;
- 25) profesionalni posrednik obavlja posredovanje sa vrijednosnim papirima, a nema zaposlenike u skladu sa članom 75. ovog Zakona;
- 26) profesionalni posrednik postupa suprotno članu 76. ovog Zakona;
- 27) profesionalni posrednik postupa suprotno članu 78. ovog Zakona;
- 28) kao profesionalni posrednik ne unosi podatke u poseban registar u skladu sa članom 79. stav (2) ovog Zakona;
- 29) profesionalni posrednik ne postupi u skladu sa članom 80. stav (1) ovog Zakona;
- 30) profesionalni posrednik ne postupi u skladu sa članom 81. ovog Zakona;
- 31) profesionalni posrednik ne postupi u skladu sa članom 83. st. (1), (3), (5) i (6) ovog Zakona;
- 32) profesionalni posrednik ne izvrši naloge prema zahtjevima, odnosno instrukcijama klijenta i prema redosljedu iz knjige naloga, niti klijentu izda potvrdu o prijemu naloga u skladu sa članom 84. st. (3) i (4) ovog Zakona;
- 33) profesionalni posrednik ne vodi knjigu naloga u skladu sa članom 85. ovog Zakona;
- 34) profesionalni posrednik ne odbije prijem naloga u slučaju iz člana 86. ovog Zakona;
- 35) profesionalni posrednik ne postupi u skladu sa članom 87. ovog Zakona;

- 36) profesionalni posrednik kod pozajmljivanja vrijednosnih papira postupi suprotno članu 88. st. (1), (2) i (3) ovog Zakona;
- 37) profesionalni posrednik ne obavijesti Komisiju o osnovanoj poslovnoj jedinici/podružnici ili pravnom licu izvan Bosne i Hercegovine u roku iz člana 92. stav (2) ovog Zakona;
- 38) profesionalni posrednik ne postupi na način i u roku propisanom članom 101. st. (3) i (5) ovog Zakona;
- 39) profesionalni posrednik dozvoli obavljanje poslova suprotno članu 102. stav (1) ovog Zakona;
- 40) profesionalni posrednik prenese svoja ovlaštenja i obaveze na drugog profesionalnog posrednika suprotno članu 109. ovog Zakona;
- 41) profesionalni posrednik kod otvaranja i zatvaranja računa vrijednosnih papira ne postupi u skladu sa članom 110. ovog Zakona;
- 42) profesionalni posrednik ne da prednost obavezama na osnovu brokerskih poslova u skladu sa članom 111. ovog Zakona;
- 43) profesionalni posrednik omogućiti naplatu potraživanja klijenta suprotno članu 112. ovog Zakona;
- 44) profesionalni posrednik ne unese nalog klijenta u sistem trgovanja uređenog javnog tržišta u skladu sa članom 113. ovog Zakona;
- 45) profesionalni posrednik raspolaže sa sredstvima klijenta suprotno članu 114. ovog Zakona;
- 46) profesionalni posrednik ne drži vrijednosne papire klijenta u skladu sa članom 117. ovog Zakona;
- 47) profesionalni posrednik ulaže sredstva klijenta suprotno članu 118. ovog Zakona;
- 48) profesionalni posrednik u obavljanju poslova investicijskog menadžera ne pridržava se uvjeta iz člana 122. ovog Zakona;
- 49) banka skrbnik raspolaže vrijednosnim papirima i sredstvima suprotno članu 125. ovog Zakona;
- 50) banka skrbnik ne vodi ili ne omogućiti Komisiji uvid u evidenciju koju vodi i ne dostavlja Komisiji podatke u skladu sa članom 126. ovog Zakona;
- 51) novčane transakcije na osnovu prometa vrijednosnih papira ne izvršavaju se u skladu sa članom 130. ovog Zakona;
- 52) depozitar ne postupi na način i u roku propisanom u čl. 131. i 132. ovog Zakona;
- 53) berza ili drugo uređeno javno tržište postupe suprotno članu 133. st. (3) i (4) ovog Zakona;
- 54) berza obavlja djelatnosti koje nisu predviđene članom 136. ovog Zakona;
- 55) berza vrši suprotno članu 137. ovog Zakona;
- 56) berza ne osigura osoblje i uvjete ili ne organizira i ne provodi nadzor u skladu sa članom 138. ovog Zakona;
- 57) specijalizirana berza organizira trgovanje vrijednosnim papirima koji nisu određeni njenim statutom ili pravilima iz člana 139. stav (3);
- 58) berza imenuje članove nadzornog odbora suprotno članu 146. ovog Zakona;
- 59) berza ne objavi statut i pravila berze u "Službenim novinama Federacije BiH" u skladu sa članom 153. stav (3) ovog Zakona;
- 60) berza uvrsti u kotaciju vrijednosne papire suprotno članu 157. stav (2) , članu 158. stav (4) i čl. 159., 160. i 161. ovog Zakona;
- 61) berza odobri objavljivanje suprotno članu 163. st. (1) i (2) ovog Zakona;
- 62) berza uvrsti vrijednosne papire na slobodno tržište suprotno članu 165. i članu 166. stav (2) ovog Zakona;
- 63) berza ne dostavi rješenje Komisiji u slučaju i u roku iz člana 171. stav (2) ovog Zakona;
- 64) berza dozvoli trgovanje profesionalnom posredniku koji nije član berze ili primi u članstvo profesionalnog posrednika koji ne ispunjava uvjete iz člana 172. st. (1) i (3) ovog Zakona;
- 65) profesionalni posrednik ne postupi u skladu sa članom 174. ovog Zakona;
- 66) Registar ne postupi na način propisan članom 180. ovog Zakona;

67) berza omogući trgovanje finansijskim derivatima suprotno članu 182. st. (2), (4), (5) i (6) ovog Zakona;

68) Registar u obavljanju poslova iz svoje djelatnosti ne postupi u skladu sa članom 185. ovog Zakona;

69) Registar postupi suprotno članu 186. ovog Zakona;

70) Registar ne postupa u skladu sa čl. 192., 193., 198., 199., 200. i 201. ovog Zakona;

71) Registar ne zaštiti informacijski sistem, ne čuva podatke i ne osigura neprekidno funkcioniranje informacijskog sistema u skladu sa članom 203. ovog Zakona;

72) Registar ne vodi evidenciju u skladu sa članom 208. ovog Zakona;

73) Registar ne postupi u skladu sa članom 209. ovog Zakona;

74) strukovno udruženje sačinjava opće akte suprotno članu 214. ovog Zakona;

75) strukovno udruženje se finansira ili dobit koristi na način suprotan članu 215. ovog Zakona;

76) emitent osigura garanciju suprotno članu 217. stav (1) ovog Zakona;

77) postupi suprotno članu 222. st. (2) i (3) ovog Zakona;

78) emitent ne postupi na način i u rokovima propisanim čl. 228. i 229. ovog Zakona;

79) profesionalni posrednik postupa suprotno članu 230. ovog Zakona;

80) emitent i profesionalni posrednik ne postupe u skladu sa članom 231. ovog Zakona;

81) profesionalni posrednik ili drugo pravno lice vrši manipulaciju cijenama prema članu 232. st. (2) i (3), čl. 233., 234. i 235. ovog Zakona;

82) emitent ne sačinjava, ne objavljuje i ne dostavlja izvještaje u skladu sa članom 237., članom 238. st. (1) i (2), članom 239. stav (1), članom 240., članom 241. stav (1) i članom 242. ovog Zakona;

83) profesionalni posrednik ne postupi na način i u rokovima propisanim članom 243. ovog Zakona;

84) berza postupi suprotno čl. 244. i 245. ovog Zakona;

85) Registar godišnji izvještaj o poslovanju ne dostavi i ne objavi u skladu sa članom 246. ovog Zakona;

86) strukovno udruženje ne vrši objavljivanja u skladu sa članom 247. ovog Zakona;

87) ne objavljuje podatke o sticanju dionica i ne obavještava Komisiju u skladu sa članom 248. ovog Zakona;

88) vrši promociju vrijednosnih papira suprotno čl. 249. i 250. ovog Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz stava (1) ovog člana odgovorno lice u pravnom licu.

Član 263. Fizička lica

Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) ograniči promet ili prijenos vrijednosnih papira suprotno članu 10. ovog Zakona;

2) poslovi brokera investicijskog savjetnika/ menadžera obavljaju se suprotno članu 68. stav (3) ovog Zakona;

3) kod obavljanja poslova sa vrijednosnim papirima ne postupi na način i u roku propisanom članom 78. stav (2) i članom 79. stav (1) ovog Zakona;

4) članovi nadzornog odbora, uprave, brokeri, investicijski menadžeri i drugi zaposlenici kod profesionalnog posrednika ne čuvaju podatke u skladu sa članom 82. ovog Zakona;

5) obavlja poslove brokera i investicijskog menadžera suprotno članu 102. stav (1) ovog Zakona;

6) kao zaposlenik berze postane član nadzornog odbora i odbora za reviziju, bude angažiran u obavljanju poslova kod drugog profesionalnog posrednika, banke ili emitenta čijim se vrijednosnim papirima trguje na berzi u skladu sa članom 149. ovog Zakona;

7) kao zaposlenik berze, član organa upravljanja i ostalih organa berze postupi suprotno članu 150. ovog Zakona;

8) članovi organa i zaposlenici Registra sa podacima koji predstavljaju službenu tajnu postupe suprotno članu 204. ovog Zakona;

9) vlasnik računa vrijednosnih papira ne postupi u skladu sa članom 206. stav (2) ovog Zakona;

10) postupi suprotno članu 222. st. (2) i (3) ovog Zakona;

11) sa povlaštenim informacijama kojima raspolaže postupi suprotno članu 225. ovog Zakona;

12) koristi povlaštene informacije u prometu vrijednosnim papirima suprotno članu 230. stav (2) ovog Zakona;

13) vrši manipulaciju cijenama vrijednosnih papira suprotno članu 232. st. (2) i (3), čl. 233., 234. i 235. ovog Zakona;

14) vlasnik dionica ne objavi podatke o sticanju dionica i ne obavijesti Komisiju o objavi na način i u roku iz člana 248. st. od (1) do (4) ovog Zakona, odnosno vlasnik računa vrijednosnih papira ne postupi u skladu sa članom 248. stav (5) ovog Zakona;

15) vrši promociju vrijednosnih papira suprotno čl. 249. i 250. ovog Zakona.

GLAVA XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 264.

Vrijednosni papiri u državnom vlasništvu

Na vrijednosne papire u državnom vlasništvu, koji su upisani kod Komisije i Registra, koji se neće prodavati po posebnim propisima primjenjuju se odredbe ovog Zakona o prometu vrijednosnih papira.

Član 265.

Vrijednosni papiri emitirani po ranije važećem zakonu i otvorena dionička društva

(1) Vrijednosni papiri emitirani putem javne ponude prema Zakonu o vrijednosnim papirima ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98 i 36/99), kao i vrijednosni papiri emitirani prije stupanja na snagu tog Zakona smatraju se vrijednosnim papirima emitiranim putem javne ponude.

(2) Dionice emitirane u postupku privatizacije u skladu sa odredbama zakona kojim se regulira privatizacija preduzeća i banaka smatraju se dionicama emitiranim putem javne ponude.

(3) Društvo sa ograničenom odgovornošću koje ispunjava kriterije za otvoreno dioničko društvo prema ovom Zakonu, dužno je promijeniti oblik u dioničko društvo i izvršiti upis u registar emitenata kod Komisije i kod nadležnog suda u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(4) Ukoliko društvo ne uskladi oblik organiziranja, u skladu sa stavom 3. ovog člana nadležni sud donosi odluku o njegovom prestanku.

Član 266.

Usklađivanje Registra

Registar je obavezan uskladiti svoje opće akte sa odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 267.

Usklađivanje Sarajevske berze vrijednosnih papira

(1) Sarajevska berza vrijednosnih papira d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: SASE) dužna je u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona uskladiti svoje opće akte, osnovni kapital i poslovanje sa odredbama ovog Zakona i usklađene opće akte dostaviti na odobrenje Komisiji.

(2) U roku iz stava (1) ovog člana SASE je obavezna podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole i dostaviti Komisiji opće akte na odobrenje.

(3) Ako SASE ne postupi na način iz st. (1) i (2) ovog člana, Komisija će u daljnjem roku od 15 dana donijeti rješenje o zabrani rada SASE i istovremeno pokrenuti kod nadležnog suda postupak likvidacije SASE.

Član 268.

Usklađivanje profesionalnih posrednika

(1) Profesionalni posrednici koji imaju dozvolu Komisije za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima dužni su opće akte, osnovni kapital i poslovanje uskladiti sa odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona i usklađene opće akte određene ovim Zakonom dostaviti na saglasnost Komisiji, zajedno sa dokazima o visini osnovnog kapitala.

(2) Profesionalnim posrednicima koji ne postupe u roku i na način iz stava (1) ovog člana, dozvola za obavljanje poslova posredovanja u prometu vrijednosnim papirima prestaje važiti.

Član 269.

Stručni ispit i dozvole za fizička lica

Položeni stručni ispit za brokere i investicijske savjetnike/menadžere i dozvole za brokere investicijske savjetnike/menadžere koje je izdala Komisija do dana stupanja na snagu ovog Zakona, a nisu ukinute, ostaju važeće.

Član 270.
Opći akti Komisije

(1) Komisija će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti opće akte o:

- a) ograničenjima i zabranama prometa, načinu zaključenja i obaveznim elementima pravnih poslova sa vrijednosnim papirima (član 10. stav (2) , član 18.);
- b) emisiji vrijednosnih papira (član 25. stav (2) , član 26 stav (1) tačka q), član 28. stav (3), član 45., član 48. stav (2), član 54. stav (1) tačka e), član 61. i član 65. stav (3));
- c) poslovima sa vrijednosnim papirima (član 79. stav (3); član 83. stav (4); član 85. st. (5) i (6); član 86. stav (2), član 88. stav (4); član 115. stav (2) tačka g); član 124. stav (2) tačka d); član 126. stav (2); član 128.; član 160.; član 170. tačka c); član 179. stav (4) ; član 182. stav (3); član 184. stav (2); član 187. st. (3) i (4); član 190. stav (2) i član 193. st. (2). i (5));
- d) ovlaštenim učesnicima na tržištu vrijednosnih papira (član 68. stav (3).; član 74. stav (5); član 77. stav (2); član 90. stav (2); član 91. stav (1) tačka a); član 93. stav (2); član 94. stav (4); član 103. stav (2); član 134. stav (3); član 136. tačka d) i član 159. stav (1.) tačka b));
- e) objavljivanju i izvještavanju (član 166. stav (3); član 178. stav (2); član 209.; član 231. stav (2); član 237. stav (1); član 241. stav (2); član 242.; član 243. stav (1) tačka e); član 244. stav (4); čl. 245. i 247.).

(2) Do donošenja općih akata iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način će se primjenjivati opći akti doneseni na osnovu Zakona o vrijednosnim papirima ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98 i 36/99) i drugih zakona.

Član 271.
Prestanak važenja Zakona o vrijednosnim papirima

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o vrijednosnim papirima ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98 i 36/99).

Član 272.
Stupanje na snagu Zakona

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Napomena: Zakon objavljen dana 26. 12. 2008. godine